

No. 2

(Tuesday)

28th Phalgun, 1884, S.E.

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

CONTENTS.

	PAGES
Oral Answers to Questions.	213-298
Short Notice Question and Answers.	298-302
Calling attention to a matter of urgent public importance :	
re : Repairs to Buckingham Canal	303-305
Papers laid on the Table :	
re : Dr. P. S. Lokanadhan's Report on Sales tax system in Andhra Pradesh.	305
re : Amendments to the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Rules, 1961.	305-306
Annual Financial Statement (Budget) for the year, 1963 :	
Voting of Demands for Grants :	
Demand No. XXIV — Industries — Rs. 1,72,48,100/-	} 306-352
Demand No. XLV — Capital Outlay on Industrial Development —	
Rs. 3,66,57,700/-	
(Not concluded)	

PRINTED AT SWARAJYA PRINTING WORKS, SECUNDERABAD,
FOR THE DIRECTOR, GOVT. PRINTING PRESS, HYDERABAD-A P.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

*Thirty-fourth day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 19th March, 1963.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

IRRIGATION POTENTIAL UNDER MAJOR AND
MEDIUM PROJECTS.

1423—

* 776 (2742) Q.—*Sri B. Sreeramamurthy (Vizianagaram)*: Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the extent of irrigation potential created under various major and medium projects up-to-date;

(b) if there is any phased programme, what are the targets and achievements during each year; and

(c) whether any special steps have been taken or found necessary to stimulate optimum utilisation of land and water sources ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) : (a) to (c) :—The annual targets for the development of ayacut under each Project are fixed by the State Irrigation Development Board.

Statement-I showing the targets fixed and the ayacuts developed, statement II showing the particulars in respect of projects which have not been fully developed and Statement III enumerating the special steps taken for ensuring full utilisation of irrigation potential are placed on the Table of the House.

(1)	(2)	(3)	(4)
23.	Vidyaranyaswamy tank.
24.	Sirala Project.
25.	Musi Project.
26.	Bheemanapalli.
27.	Koilsagar Project.
28.	Sarlasingar.

(5)	(12)	(13)	(14)	(15)
80	155	200	...	For want of supplies there has been no irrigation under this tank during the year.
...	616	1,000	427	Due to the non-construction of culvert and non-completion of some distributaries, the targetted extent could not be cultivated.
...	4,971	18,000	16,121	Supplies were received late in the season by about the third of July 1961 only, by which time the transplantation season had much advanced. Hence the targetted extent could not be irrigated.
860	858	...	948	No target has been fixed, as the progress of irrigation depends entirely on the availability of water supplies.
7,100	6,499	11,000	14,632	
...	2,842	3,500	3,389	Breaches occurred at some places in the canal during first crop season. Hence the targetted extent could not be brought under irrigation.

STATEMENT II.

Statement showing the Projects which have not Fully Developed and the Targets fixed by the board from 1962 to 1966.

S. No.	Name of the Project	Ayacut envisaged. 1962-63	Target for 1962-63	Acs.	Target for 1963-64	Target for 1964-65	Target for 1965-66	Reasons for not bringing the envisaged ayacut under irrigation soon after the irrigation potential created under each project or whether the provision of irrigation potential is incomplete.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
1.	Tungabhadra Project Low Level Canal.	1,48,725	1,38,000	1,48,725	The project report envisaged full development of the ayacut by the 13th year of irrigation. Up to the end of F. 1371 only 7 years have elapsed since the first year of

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
							irrigation under the project and it is expected that the ayacut will be fully developed by the end of F. 1373 as noted in Column 5:
2.	Krishna Barrage.	1,09,059	70,000	1,09,059	Certain schemes have not yet been completed under this barrage. Hence the full irrigation potential has not been created under this project.
3.	Upper Pennar Project.	9,713	5,000	Though the project is completed in all respects, fuller utilisation of irrigation potential depends entirely on the availability of supplies.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
4.	Bhairvanthippa Project.	11,887	11,000	11,887	Localisation in two villages under this project is under progress. Hence the ayacut will be fully developed by 1963-64.
5.	Rallapad Stage-II	11,175	10,000	11,175	The ayacut under this project has now been increased from 8,175 acres to 11,175 acres. Localisation of the excess area is in progress. Hence the full ayacut will be developed by the year 1963-64.
6.	Rajolibanda Diversion Scheme.	87,480	40,000	65,000	87,480	...	Localisation under this project has since been completed. It is expected that by the end of the year 1964-65 the entire ayacut may be brought under Irrgn.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
7.	Kaddam Project.	65,000	65,000		The dam which breached in the year 1958 is being restored. It is expected that by the end of the Third Five Year Plan period the entire ayacut will be brought under irrigation.
8.	Kurnool— Cuddapah Canal.	2,78,000	2,25,000	2,20,000	2,78,000	...	Irrigation potential has yet to be created for an extent about 40,000 acres. Hence it is expected that the full ayacut may be irrigated by 1964-65.
9.	Panduvagandi Reservoir.	1,463	1,000	1,463	A scheme to revise the localisation of Khariff I.D. Rabi I.E. has been undertaken having regard to the inadequacies and uncertainties

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
							of supplies experienced in recent years. It is expected that the ayacut will be fully developed by 1963-64.
10.	Nagavali Right Bank Canal.	9,000	9,000	
11.	Vegavathi Anicut Scheme.	5,839	4,000	5,000	5,839	...	
12.	Seethanagaram Anicut scheme.	4,017	4,017	
13.	Narayanapuram Anicut scheme.	36,817	27,617	36,817	The project works are in progress. It is expected that the entire ayacut will be fully developed by 1963-64.

19th March, 1963

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
14.	Gambhiramgedda Reservoir.	600	600	
15.	Pincha Project.	3,888	2,500	3,000	3,888	...	Water could not be impounded in the Reservoir to the full level, as some lands which have not yet been acquired would fall to be submerged. Steps are being taken to acquire the lands.
16.	Siddalagandi Reservoir.	394	120	200	300	395	Arrangements for conveyance of waters through minor distributaries are being improved.
17.	Chennarayaswami-gudai Project.	1,125	1,030	1,125	Due to non-availability of water in the source, the ayacut could not be developed fully.
18.	Vidyadanyaswamy tank.	200	200	For want of supplies, the ayacut could not be irrigated.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
19.	Sirala Project.	3,208	1,000	1,500	2,200	2,208	Due to the non construction of a culvert and non-completion of some distributaries, the ayacut could not be fully developed.
20.	Musi Project.	40,000	30,000	35,000	40,000	...	Localisation under this project has not yet been completed. The full ayacut will be developed by the end of 1964-65.
21.	Bheemanapalli Project.	1,860	Development of ayacut under this project entirely depends on the availability of water supplies.
22.	Sarasagar Project.	4,148	4,148	Localisation of ayacut has since been completed. It is expected that the ayacut will be fully developed in the year 1962-63.

N. B: The targets fixed from the year 1963-64 onwards are only tentative.

STATEMENT No. III

The more important measures include—

Firstly, advance planning is undertaken with a view to synchronise programmes for the construction of the head works, the canals, distributaries, water courses and field channels so as to ensure that the waters are made available to the cultivators' fields about the same time as they are impounded at the head works.

Secondly, Developmental activities such as soil surveys, reclamation works, experimental Farms and determining and evolving new cropping patterns, varieties of crop etc., and farms for demonstrating scientific irrigation practices are undertaken well in advance of the completion of the work in all respects.

Thirdly, Graded concessions are allowed in the payment of water cess, so as to induce the ayacutdars to freely utilise the water supplies made available.

Fourthly, loans are advanced on a liberal scale under L. I. L. and A. L. Acts to enable the ryots to reclaim their lands.

Fifthly, special quotas of fertilizers and improved seeds are allotted for distribution in the project areas. The progress of development of ayacuts is constantly reviewed by the District Irrigation Development Boards, at the district level and the State Irrigation Development Board at the state level and appropriate measures calculated to overcome any difficulties in the functioning of the projects formulated and undertaken by these Boards from time to time; and

Lastly, the field channels under new irrigation projects are excavated at Government cost upto the periphery of each district wet block irrespective of the area of block subject to maximum limit of 25.00 acres.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి : చాలా సందర్భాలలో అనుకున్న targets చేరుకోని పరిస్థితి కనబడుతూ ఉంది. కనుక ఈ రకంగా చేరుకోసేందుకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy : The reasons are given in the Statement. Periodical conferences are being held to discuss how to remove these defects. That is why the targets are fixed and periodical review is made.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ (పెనుగొండ) : అధ్యక్షా, పెన్నప్రాజెక్టు క్రింద 6 వేల ఎకరాలు target ఉంటే 894 ఎకరాలే సాగులోకి వచ్చింది. తక్కినవి కోట్లోగోట్లో తేడాతో targets చేరాయి. దీనికిచాలవ్యత్యాసం ఉంది. కనుక తక్కువ కావడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : కారణం అక్కడ columnలో చూపించడం జరిగింది. Limited supplies of water received towards the end of October, నీటి సరఫరా సక్రమంగా లేనందువల్ల ఆ విధముగా జరగలేదు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి (మిడ్చూర్) : కె. సి. కెనాల్ క్రింద target పూర్తిగా achieve అయినది. టేబులులో చూపించిన దానినిబట్టి కె. సి. కెనాల్ develop అయినట్లు రాష్ట్రంలో ఏ ఆయకట్టు డెవలప్ కాలేదు. కాని అక్కడ ఏ మూత్రం facilities యివ్వడంలేదు. ఫెర్టిలైజర్లు, స్లాయిపెస్ విషయంలో ప్రభుత్వం సహాయం ఎక్కువ చేస్తుందా?

Sri N. Ramachandra Reddy : That is also given in the Statement. Special quotas of fertilizers and improved seeds are allotted for distribution in the project areas.

Sri E. Ayyapu Reddy : I am asking with reference to the K. C. canal which is a major project which according to the papers show that it has achieved the greatest target in the whole of the State and the ayacut developed is equivalent to the development of ayacut under all other projects put together.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : చాలా సంతోషకరమైన విషయము. ఫెర్టిలైజర్లు యివ్వవలసిన ఏర్పాటు చేసుకోవ్వాం. చాప్రవంగా అక్కడ రాసవ్వుడు ప్రత్యేకంగా వ్యవసాయమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే లోపాలుంటే సవరించవచ్చు.

శ్రీ ఎం. విఘ్నేశ్వర (పేకారావు పేట): అధ్యక్షా, కృష్ణాపాళేటి క్రింద ఈ సంవత్సరం ఆములు పరచవలసిన స్కిమ్ము అన్నీమిగిలిపోయాయి. ఎస్టిమేటు తయారైతే ఎక్స్‌క్యూటె చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా?

Sri N. Ramachandra Reddy: A separate question may be put.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఇల్లందు): ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేటు అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు యిచ్చారు. దానిలో 81-82 వరకు ఏ ఏ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఎంత ఆయకట్టు సాగులోకి వచ్చిందో సూచించారు. దానికి యిప్పుడిచ్చిన స్టేటుమెంటుకి పొత్తుకుదరడంలేదు. Difference ఉండడానికి కారణం చెప్పగలరా?

Sri N. Ramachandra Reddy: I cannot say off hand. I will have to look into the matter in detail.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు): తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు క్రింద ఆయకట్టు అభివృద్ధి పూర్తిగా కాకపోవడానికి కారణం అక్కడ ఉండే నల్ల రేగడి నేలలో high Salinity ఉండడం, కాబట్టి దానిని ఆయకట్టులోంచి తొలగించే అలోచన చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: అవన్నీ సామాన్యంగా చూస్తూనే ఉంటారు. Cropping pattern ఏ రకంగా ఉండాలో అది localization చేసేటప్పుడు దృష్టిలో ఉంచుకుని చేస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా, Item 19 నిర్దేశ గండి ప్రాజెక్టుకి localization కాలేదు. మల్లెల మడుగుకి ఎంత వస్తుందో చూపించలేదు. చెన్న రాయస్వామి గుడి ప్రాజెక్టు 1000 వేసినారు. 800 ఎకరాలు వచ్చింది. విజయ రాయస్వామి చెరువు వేయి ఎకరాలు వేశారు. 400 ఎకరాలు మాత్రమే వచ్చింది. సిర్ల ప్రాజెక్టుకి వేయి ఎకరాలకు 400 ఎకరాలు మాత్రమే వచ్చింది. ఎందువల్ల ఈ విధముగా జరిగింది? ఇక్కడ Due to the non-construction of culverts అన్నారు. For want of supplies there has been no irrigation under the tanks అన్నారు. ఎందువల్ల?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: అక్కడ పక్షాభావంవల్ల ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం): అధ్యక్షా, కడం ప్రాజెక్టు క్రింద 85 వేల ఎకరాలుంది. Statement No. II as Item 7, 82-83 గాని 88-84 నే

గాని 65-68 తప్ప మధ్యలో అభివృద్ధి కనపడడంలేదు. First Statementలో under అని ఉంది. అది పూర్తిగా restore కాలేరా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : కదం ప్రాజెక్టు beach అయిన సమాచారం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. 4-5 సంవత్సరాల నుండి beachesను fill up చేస్తే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. చాలవరకు fill up అయినది. కనుక ఆయకట్టు develop అవుతుంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) : అనంతపురం జిల్లాలో జైరవాని తిప్ప ప్రాజెక్టులో కావలసినంత నీరుంది. చాల భూమిని ఇరిగేషను క్రింద తీసుకు రాకుండా ఉండడానికి కారణం ఏమిటి? ఎప్పుడు పూర్తిగా ఇరిగేషను క్రిందికితీసుకు వస్తారో శలవిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : Targets ఏర్పాటు చేసుకొంటూనే ఉన్నాము. లోక లైజేషను రెండు మూడు గ్రామాలలో జరగవలసి ఉన్నది. అది జరిగిన తరువాత పూర్తిగా సాగులోకి వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (యర్రగోందిపాలెం) : అదృశ్య, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు లోలెవెల్ కెనాల్ చాల దీర్ఘ కాలం క్రిందట కట్టించినది. Large extent cannot be brought under irrigation అన్నారు. నానికి breach in the piping లో వచ్చిన defect కారణం అన్నారు. అది చాల త్వరితంగా కాగుచేయవచ్చునుకదా? దానిని కాగుచేసి irrigation potential క్రింద తీసుకువస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తాము.

Sri E. Ayyapu Reddy: Where there are major projects, will the Government think of constituting an Ayacut Development Committees so that the Ayacutdars at least will have their say at District level and their representations made and grievances redressed immediately?

Sri N. Ramachandra Reddy : I will pass on the information to the concerned Minister previously there were I think District Committees and I cannot say whether they are functioning now.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : అదృశ్య, ఇచ్చిన స్టేటుమెంటులో చెల్లకుజిల్లాలోని కావలి కాలువ, కనుపూరు కాలువ పనులు జరుగుతూ ఉన్నవి చూసించడమేర్లు.

వదలచేయడానికి కారణం ఏమిటి? ప్లేటు మెంటులో కాకుండా మంత్రిగారి దగ్గర ఇతర భోగట్ల ఉంటే శలవిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy : I do not have any additional information. I take the information and see what is possible.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, ప్రశ్న (సి) భాగంలో 'whether any steps have been taken or found necessary to stimulate optimum utilization of land and water resources' అన్నారు. ఉన్నవాటిని చెప్పారు గాని ఏ విధముగా stimulate చేశారు. ఎలాబు చెప్పలేదు. ఇప్పుడు చెబుతారా?

Sri N. Ramachandra Reddy : The Answer is fully stated in the Statement No. III.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి : ఇందులో Ceative irrigation potential ను utilize చేయడానికి చైతులు తీసుకొన్న incentives వ్రాశారు. ఇందులో loans supply చేయడం ఒకటి, ఫెర్టిలైజర్లు యివ్వడం, వాటర్ సెన్సు కన్సెప్టు యివ్వడం వాటివివరాలు అందచేస్తారా? ఈవిధమైన facilities ఉండక potential ను utilize చేయలేక పోవడం జరిగిందా? ముందునుంచీ ఉన్నప్పటి utilize చేయలేక పోవడం జరుగుతున్నదా?

Sri N. Ramachandra Reddy : For the details a separate question may be put. I think I have already answered regarding the supply of fertilizers. This point may be brought to the notice of Minister for Agriculture and he will look into the matter.

†Q.—No. 1424 (*2375)

TRAINING CENTRES FOR VILLAGE LEVEL
WORKERS.

1425—

* 1282 (2500) Q.—*Sarvasri P. O. Satyanarayana Raju and K. Rajamallu (Put by Sri E. Ayyapu Reddy)* : Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

† Not put and not answered in the House. Hence the Question and answer have been included in the proceedings at the end of the Question House.

(a) the number of training centres for Village Level Workers in our State;

(b) the total number of Village Level Workers undergoing training now; and

(c) the total expenditure incurred every year for imparting training ?

The Minister for Planning (Dr. M. Chenna Reddy) :—

(a) Eight Sir.

(b) 833, Village Level Workers are undergoing the training now in all the 8 Gramsevaka Training Centres put together.

(c) The total expenditure incurred every year for imparting training is indicated, below :—

1952-43.	Expenditure in lakhs.
1952-53.	0.76 (for 3 Gramsevaka Training Centres)
1953-54.	2.71 (for 3 Gramsevaka Training Centres)
1954-55.	2.59 (for 4 Gramsevak Training Centres)
1955-56.	8.30 (for 8 Gramsevak Training Centres)
1956-57.	11.02 (for 8 Gramsevak Training Centres)
1957-58.	11.93 (for 8 Gramsevak Training Centres)
1958-59.	12.58 (for 8 Gramsevak Training Centres)
1959-60.	12.78 (S. Gramsevaka Training Centres)
1960-61.	13.19 (S. Gramsevak Training Centres)
1961-62.	12.13 (S. Gramsevak Training Centres)
1962-63. (up to October,	8.02 (S. Gramsevak Training Centres).

Sri E. Ayyapu Reddy : Mr. Speaker, Sir, where are these centres located? Who are the heads of the institutions? And what is the strength of the staff? What are the courses imparted to these village level workers?

Dr. M. Chenna Reddy : That requires a voluminous information. There are eight centres, two of which are situated at Rajendranagar, while the six other centres are situated in different parts of Andhra Pradesh - Kalahasti Obanapalem, Samalokot, and Nandyal. While in the two centres at Rajendranagar, officers of the deputy directors are made the Principals of the College where we have Gram Savaks and Gram Sevikas Training Centres, in the other six centres in different places, we have an Assistant Director as the Principal of the Training College.

శ్రీ మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ : అధ్యక్షా, V. L. W. S. గా చాలమంది training అవుతున్నారు. భవిష్యత్తులో వీరికి appointment possibilities లేవుఅని, అందుచేత ఈ training దీనితో ఆపివేయాలనే proposal ప్రభుత్వమువద్ద వున్నదా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : ఇప్పుడున్న సంఖ్యను బట్టి 1968 అఖరు వరకు కొన్ని సెంటర్సులోను 1964 అఖరు వరకు కొన్ని సెంటర్సులోను ఆ training పూర్తి అవుతుంది. అప్పటికి మనకు కావలసిన V. L. Ws. వుంటారు. కొన్నిటిని refresher training centres గా మార్చాలని ఉద్దేశము. leave vacancies, retirement, promotions వల్ల వచ్చే vacancies కొరకు ప్రతి సంవత్సరము 120 మందికి training ఇచ్చే ఏర్పాటు అవసరమని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. ఇంకా final decision తీసుకోలేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : V. L. Ws. యొక్క training irrigated areas లోని వసులు చేయడానికే అవకాశము వుంటున్నది. కరువు ప్రాంతాలలో చారికి ఉచ్చిన training వల్ల రాఖములేక పోతున్నది. అందుచేత ప్రత్యేకముగా ఆలోచించి చారికి training ఇస్తారా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో non-irrigated area ఎంత వున్నదనేది గౌరవ సభ్యులకన్న అదనముగా ప్రభుత్వానికి గుర్తువున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Irrigated, non-irrigated areasలో ఏ విధముగా పనిచేయవలసి వుంటుంది. trainingలో వుంటుంది సంద్యాల, గోవన్నపాలెం, రాజేంద్ర

నగర్ training centers non-irrigated areas లోనే వున్నవి. అక్కడి అనుభవాన్ని బట్టి వారికి training ఇవ్వబడుతున్నది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : V. L. Ws. training కి సంపిస్తాము అని ప్రతి జిల్లాలోను ముఖ్యముగా సెల్లారు జిల్లావరిచు త్తు కొంతమందిని select చేసినది ఇంతవరకు training కి పంపలేదని ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చినదా? వారిని training కి పంపేది లేనిది తెలియపరిస్తే వారి భవిష్యత్తును నిర్ణయించు కొంటారు. అది ఏమైనా శలవిస్తారా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : గౌరవనీయులైన సభ్యులు సెల్లారుజిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని చెబుతున్నట్లు కనిపిస్తోంది. Lists ఏర్పాటు చేసినమాట వాస్తవముకాదు. సెల్లారుజిల్లా వరిచు త్తు ఒక list తయారుచేసిన తరువాత ఈ సంవత్సరము కొంత మందికి training ఇవ్వబడినది. మిగిలినవారికి training ఇవ్వడముకోసము పంపించడము జరుగుతోంది. అవకాశాలు లేనిచోట జిల్లావరిచు త్తు select చేయడములేదు.

శ్రీ పి. బాలిరెడ్డి : V. L. Ws. ని group Assistants గా మార్చి ఉద్యోగాలు కల్పించే అవకాశము ఉన్నదా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : అటువంటిది ఏమీలేదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు) : V. L. Ws. యొక్క minimum qualification ఏమిటి? వారికి promotions వున్నదా? లేకపోతే కల్పించే అభిప్రాయము వున్నదా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : Minimum qualification Matriculation గాని, S. S. L. C. గాని Pass కావడము వీరిని Permanent చేయడము యొదలైనవి demands సందర్భములో మనవి చేశాము. ఇప్పుడు possibilities వున్నవి. అదన మయిన అవకాశాలు కల్పించడానికి ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ జె. ఘల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్) : Training period లో వీరికి stipend ఇస్తున్నారు. మధ్యలో ఏదయినా జబ్బుచేసి discontinuo చేస్తే stipend ని recover చేస్తారా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : సెలవు రు 60/-లు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. సరియైన కారణాలుంటే individual cases లో ఆలోచించబడుతుంది. కనీసము 4 సంవత్సరాలయినా పనిచేస్తాము అని indemnity bond పేసుకోబడుతుంది.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వీరిని recruit చేసేటప్పుడే వీరి service conditions ఏమిటి, జీతము ఎంత, permanent యా, pensionable యా ఆనేది ఇదివరకు నిర్ణయించారా లేక ఇప్పుడు నిర్ణయించే ఆలోచన వున్నదా ?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : ఇంత జీతము వుంటుంది. ఇంత అలివెన్సు వుంటుంది, ఇన్నాళ్లు పనిచేయాలి అనే వివరాలన్నీ అందజేయబడుతాయి. అతనిదగ్గర indemnity bond తీసుకోబడుతుంది అందులో వివరాలు వుంటాయి.

(శ్రీ) పి. సుబ్బయ్య : V.L.Ws.కి immediate promotion ఏమిటి ?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : చురుకుగా పనిచేస్తున్న వారందరిని special grade కి promote చేయడము జరిగినది. Selection grade ఇచ్చిన 18 మందిని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఏర్పాటుచేసిన training కి ఢిల్లీకి పంపడము జరిగింది. వారు training అయి తిరిగి వచ్చినతరువాత Extension Officer grade లొందే అవకాశాలు వుంటాయి. మిగిలిన అవకాశాలు ఏమీ వుంటాయనేది ప్రభుత్వము పరిశీలన చేస్తున్నది.

(శ్రీ) జి. రామారావు (గుడివాడ) : కృష్ణాజిల్లా పరిషత్తు 200 మందిని select చేసి list తయారు చేసినది. వారందరికి training ఇస్తారా ? Training లొందిన వారికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారా ?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : Training అయినవారందరికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వబడినవి. Training ఎంతమందికి అవసరమని ప్రత్యేకముగా తెల్పబడుతుంది. ఆ విధముగా జిల్లా పరిషత్తు list ని తయారుచేయవలసి వుంటుంది. అదనముగా చేసివుంటే పొరపాటువల్లనే చేసివుంటారని చెప్పుకున్నాను. అవసరమున్నంతవరకు జిల్లా పరిషత్తు సెలక్షన్ కమిటీద్వారానే చేయడము జరుగుతుంది.

(శ్రీ) ఎం. పిచ్చయ్య : Training period లో సంవత్సరానికి పరీక్ష పెడుతున్నారా ?—Percentage of passes ఎలా వున్నాయి ? పరీక్షలు జరిపే పద్ధతిలో వడపోత విధానంపెట్టి విద్యార్థులను తప్పిస్తున్నమాట నిజమేనా ?—

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : రెండవమాట నిజంకాదు. పరీక్షలు పెడుతున్నారు. పెద్దసంఖ్యలో 80%, 90%, 95% Pass అవుతున్నారు. Practical training లో వారిని సంవత్సరం పొడుగునా watch చేసి మామూలు students వలె కాకుండా వీరికి ప్రత్యేకమైన institutions పెట్టి training ఇవ్వటం జరుగుతున్నది కాబట్టి Percentage of passes కాగా వున్నాయి.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య (మదనపల్లె) : 18 మందిని ఢిల్లీకి training కు పంపించారని చెప్పారు. ఏ జిల్లా పరిషత్తులనుండి పంపారు ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఆ విషయం ఈ ప్రశ్నలో ఉత్పన్నం కాదు. కాబట్టి ఇప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటప్పామి (పరుచూరు) : ప్రతి రెండు క్లాసులను కలిపి ఒకటి చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. అప్పుడు Village level workers ను retrench చేస్తారా లేక ఇతర పద్ధతిలో వారిని engage చేస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఇప్పుడున్న సంఖ్యనుబట్టి రెండు క్లాసులను ఒకటి చేయాలనేదాని గురించి డిమాండు చర్చలో వివరంగా చెప్పాను. ఆ విధంగా చేయవలసినవచ్చినప్పుడు Village level workers ను తగ్గించవలసిన అగత్యం లేదు, జనాభానుబట్టి reorganize చేస్తే కొంత retrench చేయటానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాని అప్పుడు ఏది చేసినా ప్రభుత్వంకు వారిని తైల బజార్లో వదేసే ఉద్దేశం మాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. నక్కనారాయణ : Planning లో Village level workers గ్రామీణ ప్రజానీకంలో నిత్యసంబంధం కల్గివుండి వారికి information ఇస్తూ వుంటున్నారు. భవిష్యత్తులో వీరిని రద్దుచేయాలని లేదా refreshed course పెట్టాలని ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు మంత్రిగారి సమాధానంవల్ల తెలుస్తున్నది. ఇంత ముఖ్యమైన post ను భవిష్యత్తులో కూడ ప్రతి గ్రామానికి, రెండు గ్రామాలకుగాని వుంచితేనే మన ధ్యేయం పూర్తవుతుంది కాబట్టి వారి పని భారాన్ని తగ్గించటానికి ఒకటి రెండు గ్రామాలకు Village level workers వుండేట్లు చూస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఇది Village level workers కు గౌరవసభ్యులొచ్చిన పెద్ద కాంప్లిమెంట్ గా నేను భావిస్తున్నాను. ఇప్పుడు సామాన్యంగా వారు పని చేయరనే క్రిటిసిజమ్ సరైనది కాదని తెలిసినందుకు నాకు సంతోషంగా వుంది. ముందుకుదా Village level workers training వుంటుంది. వున్నవారిని ప్రతి గ్రామానికి పెట్టాలనే ఉద్దేశం రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలకు లేదని స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. వున్నవారిని వుంచినా, refresher course ఇవ్వటానికి ఇప్పుడు వున్న training centres ను ఆ విధంగా change చేసి కొన్నిటిని మాత్రమే Village level workers training centres గా మాత్రం వుంచుతామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు ఏర్పడక ముందు V. L. W's ను department ద్వారా training కు పంపించారు. వారు

training అయినచూ వారు వారిని జిల్లా పరిషత్ సెలక్షన్ కమిటీవారు select చేస్తేనే ఉద్యోగాలు ఇస్తారా లేక వారు training అయ్యారు కాబట్టి selection committee తో సంబంధంలేకుండా ఇస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : Department select చేసింది జిల్లా పరిషత్తులు రాక పూర్వం జరిగినమాట. ఆ విధంగా select అయినవారు తిరిగి జిల్లా పరిషత్తుల సెలక్షన్ కమిటీలో సెలక్టు కావలసిన అగత్యంలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వీరన్న (కోరుకొండ) : Village level worker కు minimum qualification, S.S.L.C. గాని, metric గాని వుండాలన్నారు. మొట్టమొదట ఈక్లాకులు ఏర్పడినప్పుడు 3rd form, 4th form pass అయినవారినే తీసికొన్నారు. అప్పుడు ఏ తీతం ఇచ్చినారో ఇప్పటికీ అదే ఇస్తున్నారు. వారికి increments లేవు. అవి ఏర్పాటు చేయటానికి ఆలోచిస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు (రేపల్లె) : మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం Village level workers ను ఇద్దరిని కలిసి ఒక group గా చేసి ఒకరు agriculture production చూస్తుంటే రెండవ అతను (Assistant V.L.W.) పంచాయితీలోద్ధి ఎక్సైజ్, taxes collect చేయటం, President కు సహకరించడం వనులు చేస్తాడని మన ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ? అటువంటి scheme మన రాష్ట్రంలో కూడా ప్రవేశ పెట్టటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : గౌరవనీయులకు మహారాష్ట్రలో వున్న విధానాలు తెలిసినట్లున్నాయి. ఆ వివరాలన్నీ నరై నవని అంగీకరించటానికి నేను సిద్ధంగాలేను. ఆ వివరాలను చూసి పరిశీలన చేస్తాము. మహారాష్ట్రలో V. L. W., revenue Inspector కలిసిన ప్రమాదం వుంది. అటువంటిది మాత్రం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయదలచుకోలేదు.

COLLECTION OF LAND REVENUE BY THE PANCHAYATS

1426—

* 2746 Q.—*Sri S. Vemayya* : Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

whether there are any proposals with the Government

to hand over the collection of land revenue to the panchayats ?

Dr. M. Chenna Reddy : No Sir.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : ఆటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉద్భవించదా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఇదివరకు తెలంగాణా యాక్టులో అవసరమైతే notification ఇచ్చి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పంచాయితీలద్వారా land revenue వసూలు చేసే అవకాశం వుండేది. అంద్ర యాక్టులో అది లేదు. రెంటిని వమన్వయం చేస్తూ వుండే Integrated Act joint select committee లో వుంది. ఆ రిపోర్టు తొండర లోనే House ముందు పెడతాము. అది present చేయకపోతే Joint Select Committee యొక్క వివరాలను House లో చెప్పటం మంచిదికాదు. కనుక ఇప్పుడు మనవి చేయటంలేదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి : కొద్దిగా కమీషన్ ఏర్పాటుచేసి గ్రామాధికారుల ద్వారా వసూలుచేసే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఇది యింకో extreme. మొత్తం land revenue వీరు వసూలు చేయాలంటున్నారు. పంచాయితీలు వసూలుచేయాలని మరోమాట ఈ రెంటిని ప్రభుత్వం extremes గానే భావిస్తున్నది.

శ్రీ జె. మల్లాది : ఈ శిస్తుల వసూళ్ళలో పతేలు పట్టారీలు ప్రభుత్వ ఏజెంట్స్ కాబట్టి చాలా అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. పంచాయితీలు పబ్లిక్ థాడీస్ కనుక వాటి సూపర్ విజన్ లో వసూలుచేసేటట్లు చేస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : Joint Select Committee Report గురించి ముందుకు వచ్చిన తరువాత చర్చ జరిగినప్పుడు గౌరవసభ్యులు తమ అభిప్రాయం తెలుపవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : పంచాయితీలకు ఇస్తే గ్రామాల్లోని తగువులవల్ల పరిస్థితులు మరింత అధ్వాన్నమవుతాయని ప్రభుత్వానికి తెలుసుమా ?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : ఖిన్నాభిప్రాయముయొక్క వివరణ, విచారణ, ఆలోచన, చర్చ Joint Select Committee Report consideration వరకూ వాయిదావేస్తే కాగుంటుందని మనవిచేశాను,

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : పంచాయితీ సమితులలో వున్న గ్రామ మద్యములు, కుండబరబోకులు, గ్రామమద్యములోని వృక్షములవల్ల వాటియొక్క ఆర్థిక స్థోమతను కలుగజేయటానికి చాటిని సమితులకు ఇవ్వలేదు. వాటివల్ల కష్టాలు వస్తున్నాయి, ఏ school building కట్టుకోవాలన్నా Revenue Board permission తీసికోవాల్సివస్తున్నది. అవన్నీ ఆలోచించి చాటిని పంచాయితీలకు అందించటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాలు, ఇంకా ఇతర వివరాలు joint select committee విపులంగా ఆలోచించింది, ఆ report House ముందుకు వ్యవహరించే చర్యకు వస్తుంది.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య : పంచాయితీలకు కొంత కిస్తు తేటాయించటం జరుగుతున్నది. తేటాయించిన మేరకైనా పంచాయితీలకు వసూలుచేసే అధికారం ఇస్తారా ?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : కొందరు వ్యక్తులదగ్గర పంచాయితీలు, కొందరు వ్యక్తులదగ్గర Village Officer వసూలు చేయాలని గౌరవసభ్యులు ఊహిస్తున్నారేమో నాకు అర్థం కావటంలేదు. కాని ఇప్పుడు ఈ సమస్యను ఇలా confuse చేయటం సరైన పద్ధతికాదు.

GRANTS UNDER EQUALISATION FUND SCHEME.

1427—

* 2296 Q:—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri S. Vemayya)*:—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

(a) whether grants under equalisation fund scheme are being released halfyearly ;

(b) the reasons for not announcing the grant for the whole year; and

(c) the reasons for instructing the Zilla Parishads to utilise a minimum of 50 per cent grant for drinking-water well and the balance for other items of works ?

Dr. M. Chenna Reddy :

(a) No, Sir,

(b) Because the net amount available for release to Zilla Parishad each year could be arrived at only after ascertaining the financial commitments on this grant.

(c) Due to the importance attached to Rural Water supply Programme.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : Equalisation fund ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో ఇస్తున్నారు. అలా చివర నెలలలో ఇచ్చినది March లోగా ఖర్చుచేయటం కష్టంగా వుంది కాబట్టి ఆ గ్రాంటు సంవత్సరంవరకూ వుండేట్లు చేస్తారా? Rural water supply scheme కు 50 per cent Grant ఇవ్వవలసివున్నా ఇంతవరకు ఏ పంచాయితీ సమితికి ఇవ్వలేదు. కర్నూలు ప్రాంతాలో నీటికరువు ఏర్పడింది. లారీలలో తెచ్చుకొంటున్నారు. అటువంటిచోట్ల పంచాయితీలకు Cent percent Grant ఇచ్చే అవకాశం వున్నదా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా, వాకి మొదటి ప్రశ్న సరిఅయినది కాదు. Releases అంతా అప్పుగా ఫిబ్రవరి, మార్చిలోనే జరుగుతాయి అని చెప్పడం యదార్థంకాదు. ఉదాహరణకు 1961 releases, first quarter 8 లక్షలు, 8 వేల రూపాయలు 24-1-1961 న release చేయబడింది. Second-quarter లో 8,06,928 రూపాయలు 22-7-1961 న release చేయబడింది. Second half-year లో 18,18,846 రూపాయలు 28-11-1961 న release చేయబడింది. ఆ విధంగా balance మొత్తం మాత్రం 12 లక్షలు మిగిలినది ఉంటే, అది 24th February కి release చేయబడింది. ఈ ఆలస్యం అనేది మొత్తం ప్రతి quarter లో ఉన్నా release లో ఏమీ ఇబ్బందిలేదు. చివరిదాంట్లో అనేక విషయాలు వస్తాయి. Engineering staff అధికంగా ఉన్నప్పుడు, దానికి ఇవ్వవలసిన డబ్బు ఎవరు ఇవ్వా లనే సమస్య వస్తుంది. ఒక్కొక్కసారి drinking water supply scheme కాగా successful గా implement చేయాలన్నట్లుంటే equipment లేకపోతే లాభము లేదన్న ఆలోచనతో దానికి ఇచ్చుకొని, equipment లోనుంచి మిగిలినది మిగతా దానికి పంచుకోవడం జరుగుతుంది. కాబట్టి ఆలస్యం అయింది అనేది సరిఅయినది కాదు. ఇక వారుచెప్పిన drinking water supply schemes గురించి వారుచెప్పిన వివరాలన్నీ ప్రభుత్వదృష్టిలో ఉన్నాయి. వాటికొరకు అదనంగా ఉన్న డబ్బు, మొత్తం ఈ Equalisation Fund నుంచి వచ్చింది, Local Development works నుంచి వచ్చింది, ఇంకా మిగతా డబ్బు తెచ్చి, 8 కోట్ల, 85 లక్షలు ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తిఅయ్యేలోగా ఈ drinking water supply కొరకు ఖర్చుపెట్టాలనే ఆలోచన ఉన్నది. ఈ సందర్భంలో మాకు ఇంకొక మూడు కోట్ల రూపాయలు అయినా ఈ drinking water supply schemes కు కావలసి

యుంటుందని, కనుక మీరు అదనంగా ఇవ్వాలని కేంద్రప్రభుత్వానికి ఇదివరకే తెలుపుకొన్నామని మనవిచేస్తున్నాను,

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : మెట్టకాలాకాలలో కావులు చాలా లోతుగా త్రవ్వ పలసి యుంటుంది. అక్కడ 50 per cent contribution ఇవ్వాలంటే చాలాకష్టం. అట్లాంటికోట్ల, పూర్తి grant ఇవ్వడానికి, తరువాత హరిజన వాడలకు పూర్తి grant ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : నేను ఒక విషయం ఇదివరకే అనేక పర్యాయాలు మనవి చేసుకొన్నాను. ఎక్కడై నావరే వెయ్యి రూపాయలకు మించిన public contribution ఈ drinking water wells కొరకు మేము కోరము అనేది స్పష్టం చేయబడింది. తరువాత, ఎక్కడై నావరే hard, rocky soil ఉండి ఆ రైతులు, గ్రామస్తులు స్వయంగా కాస్తా చేసుకోలేరని అనిపిస్తే, cent per cent ప్రభుత్వము గాని, జిల్లా పరిషత్తుగాని, పంచాయితీ సమితిగాని, equipment, ద్వారా, ఏమీ contribution లేకుండా చేస్తారు. అంతేకాకుండా మిగతావాటిలో కూడా, కావి మొత్తము త్రవ్వినై పైకట్టడం మేము చేస్తాము అనే విధంగా ఉన్నప్పుడు, అక్కడ వసతినిబట్టి ఆ విధంగా చేయడానికి District Collector కు సంపూర్ణమైన discretionary powers ఇవ్వబడినాయి.

శ్రీ డి. శివారామయ్య : ఈ Equalisation grants అన్నీ ఏప్రిల్ 15 వ తారీఖులోనే ఇస్తే, ఉన్నంతవరకు కావులు త్రవ్వించడానికి, estimates అవన్నీ చేయించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మరి రైతాంగానికి అలస్థంగా ఎప్పుడో జులై నెలలో ఇచ్చినట్లయితే, వారికి చాలా ఇబ్బంది కలుగుతుంది. అప్పుడు వానా శాలము వస్తుంది, త్రవ్వడానికి వీలుండదు. కాబట్టి April 15 తారీఖులోగానే ఈ grants releases చేసేదానికి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : జులై నెలలో ఇచ్చినారు అనేది కావాలని pick up చేసి చెప్పుకున్నారు. అంతకుముందు first releases ఇచ్చింది చారు మరచిపోయాలో లేక చెప్పడలనుకోలేక? First releases, April, May లోనే యిస్తున్నాము. అంతేకాకుండా last releases కు ఇప్పుడు Finance Department చారి అంగీకారముతో జిల్లా పరిషత్తులకు, సమితులకు మరొక పోకర్తము చేయబడింది, Last లో ఇచ్చినటువంటి డబ్బు financial year end కు lapse అవుతుందనేది ఉండకుండా, ఒక సంవత్సరంలోవల ఖర్చుపెట్టుకొనేదానికి అవకాశం యివ్వబడింది. కాబట్టి ఫిబ్రవరిలో ఇచ్చిన last instalment ను సంవత్సరం పొడుగునా ఉపయోగించుకోవచ్చు. అటువంటి పోకర్తాలు కలుగజేయబడినాయి. కాబట్టి ఆ డబ్బు releases లో ఇబ్బందేమీ జరగడంలేదు,

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : అధ్యక్షా, Equalisation Final distribute చేసేటప్పుడు కొన్ని Blocks లో influence ఉన్నటువంటివాళ్ళకు ఎక్కువ పోతుంది, కొంతమందికి ఏమీ దక్కడంలేదు. Equalisation Fund అంటే equal గా అన్ని Blocks కు చెందే విధంగా ప్రభుత్వము ఏదైనా ఆదేశాలు వంపిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : Equalisation Fund యొక్క వ్యాఖ్యానం, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది విపరీతంగా ఉన్నది. అది అన్ని బ్లాకులకు equal గా పంచిపెట్టడం అనేది Equalisation Fund యొక్క ఉద్దేశం కాజాలదు. నిజానికి ఇది అందరికీ ఇవ్వడం కాదు. Influence ఉన్నవాళ్ళకు ఇస్తూన్నాము అనేదిగాని, లేక opposition వారికి భయపడి అధికంగా ఇచ్చేదిగాని కాదు. నిజానికి ఇది అచ్చంగా rural water supplies కు ఇవ్వబడుతుంది. Rural water supplies యొక్క అవసరం ఎక్కడాకూడ ఏ విధంగా ఉన్నదని, ప్రతి పంచాయితీ సమితిలోను మీకు యెన్ని కాపులు కావాలని మేము 1 సారి; 2 సార్లు, 3 సార్లు అడిగినాము అదే మాసాలు time ఇచ్చినాము. వారు ఎన్ని కావాలంటారో, ఆ అన్నింటినీ మేము తూ.న. తప్పకుండా అంగీకరించి దానికి కావలసిన డబ్బు, ఏవిధంగానైనా నానరే ఖర్చుపెట్టి, వాటిని అమలుచేస్తాము అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. హెచ్. నాగభూషణరావు : Rural water supply క్రింద ఎంత డబ్బు అడిగితే అంత డబ్బు ఇస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారు. జిల్లా పరిషత్తు formation వల్ల ఆ జిల్లాలో వున్న సమితి ప్రసిడెంట్లు అనుకోండి, workers అనుకోండి, సిటీస్ లో చాలా ప్రోగు అయి, సిటీస్ లో water లేకుండా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కనీసం ఆ సిటీ సరిహద్దులవరకైనా ఆ water supply pipe lines తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? వరంగల్ జిల్లాలో నీళ్ళ కొరత దాదాపు 10 సంవత్సరాల నుంచి ఉంటున్నది. కనుక అటువంటి ఏర్పాటు చేయగలిగితే, అటు పల్లెటూళ్లకు అది సహాయపడుతుంది, ఇటు సిటీకి ఉపయోగపడుతుంది.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఎవరంటే వాళ్లు ఎప్పుడుపడితే ఆప్పుడు అడిగితే, ఇవ్వడానికి ఈ ప్రభుత్వము లేదు. ఒక అవకాశం ఇచ్చి పంచాయితీ సమితివారిని కోరాము. గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పేటటువంటి మునిసిపల్ area లో Municipalities Minister గారు చాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వరంగల్ పరిస్థితి చాలా సంకృప్తికరంగా వున్నది. అక్కడ ఇంతమైనా కావలసివుంటే, Municipalitiesకు సంబంధించిన Department కు ఆ ప్రశ్న వంపిస్తే బాగుంటుంది.

RURAL WATER SUPPLY SCHEME.

1428-

*2297 Q—*Sri P. Rajagopala Naidu: (Put by Sri. S. Vemayya)* Will the hon. Minister for Planning be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government are going to get a grant from the Centre under Rural Water Supply Scheme; and

(b) if so, how much?

Dr. M. Chenna Reddy:

(a) and (b):—It is expected that a total grant of Rs. 4.00 crores would be allotted to this State during the last four years of the Third Plan under the Local Development works programme. This sum will be utilised exclusively on drinking water supply schemes in rural areas. The Government of India have also been addressed for an additional grant of Rs. 9 crores for the next four years of the Third Plan period for sanctioning protected water supply schemes and their final reply is awaited.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య: ఇప్పుడు ఉన్న కొత్త scheme గాక, లోగడ అనేక సంవత్సరములనుంచి R.W.S. Scheme ఒకటి ఉండేది. దానిని scrap చేశారు. దానికింద తీసుకోబడిన works 10, 15 సంవత్సరాలుగా అట్లాగే వుంటూ ఇప్పటి వరకుకూడా final కాకుండా pending గా వుంటున్నవి. అవి పూర్తి కావడానికి, ఇంకా డబ్బు ఇవ్వవలసినవి వున్నాయి. వాటిని complete చేసి ఆ scheme పూర్తిగా పోయి మనం కొత్త scheme లో వడదానికి ఎంతకాలము వదులుంది?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి: R.W.S. అని వారు అంటున్నారు. వాటిని N. R. W. S. అంటే సరిపోతుంది, అది national scheme గా వుంటావుండేది. అది మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వముది కాదు. ఆ schemes మూడవ plan లో వుండడం వాగుండదు కాబట్టి వారు తీసివేశారు. Local development works కు ఆ డబ్బు అంకాకూడా కేటాయించాలని నిర్ణయించేశారు. అయినా, గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినటువంటివి ఎమైనా spill over schemes గా ఉండి మిగిలిపోయినవి ఉంటే, తప్పకుండా వాటికి మిగతా అవసరమైన మొత్తాలు ఇవ్వబడతాయి. అందుకని ఈ రాష్ట్రంలో

మూడవ plan లో spill over works కు 21 లక్షల 40 వేలు రూపాయలు కేటాయించబడింది. 1961-62 లో 8.48 లక్షలు ఖర్చు పెట్టాము. 1962-63 లో 8.06 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. 1963-64 లో 4.88 లక్షలు, ఈ spill over works కొరకు ప్రత్యేకంగా కేటాయించబడినాయి.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి: అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం అంటే ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో Engineering Department చారిచేత Water Supply కోసం ఏ యే గ్రామాల్లో వివరాలన్నీ సేకరింపబడి మొత్తం అంచనా ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నది. అది ఈ మూడు సంవత్సరాల లోపల ఆమలు పరచబడుతున్నారేమో చెప్పగలరా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : మొత్తం రాష్ట్రం అంతటా వచ్చిన లెక్కలు చూస్తే, 9 కోట్ల రూపాయలు అవుతున్నాయి. దానికి మార్గగర్ రి కోట్లు. 40 లక్షలు సుమారు 8 వ ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేలోగా డబ్బు ఉన్నది. ఇంకా ఎంత అయితే డబ్బు తక్కువ పడుతుందో దానికికూడా మేము ప్రయత్నంచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగిగాని లేక మరొక scheme నుంచిగాని టీసీ, డీసీ priority ఇచ్చి ఈ పనులు పూర్తిచేయాలని ప్రభుత్వము ఆలోచనలో వున్నది.

REPAIRS TO THE TANKS AND PONDS IN NALGONDA DISTRICT.

1429-

*340 (1842) Q—*Sri Ramachandra Reddy (Put by Sri S. Vemayya)*:-Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(a) the taluk-wise names of the villages in Nalgonda district, where the Government propose to take up either construction or repair of the tanks and ponds during 1962-63;

(b) the amount sanctioned by the Government for each of the said tanks and ponds; and

(c) whether the work will be taken up and completed?

(The Minister for Agriculture deputised the Minister for Irrigation and Power and answered the questions)

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy)

(a) and (b) :—Four statements showing taluk-wise and village-wise:

(1) List of works under execution on 1-4-1962;

(2) List of works let out during 1962-63;

(3) List of works sanctioned and to be let out &

(4) List of work under sanction and proposed to be taken up in 1962-63 are laid on the Table of the House.

(c) The works in statement (3) are at various stages of letting out to the agencies of execution. The works in statement (4) will be taken up for execution after the estimates are sanctioned, subject, however, to the availability of funds and response from the agencies of execution.

*Statement showing the Taluk-wise works under execution on 1-4-1962 in Nalgonda District,
Placed on the Table of the House.*

S T A T E M E N T I.

Sl. No.	Name of the work together with the name of the vil- lage.	Name of Taluk	Amount sanctioned.
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	E/R to Pagidimarri Anicut and feeder to Large Taluk Kangal.	Nalgonda.	3,193
2.	„ Nalla Cheroo, Kalwal- palli.	„	1,439
3.	S/R to Muthyalamma Cheroo, Aurandi.	„	917

(1)	(2)	(3)	(4)
4.	E/R to Pedda Cheroo, Mungode.	Nalgonda	4,492
5.	„ to feeder channel to Pedda Cheroo, Paddinepalli.	„	11,245
6.	„ Kindi cunta. Nulugad-da Kothapalli.	„	84
7.	„ to Large Tank, Narketpalli.	„	3,764
8.	„ Large Tank, Pulipalpula.	„	524
9.	„ Scouring sluices to Right Fiank Regulator to Utkoormarepalli Project.	„	3,903
10.	Muthyalamma Cheroo, chamlaid.	Devarkonda.	699
11.	„ Oora Cheroo and feeder channel to Gurram-pode.	„	2,320
12.	Improvements to Pedlipakla Project.	„	20,732
13.	E/R to slit removal in approach channel Dindi Project.	„	2,426
14.	Irrigation channel, Agamo-takur.	Mirialguda.	5,504
15.	E/R to Large Tank, Yad-garpalli.	„	3,579
16.	S/R to Large Tank, Raval-penta.	„	5,090

(1)	(2)	(3)	(4)
17.	„ to Nalla Chouta Cheroo Nidvenoor.	Mirialguda	27,088
18.	„ to Large Tank, Yacharam.	„	419
19.	E/R to Large Tank, Bollapalli.	Bhongir.	1,200
20.	„ To anicut and feeder channel to Pedda Cheroo Chada.	Ramannapet	1,314
21.	„ to Bhairavani Cheroo, Panthangi.	„	598
22.	„ Oora Cheroo Thurkal Shapoor.	„	10,677
23.	„ Pedda Cheroo, Kotamarthi.	„	1,753
24.	„ Dastoorpalli Cheroo, Dastoorpalli.	„	963
25.	S/R to Gundla Cheroo, Anajpur.	Suriapet.	8,415
26.	E/R to Avula Cheroo, Anantharam.	„	4,930
27.	„ Nalla Cheroo Tadla Khammapad.	„	3,855
28.	„ Muthyalamma Cheroo Hussainabad.	„	—
29.	„ Pedda Cheroo, Gharrupatla.	„	1,620
30.	„ Nagula Cheroo, Sarikonda.	„	1,550
31.	E/R to Pedda Cheroo, Reddyguda.	„	4,400

(1)	(2)	(3)	(4)
32	S/R to Pedda Cheroo, Thirmalgiri.	Suriapet	10,072
33.	„ Chouta Cheroo, Kommal.	„	1,115
34.	E/R to Pedda Cheroo, Pasnoor.	„	5,830
35.	„ Rudraram Cheroo, Velgupalli.	„	2,380
36.	„ Pedda Cheroo, Kodoor.	„	1,100
37.	S/R to Saraladevi Cheroo, Rayanguda.	Huzurnagar	2,425
38.	„ Mamidla Cheroo, Mallampalli.	„	550
39.	„ Garuda Samudram Tank, Tadla Malkapoor.	„	2,000
40.	„ Oora Cheroo Kalmal Cheroo.	„	2,100
41.	„ Gopal Rao Cheroo, Revoor.	„	3,855
Total:			<u>1,70,116</u>

CONSTRUCTING AND RESTORING WORKS.

Sl. No.	Name of work.	Ayacut	Amount to be spent.	Re-marks.
(1)	(2)	(3)	(4)	
NALGONDA TALUK.				
1.	Restg. Chinnasamudram Taluk, Mainidla.	65.00	3,830	
2.	„ Elma Cunta, Gaddamwari, Edavalli.	26.02	1,305	
3.	„ Danti Cunta, Gurapaguda.	10.02	1,347	
4.	„ Chavadiwanti Cunta Rasoolguda.	16.18	654	
5.	E.R. to Elma Cunta, Gaddamwaniedavalli.	26.02	64	
6.	Restg. Erra Cunta, Gokondi.	13.18	665	
7.	„ Akuthotabhavi Cunta, Gollaguda.	11.33	764	
8.	„ Thimmaraju Cunta Gut-takindi Annara.	11.06	547	
9.	„ Kandlawani Cunta, ErgantiPalli.	26.16	4,500	
10.	„ Mondla Cunta, Gutta-kindianaram.	36.04	3,650	
11.	„ Sridevi Cunta, Sarvail.	15.22	422	
12.	„ Lingasamudram Cunta, Singaram.	18.19	1,010	
13.	E,R to Pedda Cheroo, Krishnapur.	—	230	
14.	Restg. Abbai Cunta, Domalpalli.	27.21	7,320	
15.	„ Pedda Cunta, Ambarpet.	39.30	2,586	

(1)	(2)	(3)	(4)
16. Restg.	Chowtawani C u n t a. Ogode.	41.01	4,020
17. „	Oora Cunta, Rasoolguda.	8.08	137
18. „	Repairs to intake-channel to Ramasamudram tank, Nella cheroo, Madharam.	559.21	6,100
19. E.R.	to Channel of Shali Gow- raram.	—	535
20. Restg.	Achamma C u n t a, Nomla.	12.26	3,900
21. „	Jabal Cunta, Jabalguda.	16.35	3,250
22. „	Oora Cunta, Shali Lin- gotam.	36.04	7,300
23. „	Mysibhavi Cunta, Golla- guda.	11.32	3,130
24. „	Gorintla Cunta, Tatical.	12.37	3,250
25. Constg.	of Feeder Channel from Tatical anicut to feed of Mamidyal.	240.00	862
26. Restg.	Sarwaram Cunta, Sha- palli.	20.09	786
27. „	Devathala Cunta, Ismail- palli.	12.00	1,382
28. „	Erra cunta, Nakkalpalli.	15.04	276
29. „	Oora Cunta, Nakkalpalli.	15.04	506
30. „	Vallori C u n t a, V a n i- pakala.	14.00	1,305
31. „	Gandhambhavi C u n t a, Sivareniguda.	13.12	1,527
32. „	Nomebhavi Cunta, Siva- reniguda.	10.32	2,700

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
33. Restg.	Gangireddy C u n t a, Edlur.	11.07	2,750
34. „	Vallambhatla C u n t a, Bollepalli.	20.19	2,800
35. „	Muthyalamma C u n t a, Dandepalli.	21.27	3,700
36. „	Nagula Cheroo, Taticole.	40.21	1,471
37. „s	Mondikattal C h e r o o, Gudapoor.	—	63,184
		1474.10	94,524

DEVARKONDA TALUK.

1. Restg.	Oora, cheroo Palwai.	250.14	12,115
2. „	Erra Cunta, Ghanpoor.	24.22	348
3. „	Garla Cunta, Pulicherla.	18.20	1,252
4. „	Ippala Cunta, Pulicherla.	16.09	1,007
5. „	Chintala Cunta, Venkata- poor.	10.18	741
6. „	Nadmi Bhavi Cunta. Angadipet.	10.25	990
7. „	Thuma Cunta, Angadipet.	14.02	1,714
8. „	Kummariwani C u n t a, Pothareddipalli.	15.17	1,210
9. „	Erra Cunta, Angadipet.	19.13	1,695
10. „	Machireddy Cunta, Ak- kanpalli.	14.02	3,890
11. „	Tadla Cunta, Seripalli.	16.16	3,040
12. E.R.	to Kesari Cunta, Pasnoor.	—	12,888
13. Restg.	Parebhavi Cunta, Uppari- gudem.	13.39	738

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
14. Restg.	Nallacunta, Medlawai.	—	1,141
15. „	Puli Cunta, Fakirpur.	12.20	655
16. „	Edula Cunta, Medlawai.	—	1,530
17. „	Somadevani Cunta, Kethe.	—	3,000
18. „	Peddabhavi C u n t a, Mohammad pur.	—	2,618
19. „	Kotha cunta, Venkaipalli.	11.26	655
20. „	Oora Gunta, Pallepahad.	—	
21. Restg.	Oora Cheroo, Nasarla- palli.	10.00	2,600
22. „	Nainoni Cunta, Chinta Cunta.	17.34	2,166
23. „	Kotha Cunta, Medlawoi.	37.24	1,040
24. „	Ragibhavi Cunta, Thum- malpalli.	18.37	1,339
25. „	Veeramma C u n t a, Varkal.	10.00	2,500
26. „	Vavillabpavi C u n t a, Devathapalli	10.15	2,210
27. „	Edula Cunta, Ravalli.	24.08	5,970
28. „	Oora Cunta, Gollapalli.	10.35	3,300
29. „	Rangasamudram Tank, Devathapalli.	11.22	2,470
30. „	Paitawani Cunta, Utlā- palli.	10.17	2,140
31. Constg.	Anicut & F. C. to Oora Cheroo Gadiagowraram.		12,161
		609.35	90,963

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
MIRYALGUDA TALUK.			
1.	Restg. Chintal Cheroo, Anjanpalli.	26.32	1,515
2.	„ Oora Charoo, Tadlaveerappaguda.	39.18	3,825
3.	„ Thummal Cunta, Kondrapole.	39.18	2,195
4.	„ Garla Cunta, Mangapoor.	51.08	2,865
5.	„ Chowta Cunta, Chintapalli.	15.13	3,828
6.	„ Edula Cunta, Chintapalli.	16.21	3,710
7.	„ Oora Cheroo, Kondrapole.	114.32	8,112
8.	„ Kotha Cunta Modgula-palli.	...	726
9.	E. R. to Nalla Chowta Cheroo, Nidmanoor.	321.02	...
10.	Restg. Pedda Bhavi Cunta Garlacuntapalem.	...	1,664
11.	„ Noonewani Cheroo, Dharmapoor.	21.06	1,788
12.	„ Bangarubhavi Cunta, Mukkamala.	10.12	2,570
13.	„ Madugula Cunta, Dharmapur.	12.16	2,350
14.	„ Ragibhavi Cunt, Gopalpuram	18.32	4,537
15.	E. R. to Chlam Cunta Puli-mandi.	...	3,682
		687.10	43,607

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
BHONGIR TALUK.				
1.	Restg. Venkatadri Cunta, Pamcunta.	271.00	1,499	
2.	„ Takkala Cunta, Rangapur.	15.24	2,659	
3.	„ Oora Cheroo, Anantharam.	177.07	1,978	
4.	„ Oora Cheroo, Thukapuram.	118.07	1,453	
5.	„ Rustum Cunta, Mangapoor	39.39	2,088	
6.	„ Pedda Cheroo, Pochampalli.	157.05	9,940	
7.	„ Thippapuram Cunta, Khapraipalli.	22.03	1,978	
8.	„ Nagula Cheroo Kandukur.	30.32	1,754	
9.	„ Merupu Cheroo, Rangapoor.	31.22	2,590	
10.	„ Anicut across Musi river near Pillaipalli.	500.00	46,897	
11.	„ Yapala Cunta, Padmatissomaram.	12.19	3,736	
12.	„ Devathala Cheroo, Choller.	41.38	1,547	
13.	„ Patel Cheroo, Mahboobpet.	48.08	4,277	
14.	„ Thummal Cheroo, Pillaipalli.	92.33	471	
15.	„ Oora Cheroo, Kesaram.	118.20	1,366	

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
16.	Restg. Medla Cheroo, Pam Cunta.	...	20,312
17.	„ Voyella Cunta, Choller.	10.16	4,250
18.	„ Breach filling to L. T. Bhongir.	...	100
19.	„ Erra Cunta, Madroom-palli.	20.17	2,692
20.	„ Oora Cheroo, Padamati Somaram.	121.20	14,760
21.	„ Madina Cheroo, Wadaparthi.	133.00	1,602
22.	„ Malva Cunta, Mallapoor,	32.12	1,574
23.	„ L. T. Saidapoor.	219.00	1,735
24.	„ Gundla Cunta, Tangtoor.	26.07	3,470
25.	„ Pedda Cunta, Somaram.	27.33	5,000
26.	„ Jala Tank, Jala.	111.16	8,756
27.	„ Gadi Cheroo, Kolpak.	39.16	1,791
28.	E. R. to Oora Cheroo, Deolivenkatapur.	114.03	2,588
29.	Restg. Mysamma Cheroo, Kollur.	83.05	344
30.	„ Nagula Cunta, Ammanbole.	11.00	1,885
31.	„ Jaugam Cunta, Jangampalli.	18.05	709
32.	„ Selmia Chroo Sonajipalli.	37.39	1,136
33.	„ Gadi Cheroo, Begumpet.	180.11	5,922
34.	„ Posani Cunta Nirmetla.	17.21	1,011
35.	„ Peddacheroo, Mator.	73.00	2,794
36.	E. R. to Adloor tank, Sharajpet.	—	737

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
37.	Restg. Jaggiah Cheroo Narayan-sagar Madhapoor	12.19	870
38.	„ Revalagudam T a n k, Thimmapur.	61.00	1,421
39.	„ Oora Cheroo, Rairapet.	117.35	3,197
40.	„ Bibi Cheroo, Kondama-dgu.	33.02	2,248
41.	„ Thummalawani Cunta, Naginenipalli.	66.00	4,676
42.	„ Oora Cheroo, Jaipalli.	34.10	5,231
43.	„ Oora Cunta, Nagineni-palli.	30.24	972
44.	„ Mysamma Cheroo, Miri-yal.	18.03	1,830
45.	„ Chowta Cheroo, Cheeka-timamidi.	51.23	9,260
46.	„ Dattaicunta Dattaipalli.	23.08	4,020
57.	„ Chippala Cunta, Elmajala	17.10	187
48.	„ Pedda Cheroo, Anajpur.	132.15	708
49.	„ Maqdoompalli Anicut and E. C. Anajpur.	500.00	13,508
50.	„ Reddy Cheroo, Sanga-ram.	48.08	3,250
51.	„ Vithal Cheroo, Dharma-pur.	19.19	1,242
52.	„ Mangali Cheroo, Golla-guda.	—	1,127
53.	„ Kistiah Cunta, Golla-guda.	7.32	1,280
54.	„ Kondla Cunta, Marri-guda.	10.06	1,349

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
55. Restg.	Gandamalla Tank, Gad-damalla.	—	1,21,629
56. „	Amma Cunt Baghar.	16.06	3,400
57. „	Peddamma Cunta, Ellampalli.	25.25	6,400
		4204.16	3,69,306

RAMANNAPET TALUQ.

1. Restg.	Oora Cheroo, & Feeder Channel, Aroor.	107.29	—
2. „	Oora Cheroo, Bamanpalli.	32.14	1,023
3. „	Nalla Cheroo, Chanda.	58.29	787
4. „	Mantriwani Cunta, Kondapur.	20.02	2,177
5. „	Tadlagudem Tank, Nancheripet.	17.30	1,853
6. „	Polkammagudem Cunta Nancheripet.	14.03	423
7. „	Gowdi Cheroo, Pallerla.	22.38	3,230
8. „	Dhar mai Cheroo, Pallerla.	30.16	2,859
9. „	Repak Cheroo, Khaprai-palli	30.00	1,671
10. „	Kalwa Cunta, Nanchari-pet.	12.00	1,145
11. „	Oora Cheroo, Kanchan-palli.	45.14	5,017
12. „	Nalla Cheroo Daksha-poor.	24.20	2,071
	poor.	24.20	2,171

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
13. Restg.	Kistapur Cunta Paladgu.	19.20	1,026
14. „	Nalla Cheroo, Rahimk-happet.	32.02	1,939
15. „	Oora Cheroo, Rahimk-happet.	45.10	837
16. „	Pedda Cheroo, Sitharampur.	12.02	805
17. „	Gangadevi Bhavi Cunta, Aroor.	10.29	1,587
18. „	Padmati Cunta, Janampalli.	23.30	2,000
19. „	Nogulla Cunta, Koorella.	121.24	6,801
20. „	Pedda Cheroo, Kharai-palli.	29.33	4,255
21. „	Nandi Cunta, Managal-thurkapalli,	17.26	899
22. „	Komma Cunta, Sunkisala	20.25	2,736
23. E. R.	to Polkamma Cheroo, Nancearipet.		665
24. Restg.	Edula Cunta, Mogilipak	11.20	3,620
25. „	Chinnarayaray Cheroo, Saidapur.	67.10	11,884
26. „	Dentapur Cunta, Rahimkhanpet.	12.32	4,040
27. „	Komati Cunta, Chinkaparthi.	58.20	6,983
28. E. R.	to Anicut across Muse river near Sangham Dhermaréddypalli.	—	5,800
29. Restg.	Annsrla Cunda, Chinakondoor.	23.39	773
30. „	Erra Cunta, Mosalapahad	16,12	911

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
31. Restg.	Garla cunta, Siripuram.	5.10	744
32. „	Jangireddy cunta, Jangi- reddypalli,	11.29	338
33. Restg.	Oora cunta, Ellanki.	23.23	3,801
34. „	Bommal cunta, Chinna- kondur.	23.09	6,060
35. „	Lakkasani cunta, Sayeeda- bad.	16.10	1,112
36. „	Jangamdani cueta, Bolle- palli.	31.16	1,055
37. „	Paladgu cheru, Lingaraj- palli.	144.00	2,412
38. „	Nagireddy cunta, Cuntla- gudem.	—	1,678
39. „	Ksheerasamudram cunta, Gollepai.	15.06	3,998
40. „	Oora cheroo, Siripuram.	—	1,306
41. „	Oora cheroo, Redlarepak.	94.09	3,844
42. „	Nagula cunta, Elminedu	10.20	585
43. „	Mysamma cunta, Siri- puram.	11.38	1,446
44. „	Pedda cheroo, Eliminedu.	—	1,675
45. „	Peddakondoor t a n k, Chinakondoor.	—	1,081
46. „	Permandla c h e r o o, Chandepalli.	35.35	3,174
47. „	Erra cunta, Chinaka- parthi.	43.00	6,200
48. „	Marribhavi cunta, Kate- ppalli.	13.07	3,350

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
49.	Prof. Estimate of breaches to Padmati voyella cunta, Eliminedu.	20.00	900
50.	Restg. Nalla cheroo, Katepalli.	35.02	7,480
51.	„ Chinta cunta, Katepalli.	14.29	4,450
52.	„ Devalamma cunta, Deva- lammaguda.	223.25	19,310
53.	„ Oora cheroo, Soggu- gudem.	26.10	6,410
54.	E. R. to Prof. estimate of C. D. weir of main channel, Asifnaher Project.	—	5,100
55.	Restg. Korra cunta, Rames- waram.	18.23	4,020
56.	„ Bhairawani cheroo, Pan- thangi.	218.00	5,086
57.	„ Nalla cheroo, Sunkisala.	94.37	10,130
58.	„ Ravi cheroo, Pacherla.	20.05	3,000
		2095.02	1,85,982

SURYAPET TALUQ.

1.	Restg. Kamsala cunta. Potla- pahad.	75.03	7,524
2.	„ Tetta cunta, Macharam.	23.34	223
3.	„ Chowta cunta, Gumpula.	24.28	83
4.	„ Ramasamudram tank, Mukuddapur.	15.28	871
5.	„ Maddiramakka cunta, Dharmapur.	83.23	2,811
6.	E. R. to Bunga fillin to Nalla cheroo, Suryapet.	—	2,440

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
7.	Restg. Kambala cunta, Thirma-lagiri.	12.08	566
8.	„ Dayaposhi cunta, Thirma-lagiri.	14.34	97
9.	„ Thummala cunta, Singa-reddypalem.	28.34	3,503
10.	„ Erra cunta, Ghatikal.	10.11	925
11.	„ Karengula cunta, Erkaram.	47.25	160
12.	„ Bapanla cunta, Pen-pahad.	18.38	3,030
13.	Prof. Estimate of Kamsala cunta, Potlapahad.	—	700
14.	Restg. Bosi cunta, Singareddy-palem.	22.07	6,320
15.	Prof. Estimate of Maddira-makka, cunta Dharmapur.	—	350
16.	„ Ramasamudram tank, Bibiguda.	—	718
17.	Restg. Oora cunta, Ramanna-gudem.	15.17	2,125
18.	„ Tetta cunta, Mohammed-pur	21.08	5,550
19.	„ Senaga cunta, Dharma-pur.	10.12	3,140
20.	„ Modgula cunta, Doopa-had.	—	4,370
21.	„ Baswani cunta, Khasim-pet.	16.80	2,630
22.	E. R. to Breach filling to Maddi Ramakka cunta Dhrama-pur.	—	1,185

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
23.	Restg. Baljiwani cunta, Romati cunta.	—	1,800
24.	„ Erra cunta, Neredwai.	30.35	2,665
25.	„ Tetta cunta, Chilpa cunta.	22.34	163
26.	„ Ravi cunta, Macham-palli.	32.30	2,388
27.	E. R. to I. C. form Pedda cheroo, Namawaram.	485.00	17,35
28.	Restg. Ellamma cunta, Kota-pahad.	24.30	2,255
29.	„ Ravi to cunta, Urlagonda.	20.00	1,335
30.	„ Sivanna cunta, Urlagonda.	20.16	3,824
31.	Restg. Marri cunta, Istalapur.	15.02	1,201
32.	„ Mallamma cunta, Pedda Nomerla.	12.12	727
33.	„ Manchineela c u n t a, Dirsanpalli.	12.13	1,200
34.	„ Chamakuru cunta, Thim-mapur.	17.28	4,020
45.	„ Feeder channel taking from anicut across Palair river near Gottiparthi.	—	—
36.	„ Watti cunta, Mamidial.	51.30	472
37.	„ L-ngotam cunta. Gotti-parthi.	18.15	2,316
38.	„ Modgula cunta, Gotti-parthi.	16.24	565
39.	„ Juvvi cunta, Parsaipalli.	24.05	695
40.	„ Gangireddy cunta, Jalal-pur.	23.15	3,557
41.	„ Vatti cunta, Bollapalli.	32.16	1,433

(1)	(2)	(3)	(4) (5)
42.	Restg. Edrella cunta, Parsai-palli.	10.02	1,075
43.	„ Narsimla cunta, Bandaramaram.	34.28	733
44.	„ Nalla cunta, Nagaram.	20.26	2,080
45.	„ Nalla cunta, Gundepudi.	13.10	923
46.	„ Oora cherro, Bondlapalli.	28.34	3,150
47.	„ Salegandham c u n t a, Gundepudi.	—	3,331
48.	„ Mayala cunta, Gundepudi.	—	806
49.	„ Gudem cunta, Gotti-parthi.	17.32	2,750
50.	„ Medla cunta, Wardhamankote.	10.20	1.182
51.	„ Burewani cunta, Bandlapalli.	—	2,480
52.	„ Oora cunta, Machireddy-palli.	46.32	9.580
53.	Prof. Estimate of Ramasamudram tank, Singaram.	—	1,948
54.	Restg. Mondi cunta, Velgupalli.	13.00	—
		1491.29	1,09,712

HUZURNAGAR TALUQ.

1.	E. R. to Veerladevi cherroo, Bethole.	936.29	10.986
2.	Restg. Komati cunta, Chinna Cherroo, Behale.	—	10,587

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	„ Oora cheroo, Komati cunta. Bethole.	42.27	1,671	
4.	„ Kotha cheroo, Kutubshapur.	53.33	6,081	
5.	„ Chintlamma cunta, Chinlammaguda	45.33	8,039	
6.	„ Utpalli cunta Abbireddy-guda.	12.00	3,050	
7.	„ Ankireddy cunta, Sarvaram.	13.30	2,704	
8.	„ Chemma cunta, Alipur.	51.11	6,460	
9.	„ Oora cunta, Kesarajugude.	28.34	5,655	
10.	„ Gangareddy cunta, Garedepalli.	11.34	2,210	
11.	„ Malyalwanibandam Sarwaram.	—	6,528	
12.	E. R. to Oora cheroo, Kapugal.	105.09	1,227	
13.	Restg. Marri cunta, Palemannaram.	64.35	5,640	
14.	„ Oora cheroo, Tellaballi.	27.24	2,246	
15.	Constg. Vemlur Project Yathawakila.	3,000.00	29,962	
16.	Restg. Kummari cunta, Lakshmipuram.	10.00	2,280	
17.	„ Lingamma cunta, Thallapalli.	33.20	6,000	
18.	E. R. to Mathangi cheroo, Kapugla.	—	2,879	
Total		4,437.39	1,14,205	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
-----	-----	-----	-----	-----

ABSTRACT.

1. Nalgonda Taluq. ...	1,474.10	94,524
2. Devarkonda Taluq. ...	609.35	90,963
3. Miryalguda Taluq. ...	687.00	43,607
4. Bhongir Taluq. ...	4,204.16	3,69,306
5. Ramanpet Taluq. ...	2,095.02	1,85,982
6. Suryapet Taluq. ...	1,491.29	1,09,712
7. Huzurnagar Taluq. ...	4,437.39	1,14,205
Grand Total	14,999.01	10,08,299

STATEMENT.

*Statement showing Repairs and construction works
let out during 1962-63 under P.W.D. I.B. Division,*

Nalgonda.

Sl. No.	Name of work	Taluq.	Amount of estimate.	Remarks.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
<i>Huzurnagar Taluq.</i>				
1.	S/R to Cora Cheroo, Kal- mal charoo.	Huzur- nagar.	2,100/-	
2.	Restg. Abbiah Cunta, A g g i- reddiguda.	„	3,050/-	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	S/R to Copal Cheroo, Revoor.	Huzurnagar	3,855/-	
4.	E/R to Bhogasamudram Tank, Gaodipalli.	„	1,300/-	
5.	S/R to Gareda Samudram Tank, Thadlakhammapad.		2,000/-	
6.	S/R to Surladevi Cheroo, Rayanguda.	„	2,425/-	
7.	S/R to Pedda Cheroo, Lingagiri.	„	2,215/-	

Suriapet Taluq.

1.	Restg. Jairam Cunta, Pinnai palem.	Suria-pet.	3,330/-	
2.	„ Modgula Cunta. Etoor.	„	4,120/-	
3.	„ Baljawan Cunta, Komaticunta H/O	„	1,800/-	
4.	S/R to Nalla Cheroo, Thadlakhammam Pahad.	„	3,855/-	
5.	Restg. Baswat Cunta, Khasimpet.	„	2,630/-	
6.	S/R to Chouta Cheroo, Kommal.	„	1,115/-	
7.	Restg. Chamakura Cunta, Thimmapur.	„	4,020/-	
8.	E/R to Madiramakka Cunta, Dharmapur.	„	1,185/-	
9.	Restg. Manchinella, Cunta Dirshanpalli.	„	1,200/-	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10.	„ Oora Cunta, Machiredd-pally.	„		9,580
11.	E/R to Nalla Cheroo, Naga-ram.	„		2,236/-
12.	S/R to Pedda Cheroo, Reddi-guda.	„		4,400/-
13.	„ to Pedda Cheroo Dava-nam Kothapally.	„		8,520/-
14.	„ to Pedda Cheroo, Naga-ram.	„		8,300/-

Bhongir Taluq.

1.	Restg. Vyalla Cunta, Choller.	Bhongir	4,250/-
2.	„ Oora Cheroo Padmati Somaram.	„	14,760/-
3.	„ Erra Cunta, Bhagath, Bhongir,	„	3,400/-

Ramannapet Taluq.

1.	Restg. Nalla Cheroo, Shaunkis-hala.	Ramanna-pet.	10,130/-
2.	„ Chinna Rayan Cheroo, Sidhapur.	„	13,150/-
3.	„ Erra Cunta, Chinna-Kaparthi.	„	6,200/-
4.	E/R Dasturpally. Ch e r o o, Duppally.	„	963/-
5.	Restg. Halla Cheroo, Eatepally.	„	7,480/-
6.	„ Appereddi Cunta, Potha-reddipally.	„	4,940/-
7.	„ Korra Cunta, Ramaram.	„	2,960/-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
<i>Nalgonda Taluq.</i>				
1.	Restg. Masibhavi Cunta, Gollaguda.	Nalgonda.	3,130/-	
2.	„ Achamma Cunta, Nomula.	„	3,900/-	
3.	„ Vallambatla Cunta, Bollapally.	„	2,800/-	
4.	„ Erra Cunta, Marriguda.	„	4,220/-	
5.	„ Muthyalamma Cunta, Dandampally.	„	3,700/-	
6.	„ Abbi Cunta, Donalpally.	„	7,300/-	
7.	„ Kondlawani Cunta, Erri-gantipally.	„	4,500/-	
8.	„ Kandi Cunta, Guttakindi Annaram.	„	3,650/-	
9.	„ Banjar Cunta, Salilingotam.	„	3,170/-	
10.	„ Oora Cunta, Shalilingotam.	„	7,300/-	
11.	„ Nalla Cunta, Marriguda.	„	3,200/-	
12.	„ Jubia Cunta, Jupaviguda.	„	3,250/-	
13.	„ E/R to Ramasamudram Tank, Madharam.	„	2,150/-	
<i>Deverkonda Taluq.</i>				
1.	Restg. Veeranna Cunta, Verkal.	Deverkonda.	2,500/-	
2.	„ Narsimloo Cunta, Azmapur.	„	5,190/-	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	„ G u n g a w a n i Cunta, Rangareddy Guda H/O Madawaram.	„	2,420/-	
4.	S/R to Oora Cheroo Curnam- podu.	„	2,320/-	

Mirialguda Taluq.

1.	Restg. Ragibhavi Cunta, Gopal- puram.	Mirial- guda.	4,670/-	
2.	S/R to Large Tank, Yadgar- pally.	„	890/-	
3.	„ to Pedda Cheroo, Raja- ram.	„	7,520/-	

*Abstract.**No of works.*

1.	Huzurnagar Taluk.	...	7	
2.	Suriapet Taluk.	...	14	
3.	Bhongir Taluk.	...	3	
4.	Ramannapet Taluk.	...	7	
5.	Nalgonda Taluk.	...	13	
6.	Devarkonda Taluk.	...	4	
7.	Mirialguda Taluk.	...	3	
Total.			51	

STATEMENT.

*List of Repairs and Construction Works Sanctioned
and to be let out.*

I. B. Division, P. W. D., Nalgonda.

Sl. No.	Name of Work and Village.	Amount of estimate	Remarks
<i>Nalgonda Taluk.</i>			
1.	Restg. Jalabhavi Cunta Gudapur	2,200/-	
2.	„ Thakkella cunta, Pullamla	5,300/-	
3.	„ Garmella cunta, Thatikal.	3,250/-	
4.	„ Chema cunta, Adloor.	2,880/-	
5.	E. R. to Vallaprao tank, Pangal.	3,100/-	
6.	„ Pedda cheruo, Adloor.	900/-	
7.	Restg. Oora cunta, Thakellapahad	6,370/-	
8.	S. R. to Pedda cheru, Mamidyal.	2,900/-	
9.	E. R. to Large tank, Tadla Yellamla.	6,200/-	
10.	S. R. to Large tank, Narketpally.	3,764/-	
11.	„ Large Tank, Murmarthy.	830/-	
12.	Restg. Nimmaahhvi cunta, Sivan- naguda.	2,700/-	
<i>Devarkonda Taluk.</i>			
1.	Constg. New outlet sluice and excavation of channel to Dindi Project, Dindi.	3,616/-	
2.	Restg. Tadla cunta, Seripally.	3,040/-	
3.	„ Vallambhavi cunta, Dev- athpally.	2,210/-	

(1)	(2)	(3)	(4)
4.	Restg. Yedula cunta, Rayevelli.	5,970/-	
5.	„ Oora cunta, Gollapudy	3,300/-	
6.	„ Ramasamudram t a n k, Devethpally.	2,470/-	
7.	„ Dorasani cunta, Mondik- hanguda, H/o Palwai.	4,035/-	
8.	„ Uskabhavi cunta, Jinnai- cunta.	4,105/-	
2.	„ Chentla cunta, Janiguda, Tanadarpally.	3,470/-	
10.	„ Ganawani cunta, Gurram- podi.	3,050/-	
11.	„ Karnambhavi c u n t a, Pochampally.	2,890/-	
12.	„ Kotha cunta, Madharam.	3,200/-	
13.	E. R. to Devathala cheroo, Kand- kur.	4,000/-	
14.	„ Thummal cheroo, Kamay- pally.	380/-	
15.	Restg. Yeddawani cunta, Verkal	3,120/-	
	<i>Miryalguda Taluk.</i>		
1.	Restg. Ramasamudram tank, Sel- gapur.	7,545/-	
2.	„ K. Samudram Tank, Gangupally.	2,106/-	
3.	R. R. to Nella cheroo, Amengal.	9,420/-	
4.	S. R. to Somasamudram Tank, Rachakalva Parur.	9,415/-	
5.	E. R. to Nalla cheroo, Amahgal.	2,420/-	
6.	S. R. to Oora, Cheroo, Sersan- gundla.	4,880/-	

(1)	(2)	(3)	(4)
7. S. R. to Ramasamudram Tank. Perur.		—	
8. Restg. Banjarghavi cunta, Muk- kamala.		2,570/-	
9. „ Madgula cunta, Dharma- pur.		2,350/-	
<i>Huzurnagar Taluk.</i>			
1. S. R. to Oora cheroo, Kommar- banda.		350/-	
2. Restg. Oora cheroo, Ratnawaram		7,500/-	
3. „ Modgula cunta, Venkata- pur, H/o Gardepally.		3,380/-	
4. „ Marri cunta, Pareddiguda H/o Gardepally.		4,540/-	
5. „ Erra cunta, Gaddipally.		5,324/-	
6. „ Chinthha cunta, Chilla- pally.		3,525/-	
7. S. R. to Oora cheroo; Dirshan- cherla.		310/-	
8. Restg. Bestha cunta, Krishna- puram.		4,000/-	
9. S. R. to Oora cheroo, Vallapur.		6,205/-	
10. E. R. to Kotha cheroo, Chilkoor.		3,300/-	
11. S. R. to Oora cheroo, Palaram.		1,500/-	
12. Restg. Achamma cunta, Alipur.		6,460/-	
13. S. R. to Garudasmudram Tank, Tadlamalkapur.		2,000/-	
14. Restg. Oora cunta, Kasarigudem, H/o Kalwalpally.		5,655/-	
15. „ Gangareddy cunta, Garde- pally.		2,210/-	

(1)	(2)	(3)	(4)
16. Restg. Oora cheroo, Seetharampur.		6,160/-	
17. „ Kummari cunta, Laxmi-puram.		2,118/-	
18. „ Linganna cunta, Yedawelli		6,000/-	
<i>Suryapet Taluk.</i>			
1. E. R. to Mysamma cheroo. Tummalpenpahad.		11,700/-	
2. Restg. Erra cunta, Velugupally.		2,610/-	
3. S. R. to Pedda cheru, Ranipahad		7,260/-	
4. Chakriah cheru, Nemmikal.		3,810/-	
5. Restg. Thummal cheru, Pastal.		6,510/-	
6. E. R. to Pedda cheru, Patnoor.		13,900/-	
7. E. R. to Gundla cheroo, Gopalepuram.		9,400/-	
8. E. R. Nalla cheru, Suryapet.		9,400/-	
9. Restg. Medi cunta, Vardhaman-kote.		2,890/-	
9. Restg. Medi cunta, Vardhaman-kote.		3,300/-	
10. „ Mala cunta, Bandaram.		3,310/-	
11. S. R. to Ramasamudram tank, Singaram.		37,200/-	
12. S. R. to Gundla, cheroo Anajpur.		8,415/-	
13. E. R. to Radramma cheroo, Yelgupally.		2,310/-	
14. E. R. to Pedda cheroo, Kodur.		1,100/-	
15. E. R. to Bunga filling to Nalla cheroo, Suryapet.		2,440/-	
16. Restg. Bapanla cudta, Penpahad.		1,330/-	

(1)	(2)	(3)	(4)
17.	„ Teta Mohammedapur, Suryapet.	3,450/-	
18.	„ Oora cheroo, Bandlapally.	3,150/-	
19.	„ Buramiya cheroo, Bandla- pally.	2,480/-	

Bhongir Taluk.

1.	Restg. Singaram cheroo, Penchi- kalpahad.	7,130/-	
2.	S. R. to Pedda cheroo, Motha- kondur.	6,500/-	
3.	S. R. to Oora cheroo, Doodi- ventapur.	1,648/-	
4.	E. R. to Oora cheroo, Kacharam.	1,450/-	
5.	E. R. to Rayan cheroo, Rusta- pur.	2,060/-	
6.	E. R. to Large Tank, Bollepally.	1,200/-	
7.	Restg. Medla cheroo, Pamcunta.	20,312/-	
8.	„ Peddam cunta, Yellam- pur.	6,400/-	
9.	„ Shev Raj cunta, Alinagar.	2,600/-	
10.	„ Rangareddy cunta, Ali- nagar.	5,219/-	
11.	„ Reddy cheroo, Singaram.	3,250/-	
12.	„ Kistiah Gallaguda, H/o Pallepahad.	1,280/-	

Ramannapet Taluk.

1.	Restg. Veerlapally cunta, Aregudem H/o Mothkur.	2,475/-	
2.	„ Oora cheroo, Peddashala.	3,120/-	

(1)	(2)	(3)	(4)
3.	S. R. to Oora cheroo, Seetha-rampur.	1,730/-	
4.	Restg. Gowranna cunta, Areguda	3,430/-	
5.	Repairs to Bheema lingam anicut, Valigonda.	6,570/-	
6.	S. R. to Ramasamudram tank, Gokaram from Mile 0 to 188.	5,300/-	
7.	S. R. to Ramasamudram tank, Gokaram from Mile 188 396.10.	4,840/-	
8.	Repairs to F. C. to Veerla cheroo, Atmakur.	2,320/-	
9.	S. R. to Veerla cheroo, Atmakur.	2,060/-	
10.	Restg. Padmati cunta, Janam-pally.	200/-	
11.	„ Devalamma cunta, Deva-lammaguda.	19,310/-	
12.	„ Oora cheroo, Bugga-gudem.	6,410/-	
13.	„ Thamal cunta, Chowa-laramaram.	4,020/-	
14.	„ Ravi cheroo, Cherla.	3,000/-	
15.	„ Bhoina cunta, Lingaraj-pally.	2,830/-	
16.	„ Selpa cunta, Pallepahad.	5,400/-	

STATEMENT I

Statement Showing work under Sanction and proposed to be taken in 1962-63

Sl. No.	Name of the source.	Name of village.	Settled ayacut.	Amount of estimact.
1.	Restg. Besta Gunta.	Krishnapuram.	46-23	4,000/-
2.	" Narasappa Cuhta.	Tadle Malkapur.	21-33	4,430/-
3.	" Narla Gunta.	Repala.	39-09	3,710/-
4.	" Al singari Gunta.	Huzurnagar.	38-34	5,800/-
5.	" Cundampalli Gunta.	Narsimlacunta H/o Repala.	49-06	4,070/-
6.	" Cudre Gunta.	Narayanpoor, H/o Sripuram.	17-03	2,430/-
7.	" Mamindla Gunta.	Sripuram.	35-35	4,000/-
8.	" Nemikandlavani Gunta.	Narayanapuram, H/o Sripuram.	14-38	2,060/-
9.	" Amma Gunta.	Karv irala.	17-08	2,550/-
10.	" Gurappa Gunta.	Kokkerni.	54-07	3,200/-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11.	Restg. Oora Cunta.	Anjalipur.	22-00	3,810/-
12.	" Oora Cunta.	Nailamsri.	70-37	6,790/-
13.	" Laxmiah Cunta.	Karvirala.	11-00	2,370/-
14.	" Veerla Cheroo.	-do-	155-34	5,430/-
15.	" Oora Cheroo.	Narasimlaguda, H/o Repala.	103-34	4,640/-
16.	" Oora Cheroo.	Gopalpuram.	67-11	7,400/-
17.	" Chakria Cunta.	Niredicherla.	30-30	3,030/-
18.	" Ramasamudram Tank.	Bethoul.	39-36	2,940/-
19.	" Jerripothula Cunta.	Jerripothulaguda, H/o Bethoul.	70-02	7,310/-
20.	" Kotha Cunta,	Kailathreddigudem, H/o Dirhancherla.	23-14	5,200/-
21.	" Padigasani Cunta.	Karvirala.	15-08	3,600/-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
<i>Suriapet Taluq :</i>				
1.	Restg. Giddi Cunta.	Thonda.	24-31	3,800/-
2.	" Suthu Cunta.	Raghavapur.	37-18	1,960/-
3.	" Gillalla Cunta.	Begiguda.	17-07	2,100/-
4.	" Ravi Cheroo.	Gumpla.	30-31	7,400/-
5.	" Palla Ramiah Cunta.	Vallabhapur.	17-37	3,260/-
6.	" Erullavavi Cunta.	Dharmapoor.	15-01	3,380/-
7.	" Go gula Cunta.	Kodagatla.	20-19	2,940/-
8.	" Kotha Cunta.	Jagireddiguda.	34-13	4,600/-
9.	" Oora Cunta.	Kesaram, H/o Jagireddyguda.	13-29	4,600/-
10.	Gundla Cunta.	Pinnayapalem.	30-00	2,700/-
<i>Devarkonda Taluq :</i>				
1.	Restg. Kanambavi Cunta.	Pochampalli.	12-23	2,890/-
2.	" Kotha Cunta.	Medavaram.	26-10	3,060/-
3.	" Kotha Cunto.	Tirmalgiri.	11-04	1,940/-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.	Thetta Cunta.	Gattimukkala.	12-16	2,940/-
5.	Chouta Cunta Cottimukkala.	-do-	—	5,200/-
6.	Eduka Cunta, Revelli.	Revelli.	28-08	5,970/-
7.	Sai Cunta.	Waddipatla.	24-27	4,400/-
8.	Thummal Cunta.	Naredgum.	24-34	4,430/-
9.	Pally Cheroo.	Kishtarayanpalli.	54-27	11,300/-
10.	Oora Cunta.	Toded Venkatampet	38-07	9,540/-
<i>Nalgonda Taluq :</i>				
1.	Restg. Perulingam Cunta.	Servaram.	10-08	1,800/-
2.	" Takkalla Cunta.	Pullemla.	58-24	5,300/-
<i>Bhongir Taluq :</i>				
1.	Restg. Timmal Cunta.	Srinivaspoor.	20-28	5,175/-
<i>Ramannapet Taluq :</i>				
1.	Restg. Kakkarani Cunta.	Yennaram.	29-28	5,770/-
2.	" Redlabavi Cunto.	-do-	13-35	2,520/-
3.	" Oora Cheroo.	Chinnapadasla.	17-30	3,540/-
<i>Mirialguda Taluq :</i>				
		Nil		

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : అధ్యక్షా, ఎస్టిమేట్స్ తయారైన స్కిములు ఏమైనా ఉన్నాయా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : నాలుగు ఫ్టేట్ మెంట్స్ టేబుల్ మీద పెట్టబడినవి. ఆ నాలుగు ఫ్టేట్ మెంట్స్ లో వివరాలన్నీ ఇవ్వబడినవి.

WATER TO KRISHNA BARRAGE FROM NAGARJUNASAGAR PROJECT.

1430—

* 2211 Q—*Sri V. Visweswara Rao (Put by Sri S. Vemayya)*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(a) whether the Government propose to allow water from Nagarjunasagar Project to Krishna Barrage for 2nd crop; and

(b) if so, how much water will be allowed for 1962-63?

Sri A. Balarami Reddy: (a) Yes, Sir.

(b) 3000 Cusecs.

SUPER-GRID IN SOUTHERN REGION.

1431—

* 2472 Q—*Sri A. Sarveswara Rao (Eluru)*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(a) is there any proposal for a super-grid in the southern region linking up Andhra, Mysore, Madras and Kerala Power systems; and

(b) if so, what is the advantage for Andhra by its inclusion in inter-State grids and the progress made so far in the establishment of such super-grid?

Sri A. Balarami Reddy: (a) Yes, Sir.

(b) The advantage to the member states by forming a zonal grid is the pooled utilisation of the power resources to meet the demand in all states, irrespective of state boundaries. The standby capacity required in each state to meet the possible outages of the generating plant can be reduced to that greater demand can be met with the same plant. Such integrated operation can also be economical because power can some times be purchased when in deficit and also can be sold to other States when in surplus. There will be greater continuity of supply in case of emergencies in the state by the supply grids in other states coming to the rescue by way of mutual co-operation.

The technical study of the grid has been made and in this state a 220 KV line from Cuddapah to Singarapet is proposed in the III plan but not taken up.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఆవర్ గిడ్ లో చేరటం వల్ల అదనంగా ఆంధ్రకు ఎన్ని కిలోవాట్స్ విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుందో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : అందువల్ల అదనంగా విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చేది లేదు. ఒక్కొక్క స్టేషనుకు అక్కడ ప్రొడ్యూస్ చేసే పవర్ కు ఒక ప్లాంట్ లై 20 వర్సెంట్ ఉండాలని ఒక నిర్దేశం ఉంది. ఈ గ్రిడ్ వల్ల 20 వర్సెంట్ ఉండవలసిన ఆవ సరం లేదు. ఆ ప్లాంట్ లై 10 వర్సెంట్ కు తగ్గించటానికి అవకాశం ఉంది. ఏదైనా ప్లేక్ డవున్ వచ్చినప్పుడు ఇతర స్టేట్స్ నుండి మనం పవర్ తెచ్చుకోవే దానికి అవకాశం ఉంది. మనకు పవర్ అదనంగా ఉన్నప్పుడు ఇతర స్టేట్స్ కు అమ్ముకోవే దానికి అవకాశం ఉంది. తక్కువ ఉన్నప్పుడు ఇతర స్టేట్స్ నుండి మనం పవర్ కొనుక్కోవే దానికి అవకాశం ఉంది. అంతేగాని, దానివల్ల ప్రత్యేకంగా మనకు కిలోవాట్స్ అదనంగా వచ్చేది లేదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : మనం పవర్ గిడ్ లో చేరినందువల్ల ప్రస్తుతం మనకు ఏర్పడిన ఎలక్ట్రిసిటీ తరుగు పోయి, మనకేమైనా లాభం ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : మనకు ఏర్పడిన ఎలక్ట్రిసిటీ తరుగు పోవటానికి అదేమీ లాభంగా ఉండదు.

శ్రీ వావిలం గోపాలకృష్ణయ్య : ఆల్ ఇండియా గిడ్ - సదరన్ గిడ్ ఉన్నది; ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని సదరన్ పోర్ట్ సదరన్ గ్రిడ్ లో, సా ర్రరరరరరరరరరర

ఈస్టరన్ గ్రిడ్ లో కలవవలెననే ప్రబోజ్ ఉన్నట్లు పత్రికలలో వార్త వచ్చింది, దానివల్ల మనకు నష్టం వస్తుంది కదా. అటువంటప్పుడు దానిలో చేరటానికి మన ప్రభుత్వం నిశ్చయించిందా? లేదా? మర రాష్ట్రాన్ని రెండుగా విభజించినట్లయితే మనం ఏ విధంగా నష్టపడతామో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : పేపర్ లో వచ్చిన వార్త తప్పు—ప్రభుత్వం దగ్గర అటువంటి ఇన్ ఫర్మేషన్ ఏదీ లేదు.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు : ఈ గ్రిడ్ లో చేరినందువల్ల మనకు వచ్చే నష్టం ఏమిటి? మనం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి యీ గ్రిడ్ లో చేరవలసివస్తోంది. ఆ మనం డబ్బు వేరే పవర్ హౌస్ ప్రియారిటీ పెంచుకోవటానికి ఖర్చు పెడితే సరిపోదా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : మనం దానివల్ల ప్రాంట్ లై తగ్గించుకోవచ్చును. దానివల్ల మనకు కొన్ని కోట్ల రూపాయల ఆదాయం ఉంటుంది. అందువల్ల ఇందులో చేరే దానికి ప్రయత్నం చేశాము. ఇప్పుడు మనకు ఉన్న ఆర్థికమాంద్యము వల్ల మనం దానిని తీసుకోవటం లేదు.

MUSI DAM CREST GATE

1432

* 2643 Q—Sri N. Srinivasa Reddy (Put by Sri Mohamed Tahaseel) (Bhadrachalam) : Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the counter-weight of the Musi Dam Crest Gate No. 9 has broken on account of which water is leaking very much through the gate;

(b) the reasons why the counter-weight has broken and the loss sustained by the Government on account of the breakage;

(c) whether there is any leakage of water from the rock construction through the side grooves of the vents of the regulator; and

(d) the reasons for the leakage?

Sri A. Balarami Reddy: (a) Yes, But there was no leakage.

(b) The counter-weight suspension bolt on the right side slipped from the bottle-nut, fell into water and the counter-weight was damaged. Loss is estimated at Rs. 4,000/-

(c) No.

(d) Does not arise.

COMPLETION OF NAGARJUNA SAGAR PROJECT

1433--

*2776 Q—*Sri M. Ramgopal Reddy (Put by Sri T. K. R. Sarma):* Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(a) the time for the completion of Nagarjunasagar project, as per the present speed of progress in work;

(b) whether the height of the dam is the same as originally recommended by the Khosla Committee.

(c) is it a fact that this project is designed to benefit the famine-stricken and dry tracts of Guntur, Nellore and Kurnool district and whether these areas will be benefited in the first phase or the second phase of the project; and

(d) whether this entire project is considered to be executed in one phase or two separate phases?

(a) It is not possible to give a definite date, as the completion of the project depends upon how soon the entire funds required will be made available.

(b) Yes Sir. The Dam in the first phase is being constructed to a height of FRL 546, with a provision for 44 ft. spillway gates under the second stage. Thus the

ultimate height of the Dam will be 590, which is the height recommended by the Khosla Committee.

(c) Yes Sir.

(d) The project is being constructed in two stages. The second phase of the project, however, is a continuation of the first phase and is proposed to be taken up immediately on completion of the first phase now under execution.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి : లోగడ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ఫస్ట్ ఫేజ్, సెకండ్ ఫేజ్ అన్నది లేదని, అంతా ఒకటే ఫేజ్ అని చెప్పారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఫస్ట్ ఫేజ్ అని-సెకండ్ ఫేజ్ అని చెబుతున్నారు దానికి దీనికి మధ్య ఉన్న వైరుధ్యం ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : మనకు ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి, మనం దానిపై డబ్బు ఖర్చు పెట్టుట కొరకు - ఫస్ట్ ఫేజ్, సెకండ్ ఫేజ్ - అని ఏర్పాటుచేసుకొన్నట్లు ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ఇక్కడ తెలియ చేయటం జరిగింది.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు : మూడవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో ఫస్ట్ ఫేజ్ పూర్తి కావాలని అనుకొన్నాము. ఇప్పుడు జరిగిన ఎలాట్ మెంట్ బట్టి చూస్తే 4 వ ప్లానులో గాని అది కంప్లీట్ కాదని అనుకోవచ్చునా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : ఫస్ట్ ఫేజ్ 70-71 సంవత్సరానికి పూర్తవుతుందనుకొంటున్నాము, దానికి అనేక కారణాలున్నాయి. మొట్టమొదట దానికి ఎన్టీ మేట్స్ వేసినపుడు, 91 కోట్ల రు.లు ఖర్చవుతుందని అనుకొన్నాము. ఇప్పుడు రికైర్డ్ ఎన్టీ మేట్స్ 141 కోట్లకు పెరిగింది. కాని, దీనికి ఎలాట్ చేసిన డబ్బు మాత్రం పెరగలేదు. కాబట్టి దీనికి ఎక్కువ కాలం పడుతుంది. 70-71 సంవత్సరానికి పూర్తివుతుందని అంచనా మాత్రం వేసుకొంటున్నాము.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఫస్ట్ ఫేజ్ లో సెల్లారు కావలి కనుపూరు కాలవకు నీరు అందించటానికి వీలుందా?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : ఫస్ట్ ఫేజ్ లో దర్శి తాలూకాకు మాత్రం నీరు వస్తుందనుకొంటున్నారు. మిగతా ప్రాంతాలకు ఫస్ట్ ఫేజ్ లో పోదు. సెకండ్ ఫేజ్ తీసుకొన్నప్పుడు అక్కడకు నీరు పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : సెల్లారు ఫస్ట్ ఫేజ్ లో గుంటూరు జిల్లాకు తగ్గించి, సెల్లారు జిల్లాకు నీరు వచ్చేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : ఇప్పుడే చెప్పటం కష్టము. సెకండ్ ఫేజ్ ఎత్తు కొన్నప్పుడు—అందుకు నిర్ణయం చేయటానికి వీలున్నది.

శ్రీ జి. ఆయ్యప్పరెడ్డి : మంత్రిగారు చదివినదాంట్లో కర్నూలు జిల్లాకు ఇది సహాయకారిగా ఉంటుందని ఉన్నది. కర్నూలు జిల్లాను కూడ ఫస్ట్ ఫేజ్ లో తీసుకొంటున్నారా? కర్నూలు జిల్లాలో ఏ ప్రాంతంలో నీరు అందించబడుతుంది? అందుకు అక్కడ కాలము త్రవ్వటానికి ఎస్టిమేట్స్ తయారైనవా? వసులు పూర్తయ్యేదానికి అవకాశం ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : ఫస్ట్ ఫేజ్ లో కర్నూలు జిల్లాలో మార్కాపురం తాలూకాకు దీనివల్ల లాభం కలుగుతుందని తెలుస్తున్నది.

DAMAGE TO NAYAPOOL AT HYDERABAD.

1434—

*2653 Q.—*Sri N. Srinivasa Reddy [Put by Sri Uppala Malchoor (Suryapet)] : Will the hon. Minister for Buildings and High ways be pleased to state :*

(a) the exact portion of “Nayapool” at Hyderabad which was damaged recently ;

(b) the extent of the damage ; and

(c) the reasons for the same ?

The Minister for Buildings and Highways (Sri Mir Ahmed Ali Khan) :

(a) On the road slabs between pier 7 and 8.

(b) The length of the damaged slab is 10. X5 The cost of repairs to it is about Rs. 1700 /—

(c) Due to some earth slipping through the longitudinal joint of the slabs.

DAMAGE TO PADDY CROPS IN GUNTUR DISTRICT

1435—

* 1840 Q.—*Sri M. Pichaiah*: Will the hon. Minister for Agriculture to be pleased to state :

(a) whether the Government are aware that the paddy crops in thousands of acres in Bapatla, Tenali and Repalle taluks of Guntur district have been damaged by “Kodu” (a pest generally known silver-ghat) in the year 1962;

(b) if so, the help rendered by the Government to the ryots for the prevention of the said pests ;

(c) whether the Research Centre established for one year at Bapatla with the aid of the Central Government had extended its assistance to ryots by informing them of the main reasons for the said pest and suggesting the preventive measures ; and

(d) the assistance being provided by the said Research Centre in case of any damage to the crops in district?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) The answer is in the affirmative.

(b) Subsidy is provided by the Government to the extent of Rs. 3/- per acre towards aerial operations and utilising this an area of 20,000 acres was treated as part of kharif campaign.

(c) There is no Research Centre for the investigation of “Kodu” pest in Bapatla.

(d) This does not arise in view of the answer to (c) above.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : Submersion వల్ల, కరువువల్ల, ఇతర విధాలా వంట చెడిపోతే రెమిషన్ ఇస్తారు, Pest వచ్చి వంట చెడిపోతే రెమిషన్ ఇవ్వటానికి రూల్సులేవు. ఎగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారు డిపార్ట్ మెంట్ లో Consult చేసి, Pest వచ్చి వంట నష్టపడితే రెమిషన్ ఇవ్వటానికి రూల్సు చేయిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : Pest వచ్చినపుడు, దానిని పోగొట్టటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇన్ సెక్టి పైడ్స్ స్ప్రేయింగ్, పరియల్ స్ప్రేయింగ్స్ వగైరా సజ్జయి చేస్తున్నాము.

FOREST BANJAR LAND IN NUZVID TALUK.

1436—

*1859 Q.—*Sri G. Rama Rao* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the total extent of forest banjar land occupied by the landless poor in Nuzvid taluk, Krishna district during 1961-62 ;

(b) whether the land so occupied is under cultivation this year ; and

(c) whether Government propose to grant pattas to the occupants ?

Sri A. Balarami Reddy : (a) 1883.00 acres.

(b) Yes.

(c) The matter is under consideration.

శ్రీ జి. రామారావు : ఇదిగాక చెట్లు చేమ మొలవకుండా పనికిరాని forests ఉన్నాయి. వాటిని కూడ తీసుకొని Agriculture labourers వట్టాలు యివ్వడానికి పంటనే పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : forest land అట్లా యిచ్చేదానికి వీలులేదు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : forest Banjar వట్టాలకు యివ్వడానికి గాను Revenue department వారికి hand over చేశారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : forest department, Revenue department వారికి hand over చేయడం జరగదు. అర్థిక పరిస్థితులు పెరిగినప్పుడు అక్కడ కూడ అడవులు పెంచాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది కనుక అటువంటి transfer ఏమీ జరగదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : చెట్లు పేసినగాని మొలవని ప్రాంతాలు ఉన్నాయని మంత్రిగారు మొదలే చెప్పటా వచ్చారు. అటువంటి ప్రాంతాల గురించి ఏమి చేస్తారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : చెట్లు మొలవని ప్రాంతంలో పైరుకూడ కాదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : (సి)కి సమాధానం చెప్పటా పట్టాలు యివ్వడం అనే విషయం ప్రభుత్వం అలోచనలో ఉన్నదని చెప్పారు. క్రొత్త విధానం ప్రకారం జానల్లోనం reserve చేసి పెడుతున్నాము. దీని దృష్టితో ఎప్పుడు పట్టాలు యిప్పించ గలుగుతారు. consider చేస్తాము అన్నదానికి వివరించి చెప్పారా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : జమీందారీ abolitionకు ముందే కొంత ప్రాంతం అక్కడ ఉండే పేదలు వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. ఇన్ని రోజులనుంచి వారే వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినది. అది పట్టాలు యిచ్చే దానికి పిలు ఉంటుందా అనేది పరిశీలనలో ఉన్నది. అది అలోచన చేస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : చెట్లు మొలవని చోట ధాన్యం పేయవచ్చు రి అంగురాలు నేలలోకి వేరు వెడితేగాని చెట్లు బ్రతకదు. చిలుదానాల్గులు వేసి నట్లయితే, రి అంగురాలు, రి అంగురాలు చెట్లు, బ్రతుకుతాయి. forest department recommend చేసిన చెట్లు ఉన్నాయి. వాటి విషయం అలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : వేటి విషయం అయినా అనలు forest area శక్కున ఉన్నది. దానివల్ల వర్షా శావం కలుగుతుంది. కరువులు సంభవిస్తున్నాయి అని చెప్పుతున్నారు. ఈనాడు అక్కడ forest లేకుండా పోవచ్చు. ఎప్పుడైనా మనకు డబ్బు ఉండేటప్పుడు forest పెంచడానికి ఆవశ్యకం ఉంటుంది. పెంచాలి అందుచేత అవి యిచ్చే ఉద్దేశ్యం లేదు.

శ్రీ వి. నక్కనారాయణ : చెట్లు లేకపోవచ్చు. Coastal District లో చిన్న చిన్న పొదలు ఉన్నవి. కొన్నిచోట్ల అవీకూడలేవు. చచ్చుకు పూమి ఉన్నది. అవన్నీ forest క్రింద న మోదు అయిఉన్నవి. అక్కడ వ్యవసాయంచేస్తే తప్పనిసరిగా పంట పండుతుంది, forest అని న మోదు అయి ఉండడంచేత వ్యవసాయానికి యివ్వడంలేదు. అటువంటి భూములన్నీ వ్యవసాయం చేయడంకోసం Agriculture department వారు అనేక సలహాలు సంప్రదింపులు చేస్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద చెట్లు కొట్టేస్తే వర్షం తక్కువ అవుతుంది గాని ఏ చెట్లులేనిచోట forestsగా న మోదు అయివుంది. వ్యవసాయానికి లావాకి అయినప్పుడు ప్రభుత్వంచారు ఎందుచేత రైతాంగానికి యివ్వడం కొరకు అలోచించరు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : అనేక ప్రాంతాలు forest department వారి స్వాధీనంలో ఉండేటటువంటివి వ్యవసాయానికి లాభానికి అయిన విషయం నాకు తెలుసు. కాని forest area తక్కువ ఉండినందువల్ల దానిని పట్టాలకు యిచ్చే దానికి మీ రేదని మనవి చేస్తున్నాను.

FOREST DIVISION.

1437—

2318 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri T. K. R. Sarma*] : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of forest Divisions in the State functioning on permanent basis ;

(b) the number of forest divisions in the State functioning on temporary basis ;

(c) when the temporary divisions were formed ;

(d) the reasons for not making them permanent ; and

(e) whether any posts in the temporary divisions were made permanent ?

Sri A. Balarami Reddy : (a) 35 (Thirty five.)

(b) 6 (Six)

(c) The temporary divisions were formed in the year noted against each :

1. Working plan division, Viskhapatnam (North) 1954
2. Working plan Division, Visakhapatnam (South) 1954.
3. Working plan Division Adilabad 1961.
4. Special Bamboo Division, Rajahmundry..... 1960.

5. Special Coffee Division, Kakinada
1960.

6. Forest Utilisation Division, Hyderabad
1956.

(d) Temporary Divisions which are not likely to continue for a reasonably long period cannot be made permanent. Other temporary divisions which have been in existence for more than 3 years have not been made permanent due to the difficult ways and means positions.

(e) The answer is in the negative.

TURMERIC TRADE CENTRES.

1438—

* 2671 Q—*Sri M. Ramgopal Reddy (Mydavaram)*: will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the prices fetched in foreign markets for chillies, onions, turmeric that is being exported now from Andhra. and

(b) would the Government consider issuing export quotas to producing farmers, and their co-operatives rather than to businessmen and middlemen?

Sri A. Balarama Reddy:

(b) A statement showing spot prices of Turmeric at London market as furnished by the Secretary, Spices Export Promotion Council, together with the prices of Turmeric for the corresponding period at important Turmeric trade centres of Andhra Pradesh i. e. Cuddapah and Duggirala is placed on the Table of House.

The prices of Chillies and onions are not available with the Spices Export Production Council. The Government of India have been addressed to furnish the particulars.

(b) The matter is under consideration.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Statement showing the spot prices of Turmeric at London market as furnished by the Secretary, Spices Export Production Council together with the prices of Turmeric for corresponding period at important Turmeric trade centres of Andhra Pradesh.

Week ending	Prices in shilling per cw. t. at London Market	Equivalent price per cw. t in		Prices of Turmeric per cwt. at Cuddapah Market.	Price per cwt. at Duggi-rala Market
		Rs.	Nps.	Rs.	Rs.
(1)	(2)	(8)		(4)	(5)
7-7 -1962	150/-	100.00		71-12	-
14-7 -1962	150/-	100.00		71-12	72-12
21-7 -1962	150/-	100.00		71-12	72-91
28-7 -1962	150/-	100.00		71-12	75-49
11-8 -1962	157/6 d	105.00		—	—
18-8 -1962	157/6 d	105.00		78-74	76-76
25-8 -1962	157/6 d	105.00		81-28	77-46
1-9 -1962	160/-	106.66		77-72	77-39
8-9 -1962	160/-	106.66		78-74	76-76
15-9 -1962	162/-	108.00		78-74	76-76
22-9 -1962	162/-	108.00		77-72	75-61
29-9 -1962	162/6- d	108.33		76-20	75-93
6-10-1962	162/-	108.00		76-20	75-93
13-10-1962	162/6 d	108.33		75-19	76-05
27-10-1962	162/6 d	108.33		73-66	—
3-11-1962	160/-	106.66		73-66	79-02
10-11-1962	160/-	106.66		73-66	81-08
17-11-1962	160/-	106.66		71-72	79-02
24-11-1962	160/-	106.66		71-12	79-02
1-12-1962	155/-	103.33		71-12	76-76

Sri M. Ramgopal Reddy: What is the total foreign exchange we have earned, Sir? The hon. Minister has indicated only the price.

శ్రీ ఎ. బిరామరెడ్డి: అవివరాలు ప్రస్తుతం నాదగ్గర లేవు.

FERTILISERS TO THE MULTI-PURPOSE CO-OPERATIVE SOCIETY, SINGARAYAPALEM OF KAIKALUR TALUK.

1439—

* 2692 Q— *Sri G. Rama Rao*: Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it was a fact that 30 tons of fertilisers allotted to the Multi-purpose Co-operative Society, Singarayapalem of Kaikalur taluk, Krishna district was sold in black-market by the President of the Society this year;

(b) whether it was a fact that a report was made to Government (i.e., to the Collector, Krishna, Deputy Registrar of Co-operative Societies, East Krishna) on 15th September 1962. by the members of the society and if so, what action has been taken thereon and what were the allegations made therein; and

(c) whether it was also a fact that the Tahsildar, Kaikalur hushed up the matter and the members reported against him and if so, what action has been taken thereon?

Sri A. Balarami Reddy:— (a) The alleged black marketing is being enquired into and the Dy. R. C. S. Vijayawada (East) ordered an enquiry under sec. 38 of the A.P. (Andhra Area) Coop. Societies Act. 1932.

(b) The petition D/ 15-9-63 alleging blackmarketing of fertilisers by the presidents, Singarayapalem Society by the members of the Society has been received by the Dy. R.C.S, Vijayawada (East) but has not been received by the Collector, Krishna. The Dy. R.C.S has

referred the petition to E. O. (Cooperation) Mandavalli for enquiry into the matter. On a subsequent petition d/ 18-10-62 from Sri G: Ramarao, M.L.A. himself, the collector of Krishna has taken action in the matter. The B.D.O. Mandavalli visited singarayapalem, enquired into the allegations and sent his report. The enquiry revealed several irregularities in the disposal of fertilisers and maintenance of accounts. The Collector has requested the Dy. R.C-S. Vijayawada (East) to take suitable action in the matter.

(c) The answer is in the negative.

SUBSIDY WELLS IN KURNOOL DISTRICT.

1440—

* 3109 Q— *P. Subbaiah*: Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) how many subsidy wells were granted in the Kurnool district for the years 1969-61 and 1961-62;

(b) how many of them were allotted to Markapur taluk, Kurnool district; and

(c) whether there is any proposal with the Government to allot more number of subsidy wells for dry taluks of Kurnool district?

	1960-61-	1961-62.
<i>Sri A. BalaramiReddy</i> : (a)	2352	458
(b)	23	70

(c) Under 1962-63 Scheme an additional allotment of 160 wells, is proposed for drought affected areas in this District.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : Subsidy wells కు Februaryలో యిచ్చారు. మార్చి లోనే complete చేయమంటున్నారు. లేకపోతే lapse అవుతాయి వావసు సంవత్సరం అంటున్నారు. కాబట్టి February లో యిచ్చినవాటికి time పొడిగిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : అటువంటి దేమీలేదు. ఇదివరకు ప్లానింగ్ మంత్రిగారు కూడ యిక్కడ చెప్పినారు. ఎప్పుడు యిచ్చినా శిల్లా పరిషత్ కుపోయిన డబ్బుకు ఒక సంవత్సరం వాయిదా ఉంటుందనే విషయం finance Department వారు ఒప్పుకున్నారు. అటువంటి ప్రమాదం ఏమీలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

LATE RUNNING OF R. T. C. BUSES IN WEST GODAVARI DISTRICT.

1441—

* 1208 (1894) Q— *Sri S. R. Datla*: Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the number of cases filed by the Police Department for the late running of Road Transport Corporation buses in west Godavari district during 1961-62; and

(b) the number of them in which fines have been levied, together with the amount of fines?

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurthy) : (a) Nil.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. ఆర్. దాట్ల : కోర్టులో pending లో ఉన్నవి ఏమైనా ఉన్నాయా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : ఆ information ఏమీలేదు.

శ్రీ ఎ. నర్సేయ్యరావు : బస్సులు వెళ్ళడంలో అలస్యం జరుగు తున్నదని అయినా దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : జరుగుతున్నదని వివరమే. దానిపైన police నర్య శీసుకున్నదా అని అడిగినారు. పోలీసు శీసుకున్నట్లు మాత్రం ఇంతవరకు భోగట్టలేదు.

శ్రీ కె. అప్పారావు : Late running మీద action తీసుకొనే అధికారం Policeకు ఉన్నదా?

—;

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : సామాన్యంగా Transport authorities తీసుకుంటారు. అప్పుడప్పుడు పోలీసుకూడ ప్రమేయం తీసుకోవాల్సి వస్తుంటుంది.

APPOINTMENTS IN NATIONALISED BUS ROUTES.

1442—

* 1445 Q— *Sri M. Pitchaiah*: Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of the fact that the Posts to be allotted for the Harijans under the communal Government Order are not being properly allotted in the case of the appointments in nationalised bus routes in the State; and

(b) the total number of Harijans in employment at present in the nationalised bus routes ?

Sri B. V. Gurumurthy: (a) Yes, Sir.

The orders issued by Government from time to time regarding grant of concessions to Backward Classes and Scheduled Castes and Scheduled Tribes do not automatically apply to the posts under the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation. However, concessions regarding reservation of appointments and age being extended to Scheduled Castes and Scheduled Tribes, in respect of Classes III and IV (Subordinate Services) for appointment by direct recruitment only. Age concession alone is being allowed for Scheduled Castes and Scheduled Tribes in respect of posts in Classes I & II services (Officers).

(b) The total number of persons belonging to Scheduled Castes in the employment of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation at present is 707.

MINOR INAMS IN VISAKHAPATNAM DISTRICT

1641—

*2785 Q : *Sri K. Govind Rao* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether any representation was received from Sri K. Govindrao M. L. A. by the Revenue Minister on 23-6-1962 about the unjustified levy of high rates of assessment on pre-settlement minor inams in Visakha patnam district ; and

(b) if so, whether the Government propose to rectify the irregularity and when it will be done ?

Sri N. Ramachandra Reddy : The answer is in the affirmative.

(b) Such of the tenants in such minor inams who are aggrieved by the levy of high rates of assessments under the Inams (Assessment) Act, 1955 and the Inams Abolition Act, 1956 have been advised to make their representation to the Assistant Settlement officer having jurisdiction over the area concerned, with individual applications clearly specifying all the details of the Inam lands in question, the hardship now caused and the remedy required, on or before 28th February, 1963, so as to enable appropriate action being taken in the matter. The Government have also issued a Press Note in this regard in December, 1962. The work of rectification is being attended to.

'SHIKAM' LANDS

1642—

*3232 Q.—*Srimati Sumitra Devi* [*Put by Smt. B. Rukmini Devi*] : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have issued orders to grant 'Shikam' Lands to the deserving and landless persons ; and

(b) if so, when ?

Sri N. Ramachandra Reddy :

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

శ్రీ వావిలాచగోపాల కృష్ణయ్య : 'నెగిటివ్' అనడానికిగల కారణమేమిటి?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఈ పికింలాండ్స్‌లో Objectionable అయితే పంపిణీ చేయగూడదు; Not objectionable అయితే పంపిణీ చేయవచ్చును, అందువలన.

CENTRAL ASSISTANCE IN THIRD PLAN PERIOD

1643—

*2430 Q.—*Vavilala Gopalakrishnayya :* Will the hon Minister for Planning be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the Planning Commission's assurance that the Central assistance of Rs. 350 crores in the Third Plan period would be given irrespective of the State Government's capacity to raise the matching amount by way of additional taxation (Indian Express September 12, 1962) page 5 and col. 3); and

(b) if so, whether the same assurance was secured by our State also ?

Dr. M. Chenna Reddy : (a) Yes, Sir.

(b) The question of securing any similar assurance from the Government of India does not arise because the allotment of Central assistance to any State is not dependent upon the contribution to be made by the State Government for its plans; but is contingent upon the ability of the Central Government to raise resources during that year and also the commitments they have to discharge in respect of other items. The Central Government would give ultimately to our State also the Central assistance of Rs. 200.00 crores during the Third Plan period as already promised by them.

శ్రీవావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, అడిషన్ టాక్సేషన్ బిల్లువచ్చి నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకే కావలసినంత డబ్బు యివ్వడం లేదు. అందువల్ల వేస్తున్నాం అన్నారు. ఆ సందర్భంలో యు. పి. గవర్నమెంటు వారు రెండన్నర ఎకరాలవరకు ఎగ్జంప్లన్ యిచ్చే బిల్లు తీసుకు వచ్చి, డబ్బు అదనంగా యివ్వమని, యిచ్చే దానిలోనే ఆ మేరకు తగ్గిస్తామని అంటే పెద్ద తిరుగుబాటు తీసుకువచ్చి, కేంద్రంలోని కమిషన్ వద్దకు వెళ్ళడం కూడ జరిగింది. అప్పుడు కమిషన్ మీరు ఏమి వేసుకున్నా, వేసుకోక పోయినా అది మేము యిచ్చే డబ్బుకు ఎఫ్ఫెక్టు కాదు అన్నారు. అందు వలన, వారు ఎఫ్ఫెక్టు కాదు అంటున్నారు కాబట్టి ఆమేరకు అడిషన్ టాక్సేషన్ లో పున్న రిగ్రేసివ్ నెస్ తగ్గించడానికి చర్యయత్నం చేస్తున్నారా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : వారు యిచ్చే దానికి ఎఫ్ఫెక్టు కాదు గాని, మనం మొత్తం లిగిత్ కోట్లు పూర్తిచేయడానికి యీ చర్యలు కప్పని సరిగా తీసుకోవలసి వుంటుంది. అప్పుడు గాని మన ప్రచాళికలోని కార్యక్రమాలను పూర్తి చేసుకోలేము. కేంద్రం యిచ్చే డబ్బుపైనే మొత్తం ఆధారపడి మొత్తం కార్యక్రమాల్ని చేస్తామనే ఉద్దేశం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి గాని, రాష్ట్ర ప్రజలకు గాని లేదని మనవి తేస్తున్నాను.

RURAL ELECTRIFICATION PROGRAMME IN TELANGANA REGION

1644—

*2228 Q.—*Sri K. V. Narayana Reddy [Kamalapur]*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

whether any blue-print has been prepared in the matter of spending an additional amount of Rs. 12 Crores on rural electrification programme in Telangana Region, as recommended by the Regional Committee ?

Sri A. Balarami Reddy ; No, Sir.

NEW SUPPLY CHANNEL TO CHILAMATHUR TANK,
GUDUR TALUK.

1645—

*2248 Q.—*Sri M. Muni Swamy [Put by Sri S. Vemayya]*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

whether there is any proposal before the Government to dig new supply channel to Chilamathur Tank, Gudur Taluk, Nellore District from Swarnamukhi river ?

Sri A. Balarami Reddy : Yes, Sir. Preliminary estimate is under scrutiny of the Executive Engineer, Special Investigation Division.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : పదైనా రిఫ్ షిఫ్ట్ చేసిన పేకారా, వేస్తే దాని క్రింద ఎంత విస్తీర్ణం పొగు క్రిందకు వస్తుందనుకుంటున్నారు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : రెండు లక్షల డెబ్బయి ఒక్క వెయ్యి రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని ఎస్టిమేటు వేయబడింది. దానిని సూరింపెండెంట్ ఇంజనీయరు, ఇన్ వెస్టిగేషన్ సర్కిల్, గుంటూరు వారు పరిశీలించిన తరువాత కొన్ని షెడ్యూల్ ఆర్డెక్స్ దానిలో వున్నవని తిరిగి ఇన్ వెస్టిగేషన్ డివిజన్ కు పంపించారు అక్కడ అది పరిశీలనలో వున్నది.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : మొదట ఆ డివిజన్ వారు పరిశీలన చేయ లేదా? అయితే తిరిగి ఎందు వలన పంపించబడినది?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఎస్టిక్యాటివ్ ఇంజనీయరు రెండు లక్షల డెబ్బయి ఒక్క వెయ్యి ఖర్చుతో ఒక ఎస్టిమేటు తయారుచేసి సూరింపెండెంట్ ఇంజనీయరుకు పంపించారు. దానిలో కొన్ని లోపాలు వున్నవని వాటిని సవరించవలసిన ప్రతి తిరిగి ఎస్టిక్యాటివ్ ఇంజనీయరుకు పంపించడం జరిగింది. అక్కడ అది పరిశీలనలో వున్నది.

SURVEY AND SETTLEMENT OF EX-ZAMINDAR FORESTS

1646—

*929 Q.—**Sri K. Guruswamy Reddy [Kanigiri] :** Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) when the final survey and settlement of the Ex-Zamindari Forests in the State will be taken up ; and

(b) whether the Government will take steps to complete the same expeditiously ?

Sri A Balarami Reddy : (a) The survey and settlement of the ex-Zamindari Forests in the State are already in progress.

(b) Yes, Sir.

శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి : ఈ ప్రాంతాలలో సర్వే సెటిల్మెంటు పూర్తి చేయకపోవడం వలన రైతులు చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. కనుక వెంటనే యీ పనిని చేయించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా?

శ్రీ ఎ. బిరదామిరెడ్డి : ప్రత్యేక సిబ్బందిని నియమించి యీ పనిని పూర్తి చేయడానికి యీ బడ్జెటులో ప్రోవిజన్ కూడా వుంది. రెవిన్యూ డివిజన్ లో ఆఫీసర్లుపై ఎక్కువ కార్గ్యువారం వుండడంవలన వారు త్వరగా పీజీసీ పరిశీలించి తగిన తీర్పు యివ్వలేకపోతున్నారు. అందు వలన సైపల్ ఆఫీసర్స్ ను నియమించి త్వరగా యీ పనిని పూర్తిచేద్దామని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య : మూడు సంవత్సరాలనుండి యీ విధంగా ఆఫీసర్లను పేస్తామంటున్నారు, కాని యింత వరకు నారిని నియమించడం జరగలేదు. ఈ సంవత్సరం మే, జూన్ నెలలోగానైనా యీ సైపల్ ఆఫీసర్లను నియమించి పని శీఘ్రంగా జరగడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిరదామిరెడ్డి : ఇదివరకటి సంగతి నాకు తెలియదు. ఇప్పుడు, 1963-64 వ సంవత్సరం బడ్జెటులో అందుకు ప్రోవిజన్ కూడా వున్నదని తెలియజేశాను. శీఘ్రంగా యీ పని జరగడానికే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

SHORT-NOTICE QUESTION & ANSWERS

AUCTION OF BAMBOO COUPES TO SIRPUR PAPER MILLS

1442 A.—

SNQ 5585 M.—Sri Tennei Viswanadham : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to refer to the answer given to question No. 839 on 2-3-1963 and state:

(a) whether the Sirpur Paper Mills were given last year the Bamboo coupes by negotiated agreement or by public auction; and

(b) the period of agreement and at what rates ?

Sri A. Balarami Reddy: (a) The Sirpur Paper Mills were given Bamboo coupes last year by negotiated agreement.

(b) The periods of agreement and the rates of royalty are as follows :—

Sl No.	Particulars of areas	Period of lease	Rate of Royalty
(1)	Coupes in the Kakinada for the period from		Rs 6-50 Np. per ton.
	Circle.	1-7-'62 or from the date of execution of agreement whichever is later up-to 30-6-'63.	
(2)	Coupes in the Kurnool Circle.	1-10-62 to 30-9-63	Rs. 6-50 Np. per ton.
(3)	Coupes in Exjagir areas of Adilabad District.	1-12-62 to 30-6-62	Rs. 9-00 Np. per ton.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : కర్నూలులో ఎంత?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : రు. 8.50 నయాపై నలు.

శ్రీటి. కె. ఆర్. శర్మ : 'సెగోషియేటెడ్ అగ్రిమెంట్' అంటున్నారు. ఈ సంవత్సరం జులై నెలలో అయిపోతుంది అంటున్నారు. ఇకమీద యిచ్చేప్పుడు వట్టి అక్షన్ వేస్తారా; సెగోషియేటెడ్ పైనే యివ్వబోతున్నారా; ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమైనా నిర్ణయం తీసుకున్నదా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : ఇప్పటి వరకు ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అప్పటి వరకును దృష్టిలో వుంచుకొని అలోచన చేయబడుతుంది.

శ్రీ తె. యల్. నరసింహారావు: 'నెగోషియేటెడ్ సెటిల్మెంట్' ద్వారా రు. 8.50 నయాపై నలకు యిస్తున్నారు. దానిని మార్కెటు రేటుతో బోల్చి చూసినప్పుడు పోగుత్వానికి ఎంత నష్టం వస్తున్నది?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి: మార్కెటులో కొంచె కొంత ఎక్కువగా తీసుకుంటున్నమాట వాస్తవమే. ఈ ఇండస్ట్రీలో సుమారు 45 లక్షల వరకు మనకు పేర్కొనబడ్డాయి. కాబట్టి ప్రజల అవసరాలకు పోగా ఇంకా 30 పేల టన్నుల పెదురు అడనంగా వున్నదని లెక్కలవలన తేలివది. అడనంగా వుండే పెదురులో నుండే వారికి యివ్వడం అరుగుతున్నది. వైరేటు కంట్రాక్టర్లకు యిచ్చే దానిలో, యీ ఇండస్ట్రీకి యిచ్చే దానిలో కొంత తేడా వున్నది. పోగుత్వానికి కొంత నష్టం రావచ్చు.

శ్రీ వి. నక్కనారాయణ: మంత్రిగారు చెబుతూ ఆ ప్రాంతము వారి అవసరాలు తీరున తరువాతనే వీరికి యిస్తున్నామని చెప్పారు. అది వాస్తవం కాదని మనవి తేస్తున్నాను. పది సంవత్సరాల నుండి కన్నాపురంలో కోయిల కో - ఆపరేటివ్ సొసైటీవుంది. ఈ అడవిని నరుకుతూ వారు ఏ ప్రాధారణ చేసుకుంటున్నారు. గత సంవత్సరం నుండి వారికి పనిలేకుండా పోయింది. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారు ప్రభుత్వానికి కొంత వీరియూ అయినా అక్కడ యివ్వడానికి ప్రభుత్వం వ్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి: ఈ విషయం యింతకుముందు పోగుత్వదృష్టికి రాలేదు. నక్కులు వివరాలు యిస్తే ఆ పేదవారికి యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య: సిరిపూర్ పేపర్ మిల్లకూడ కమర్షియల్ సేవ్స్ సైన్ వుంది. ప్రయివేటు కాంట్రాక్టరు యిచ్చేమేరకు సిరిపూరు పేపర్ మిల్లకు కూడ కట్టె నష్టయితే ప్రభుత్వానికివచ్చే డివైడెండ్స్ కూడ పెరుగుతాయి కాబట్టి ఆ విధంగా చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి: ఇతర రాష్ట్రాలు వారి ప్రాంతంలోవుండే ఫ్యాక్టరీలకు ఏ రేటుకు యిచ్చారో కూడ చూడారు. ప్రక్క రాష్ట్రాలలో టన్ను 6 రూపాయలకు యిచ్చినారు. ఇక్కడ, కర్నూలులో అరున్నరకు యిచ్చారు. అదిలాకాద్లో, 9 రూపాయల కిచ్చారు. అంతకంటే యిప్పుడు నేనేమీ చెప్పలేను.

శ్రీ సి. బాలిరెడ్డి: ఈ కలవరై కాంగానికి, పేదవారికి చాలా అవసరం టన్నుకు పదిపాను రూపాయలైతే ఆ ప్రకారం ప్రభుత్వం అమ్మితే లాభం

వస్తుంది. ఏ కారణం వల్లనో తక్కువకు యిచ్చామంటున్నారు. తెలంగాణాలో పోడు అనేకానికి సరిపూర్వకు యిచ్చిన రేటుకు యిస్తున్నారు. కర్నూలు జిల్లాలో కూడ పేదవారందరికీ అదే రేటుకు యివ్వడానికి అవకాశం వుందా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : పరిశీలించాలి. పేదవారికి ఏ రేటుకిస్తున్నారో తెలియదు. కానీ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీగా వుంటే మాత్రం కొంచెం తక్కువ రేటుకు యివ్వడానికి అవకాశాలున్నాయి. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీవుంటే దానిని గురించి ఆలోచిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఆంధ్ర పేపర్ మిల్లుకు కాంబూ-రా మెటీరియల్ ఏ రేటుకు కిట్టుకాటు అవుతున్నది? పొరుగు రాష్ట్రాల విషయం కనుక్కున్నామన్నారు. కాబట్టి-టిటాఫుర్ పేపరుమిల్లుకు కాంబూ ఏ రేటుకు యివ్వబడుతున్నది?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : ఆంధ్ర పేపరు మిల్లుకు టన్ను 5 రూపాయల చొప్పున యిస్తున్నాము. పొరుగు రాష్ట్రాలను గురించి-తెంగాల్ సమాచారం నా దగ్గర లేదు.

Sri Gopal Paper Mills, Punjab State	Rs. 6 per ton.
Orient Paper Mills, Kothandi, Orissa	Rs. 5.50 per ton.
Kasipur, Orissa	Rs. 3.50 per ton.
Govindapur, Orissa	Rs. 7.00 per ton.
Chandra Paper Mills, Orissa	Rs. 5.25 per ton. for the first year and Rs. 7/- per ton for subsequent years.

ఈవిధంగా యిస్తున్నారు.

శ్రీ మహమ్మద్ తహశీల్ : సరిపూర్వ పేపరు మిల్లులో ప్రభుత్వానికికూడ పాటాలున్నాయి అంటున్నారు. అదవిలో పెరుగు సరకడానికి వెళ్ళిన కూలీలకు సక్రమంగా రేట్లు యివ్వకుండా దగా చేస్తున్నారు. ఇటువంటప్పుడు తగుచర్య తీసుకొనే అధికారం ప్రభుత్వానికి వున్నదా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : ప్రభుత్వ దృష్టికితేనే పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ డి. కె. ఆర్. శర్మ : సరిఫూర్ షేర్ మిల్స్ లో—నెగోషియేటెడ్ లీజెస్ ప్రకారం కాకుండా ఆక్షను చేసినట్లయితే పెట్టిన పెట్టుబడి అంతా ఒక్క సంవత్సరంలో వస్తుందనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియదా? ఇప్పుడు 25-00 లక్షలు నష్టం వుంటుందనే సంగతికి సంబంధించిన వివరాలు ప్రభుత్వం దగ్గరలేవా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : ఇదివరకే మనవిచేశాను. అదనంగా వుంటే నేనీ వేల టన్నుల కాంబూ యిచ్చాము. ఆంధ్ర పేపరుమిల్లు ఎక్స్‌పాండ్‌డ్ స్కిము ప్రొడక్ట్ నుకు వచ్చినప్పుడు యీ సరిఫ్లస్ వారికియిచ్చే ఏర్పాటువున్నది. ఇది ఆంధ్ర పేపరు మిల్లుకు యివ్వకూడదని గౌరవసభ్యుల పుణ్యమా అని నాకు సందేహంగా వున్నది.

శ్రీ బి. హెచ్. నాగభూషణరావు : కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి హామీ చెప్పారు వరంగల్ లో కాంబూ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ కూపను రద్దుచేసి సరిఫూరు పేపరు మిల్లుకు యిచ్చారు. వీరిని ఖమ్మం వెళ్ళి తెచ్చుకోమన్నారు. వరంగల్లు సొసైటీకి-ఆక్కడనే యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : అది నాకు తెలియదు. సభ్యులు వివరాలు అందజేస్తే పరిశీలిస్తాము.

GRANT OF PATTAS TO THE RESIDENTS OF CHITTOOR TOWN.

1424—

*2375 Q.—*Sri C. D. Naidu* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether pattas were granted to the residents of Vinayakapuram, Asokapuram and Sarvanapuram of Chittoor town ; and

(b) if not, when they will be granted ?

A—

(a) Not yet, Sir

(b) Pattas will be granted after the layout sketches are prepared.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : Repairs to Buckingham Canal.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : అధ్యక్షా, బకింగ్ హాం కానల్ సరుకుల రవాణాకు ముఖ్యమైనది. ప్రభుత్వం జాగ్రత్త తీసుకొని దానిని జాగ్రత్తగా పుంచవలసియున్నది. రైల్వేరద్దీకూడ బకింగ్ హాం కానాలువల్ల తగ్గుతున్నదనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. ఈ కానాలు గుంటూరు జిల్లాలోని కొత్తపట్టణం దగ్గర 188 నుంచి 188 మైలు వరకు, 189/8, 187/0, 189—ఈ మైళ్ళలో తెగిపోవడమే కాకుండా మేటవడిపోయి పడవలు నిలబడిపోయాయి. దీనివల్ల చిన్న వ్యాపారస్థులు దెబ్బతినడమే కాకుండా కొన్నివేల సంఖ్యలోవున్న పడవ వ్యాపారంమీద ఆధారపడిన వారందరు యిబ్బంది పడ్డారు. ప్రభుత్వానికి తెలిగ్రాములు, మెమొరాండములు పంపించారు. నాకు యిచ్చిన మెమొరాండముల కాపీలు మంత్రిగారికి అందించాను. వెంటనే చర్య తీసుకుంటామని, పుత్తరువులు పంపిస్తున్నామని చెప్పారుగాని ఏమీ చేయలేదు. నిన్నకూడ నాకు ఒక ఎక్స్ ప్రెస్ పుత్తరం వచ్చింది. మంత్రిగారు వెంటనే తగు రిపేరు చేయించి పేదలకు సదుపాయం కలిగించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker: I do not know whether he has understood you. Of course, he is going to read the statement with which he has come ready.

Sri. Temueti Viswanatham: Even if the Minister understood it, in the call-attention motions, somehow the practice has been not to hear what we say but read out a prepared answer.

Mr. Speaker: Sometimes if the Ministers are able to understand the language in which the Members speak, they try to answer the point. But here in this case he has not understood him,—the language in which Sri. Vemayya spoke; nor did the Minister make any attempt to find out from his colleagues by his side as to the points raised by Sri Vemayya.

Sri S. Vemayya: If the Minister wants, I can explain my points in English.

Mr. Speaker: You do it. Finish it in two minutes.

Sri S. Vemayya: Mr. Speaker, Sir: I gave notice of this important issue. On account of negligence on the part of Government to effect the necessary repairs to the Buckingham Canal, thousands of boat-men have been suffering, unable to eke out their livelihood. The canal at miles 185/0, 183/1, 169/16, 185/87 to 189 miles requires repairs and proper maintenance. This lies in Guntur District near Kothapatnam village. The boatmen as also the merchants connected with the boats issued telegrams and also presented memoranda. I myself personally presented a memorandum together with a telegram to the Minister for Irrigation who is concerned with that. The Minister assured me that he is taking immediate steps and that he has directed the Superintending Engineer to look into the matter because of the important issue involved. That is why I gave notice of this, so that thousands of boatmen may not suffer on account of repairs not being carried out. Government should immediately look into this and come to the help of these poor people by repairing the Buckingham canal at the miles referred to by me in my notice.

Mr. Speaker: Now the Minister will make a statement.

The Minister for Communications & Buildings (Sri Mir Ahmed Alikhan): Sir, the following portions of the canal are reported to be average and difficult for navigation:-

Mile	75/4	to	80
	115/2½	to	123/5
	123/7	to	125
	127	to	128
	143/7½	to	144
	159/1½	to	159/2½
	168	to	169
	179	to	181/1

Instructions have been issued by the Superintending Engineer to the local officers concerned to take prompt and suitable action to make these portions of the canal easy for navigation. It is further reported that no cases of boats holding up due to silting up in the canal have been brought to the notice of the local P. W. D. Authorities.

PAPERS LAID ON THE TABLE :

Dr. P. S. Lokanadhan's report on sales tax system in Andhra Pradesh

1. *The Minister for Finance and Cooperation (Sri K. Brahmananda Reddy)* : I beg to lay on the Table a copy of the report entitled "A review on the Sales-Tax system in Andhra Pradesh" by Dr. P. S. Lokanadhan, Director-General, National Council of Applied Economic Research, New Delhi.

Amendments to the Andhra Pradesh Sugar cane (Regulation of Supply and Purchase) Rules, 1961.

2. *The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy)* : I beg to lay on the Table a copy of the further amendments to the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Rules, 1961, made in exercise of the powers conferred by sub-sections (1) and (2) of Section 28 of the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulations of Supply and Purchase) Act, 1961 and published at pages 1-2 of the Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 17th January, 1963.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : బ్రహ్మనందరెడ్డిగారు sale tax మీద
 * పూర్వ ఇచ్చారు. దానిపై discuss చేస్తే కాగుంటుంది. పుస్తకం ఇస్తే ఏమీ ప్రయో

19th March, 1963

Annual Financial Statement (Budget)
for the year 1963-64
Voting of Demands for Grants

306

అనం ? దీనిపై extrastiveగా discuss చేస్తే వారు తేవోయే నిలుకుకూడా ప్రయోజనంగా వుంటుంది.

Mr. Speaker : I will consider.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)
FOR THE YEAR, 1963-64
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No. XXIV—Industries—Rs. 1,72,48,100

Demand No. XLV—Capital Outlay on Industrial
Development, Rs. 3,66,57,700

శ్రీ జె. ఎల్. ఎన్. చౌదరి (చీరాల): అధ్యక్షా, నిన్న రెండు విషయాల మనవి చేసాను. నిన్ననే అశోక మెహతాగారు Power Loom Enquiry committee వారు దయచేశారు. ఆనేక మంది రిపోర్టులు ఇస్తున్నారు. చేనేత స్థితి శ్రమ మూడల్లో, సంక్షోభంలో వున్న సమయంలో వారు రావడంలో ప్రత్యేకత వుంది. మూడుకోట్ల రూపాయల విలువగల నరుకు అమ్మకం కాక నిలువ వుండి పోయింది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో power looms ప్రతి చేనేత కుటుంబం కొన్ను కొని నడుపుకోశీని స్థితిలో వున్నప్పుడు, ఆంధ్ర దేశంలో power shortage వల్ల power looms విజయవంతంగా నడుపుకోలేని పరిస్థితి వున్నప్పుడు power looms ప్రవేశ పెట్టే అవకాశం లేదు. నిరుద్యోగంవల్ల మజూరిలలో కోత పెట్టుకుని అమ్ము కునే స్థితిలో వున్నారు. నిరుద్యోగంవల్ల తెలంగాణలోని పివర్లు చోలాపూర్, తొంతాయి ప్రాంతాలకు కార్మికులుగా పనులుచేసి పొట్ల పోషించుకోవలసి వస్తు న్నది. రాయలసీమవంటి వీరియాలనుంచి గుంటూరు జిల్లాకు వలసలు వస్తున్నారు. వర్తమానం వసులు కూడా చేతకాక వరి, జొన్న కోతలలో చేతులు కోసుకున్న అల్లాడుకూ బ్రతుకుతున్నారు. ఇటువంటి వారికి ఇవ్వవలసిన రక్షణలు ఇవ్వకుండా power looms ప్రవేశ పెట్టదలచు కున్నారు. మిల్లు చేతులలోనికి పోవడానికి వవర్ లూమ్ముకూడా ఓక విధానంగా వుంటుంది. వవర్ లూమ్ముకు మిల్లు యజ మానుల ఆశీర్వాదంకూడా వున్నది. చేనేత పరిశ్రమలో మన్నిక, వాణ్ణిక, ఎగుమతి చేసిన దేశాలలో, జపాన్ వంటిచోట్ల చాటి వట్ల ఎక్కువ కోరిక వుండడంవల్ల మిల్లు యజమానులు చేనేత పరిశ్రమకు power loomsతో గోరి కట్టదలచారు. అవడంలో అతికయోగి లేదు. దాని తరువాత పరిణామం చేనేత పరిశ్రమ శ్రమేణా power loomsలో నుంచి మిల్లు యజమానుల చేతిలోనికి పోతుంది. ఈ ప్రమాదాన్ని తమ ముందు వుంచుకున్నాము.

ఈ నిలువ వున్న వరుకును ఏదైనా స్పెషల్ రిలేటుఇచ్చి అయినా విడుదల అయే ఏర్పాటు చేయాలి. నిరుద్యోగంలో నుంచి కోలుకునేందుకు వీలుగా కొన్ని రిలేటును ప్రైవేటీ సొసైటీలకు వాపసు చేయాలని కోరుతున్నాను. నూలు మీద ఇతర ముడి వస్తువులమీద సర్ ఛార్జి నిధింపులు, ఎన్సెజ్ సుంకాలు తగ్గించినట్లయితే వారికి అందుబాటులోనికి వస్తాయి కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. అయిదు నయాప్రైవేటు ప్రత్యేక రిలేటు అయినా ఇచ్చిస్తామని విడుదల చేయడానికి కేంద్రాన్ని కోరుతూ మంత్రివర్గం తీసుకున్న చర్యకు ధన్యవాదాలు చెప్పవలసి వస్తున్నది. నాలుగవ ప్రణాళిక అంశానికైనా మిల్లియన్లమానుల డిజ్టేషన్ క్రింద కాకుండా చేసేత పరిశ్రమను స్వయం పోషకత్వము చేయగలరని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ (సామర్లకోట): అధ్యక్షా, పరిశ్రమల డిమాండును ప్రవేశపెడిన మంత్రిగారిని తప్పక అభినందించవలసి వున్నది. గత సంవత్సరం రాష్ట్రంలోవున్న వాతావరణానికి, ఈ సంవత్సరం వున్న వాతావరణానికి చాలా తేడా వున్నది. గత సంవత్సరం పరిశ్రమల వ్యవహారం చాలా అవకతవకలుగా వున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారి కృషివలన మంత్రిగారి కృషివలన ఈ రోజు వాతావరణంలో ఆకాశనకమైన మార్పు కనిపిస్తున్నది. ఆంధ్ర దేశంలో పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కాంచడానికి ఒక పునాదిరాయి పడింది అనుకోదానికి చాలా సంతోషిస్తున్నాను. హెవీ ఎలక్ట్రికల్సుకాని సిస్థటిక్ డ్రగ్స్ ఫ్యాక్టరీ కాని ఇటువంటి సెంట్రల్ ప్రాజెక్టులు మనకు రావడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న శ్రద్ధ, శ్రమ కారణం అని చెప్పవలసి ఉంది. ఇందుకు వారిని ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. సెంట్రల్ ప్రాజెక్టుల క్రింద పరిశ్రమల రానున్నాయి. ఇక్కడ పెట్టాలని కోరుతున్నవి ఇంకా నాలుగైదు పరిశ్రమలున్నాయి. వాటిని వెంటనే నెలకొల్పడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఎవర్లోనీ మూలంగా వీర్పడే ఆర్థి నెన్ను ఫ్యాక్టరీలను అన్నిచోట్ల పెట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని సౌకర్యాలనుబట్టి ఇక్కడకు కూడా అట్టి పరిశ్రమలు వచ్చేటట్లు కృషిచేయవలసి ఉన్నది. ఆటమిక్ రియాక్టరు గురించికూడా మనం కోరి ఉన్నాము. ఇక్కడ ఆటమిక్ రియాక్టరు స్థాపన కాబోవడం లేదని మంత్రిగారి ప్లేటుమెంటు ద్వారా తెలుస్తున్నది. శ్రీలైలంలో పెట్టాలని మన ప్రభుత్వం కోరినారుకాని అదివచ్చేటట్లు నాకు తోచడంలేదు. శ్రీలైలం దగ్గర ఆటమిక్ రియాక్టరు స్థాపించే అవకాశాలున్నాయి కాబట్టి అట్టి అవకాశాన్ని పురస్కరించుకుని తగు ప్రయత్నాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇన్ డస్ట్రిస్ డిపార్ట్మెంటులో ఆరుగురున్న అవకతవకలను గురించి కొంచెం చెప్పవలసి ఉంది.

వాటిని కాగుచేస్తారనే ఉద్దేశంతోనే నేనుచెబుతున్నాను. రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లును అభివృద్ధి పరచడం గురించి చెందవ ప్రణాళిక ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. మూడవ ప్రణాళిక వచ్చిందికాని ఇంతవరకు ఆ పని పూర్తికాలేదు. పూర్తిచేయడానికి ఒక date line గీత చేయడం జరిగింది. కాని పూర్తికాలేదు. ఆ మిల్లులో ఇంకానష్టం వస్తోంది. ఈ సంవత్సరంకూడా నష్టం వస్తుంది అంటున్నారు. పేపర్ ఏజెంట్లు ద్వారా అమ్మకం చేయవలసి వస్తోంది. అలా చేసి ఎందుకు కమిషన్ ఇవ్వవలసి వస్తోందో తెలియదు. ఒకవైపు రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లులో నష్టం వస్తోంది, మరొక వైపు సిరిపూర్ పేపర్ మిల్లులో లాభం వస్తోంది. ఒకవైపుచూస్తే లాభం మరొక వైపుచూస్తే నష్టం వస్తోందనే దీనికి కారణాలు పూర్తిగా తెలుసుకోవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. గూడూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీలో ప్రతి సంవత్సరం ఆదాయం తగ్గిపోతోంది, ఉత్పత్తి పావుపుతోంది. 1958లో లక్ష రూపాయలకు మించిన లాభం ఉంది, 1961-62 నాటికి 57 వేల రూపాయలకు తగ్గిపోయింది. ఇది విచారకరమయిన పరిస్థితి పరిశ్రమలను ఎక్కువ చేయాలని సంకల్పించిన ప్రభుత్వం తిరువతిలోని వెంకటేశ్వరా స్ట్రాబోర్డు మిల్లును అమ్మకం చేయడం చాలా అపదర్శంగా ఉంది. దానిని మదరాసు ఫర్నిచర్ అమ్మకమన్నారు. ఒక వైపున పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేద్దాం అనుకుంటూ ఇంకొక వైపున అమ్మడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించడం చాలా కోవనీయం. ఒకవైపు గ్లాసుఫ్యాక్టరీ నిర్మించడానికి లైసెన్సు కోసం అప్లయచేకామని ఇంజనీయర్ కార్పొరేషను వారి రిపోర్టుతో ఉంది, కాక్ గ్లాసు ఫ్యాక్టరీ లిక్విడేషనులో ఉంది. ప్రయివేటు ఫర్నిచర్ అమ్మడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అలా కాకుండా ప్రభుత్వమే తీసుకొని నడిపితే గ్లాసు ఫ్యాక్టరీకి ఇంకొక లైసెన్సు అవసరంలేదు. ఆ గ్లాసు ఫ్యాక్టరీ నడిపించడానికి ఎందుకు పూనుకోకూడదని అడుగుతున్నాను. క్రొత్త కో ఆగరేటివు చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు 6 పెడదామని 145 లక్షలు కేటాయించబడినది. నిజాం చక్కెర ఫ్యాక్టరీ 2 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడికి net profit 48 లక్షల రూపాయలు వచ్చిందని చెబుతున్నారు. అలాంటి లాభదాయకమయిన పరిశ్రమలు తీసుకుంటే ప్రభుత్వానికి అర్థిక సౌకర్యం చేకూర్చడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పిరాపురం చక్కెర ఫ్యాక్టరీని ఎవరో భూస్వామికి అమ్మకంచేస్తే ప్రజానీకాన్ని exploit చేయడానికి పనికి వస్తుంది, అందుచేత ప్రభుత్వమే తీసుకుంటే అర్థికంగా కాగుపడడానికి అవకాశముంది. ఆక్షను కేయాలని నిర్ణయం ప్రకటన చేశారుగాని అది తప్పుడు పద్ధతని మనవి చేస్తున్నాను. అలాంటి నిర్ణయాన్ని రివైజ్ చేయాలి. ఆక్షుడ ఉన్న ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వవరం చేసుకోవాలి. నిజాం చక్కెర ఫ్యాక్టరీలో 48 లక్షలు లాభం వచ్చినందుకు ఎంతో సంతోషముగా ఉంది. ఎంతో కృషి జరిగిందన్నమాట. పిరాపురం చక్కెర ఫ్యాక్టరీ ఏరియాలో మంచి రైతులున్నారు. ఆ ఫ్యాక్టరీ తీసుకొని ఎందుకు నడపకూడదని అడుగు

తున్నాను. వెదరు బోర్డు చాల అసందర్భముగా జరిగింది. 10-15 సంవత్సరాల మించి ఉన్న పరిశ్రమ నాశనం అయిపోయింది. ఈ రోజున మన ముడి సరుకు చర్యం ఊళ్లు మద్రాసు రాష్ట్రానికిపోయి అక్కడ కార్మికులకు అక్కడ ఉన్న పారిశ్రామిక వేత్తలకు లాభం జరుగుతున్నది. ఆ దుస్థితికి కారణాలు ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం కోటి రూపాయలు వెదరు బోర్డు కోసం పెట్టింది. వీడ హరిజనులకి వని కల్పించాలని ప్రభుత్వం సంకల్పం, కానీ దానికి ఒక ప్రోగ్రాముకాని. మాస్టరుప్లాను గానీ ఉందని నమ్మకంలేదు. ఆంధ్రలో 1961లో 100 టన్నులను ఉంచేసి, ఈ రోజున నాలుగైదు మాత్రమే ఉండడానికి కారణం ఏమిటి? గవర్నమెంటు చేసిన లేబరు పాలసీ దానికి కారణం. ఉన్న ముడిసరుకును ఉపయోగించే కార్మికులకు అవకాశం లేని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అనుభవం లేనివారిని పెట్టి చేయడం కంటే అనుభవ మున్న హరిజన కార్మికులు, trade చేస్తున్న ముస్లిములను జాయంటు స్టాకు కంపెనీలుగా పెట్టి ముడిసరుకు ఉపయోగించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. దీనికి కావలసిన మార్కెట్టు వైజాగులో పెడితే ఫారిన్ ఎక్కువేటి వస్తుంది. అక్కడ దానికి ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తే పరిశ్రమ అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశాలున్నవి. అడ్డయి ఓరి, బోర్డులో సరియైన అనుభవం కలిగిన ముస్లిములను తీసుకొని పరిశ్రమను అభివృద్ధికి వ్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వి. కృష్ణారాజు బహదూర్ (తుని): అధ్యక్షా, ఖారీ, మధ్యకరహా, అప్పు పరిశ్రమల మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండులను జలవదుస్తున్నాను. తమ ద్వారా వారికి కొన్ని మార్పులు మనవి చేస్తున్నాను. నామందు మాట్లాడిన క్రిష్ణాపైల్ గారు చెప్పినట్లు గత నాలుగయిదు సంవత్సరాలకంటే ఈ సంవత్సరం పరిశ్రమల గురించి ప్రభుత్వం ఎంతో శ్రద్ధాసక్తులు చూపిస్తూ రాష్ట్ర పురోధి వృద్ధిని ఆకాంక్షిస్తూ కేంద్రప్రభుత్వముతో చేసిన సంప్రదింపుల దృష్ట్యా వర్తమానంలో మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలకు సదుపాయం కలుగజేపారనే ఆశ మాలోనే కాక యావత్ ప్రజానీకానికి కలిగినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. అయితే ఈ సందర్భంలో మాకు యిచ్చిన కాలవ్యవధి తక్కువయినందున కూలంకషంగా చర్చింప నవకాశం లేనందుకు విచారిస్తూ ప్రస్తుతానికి చక్కెర పరిశ్రమ గురించి తమద్వారా ముఖ్యిగాగి దృష్టికి తీసుకురావడానికి మాట్లాడుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో దేశంలో అన్ని రంగాలకంటే అగ్రస్థానం వహించినది textile తరువాత చక్కెర పరిశ్రమ అని అందరికీ తెలిసినదే. యావత్తు ఖారతదేశంలో సహకార పద్ధతిమీద Siquith Indiaలో మన రాష్ట్రంలోనే ఏటికొప్పాక, వుయ్యూరులలో పరివర్ధ ముగా చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు స్థాపించడం జరిగింది. Old Co-operative Sugar Factory in India అంటే ఏటికొప్పాక అని చెప్పక తప్పదు. 75 టన్నులు రోజు

చారి క్రమింగురి పర్వతం అరిగింది. వుయూరులో 150 టన్నులు రోజువారీ క్రమింగురి పర్వతం అరిగింది. ఈవాడు వేయి టన్నులు అడదానికి అవకాశం కలిగింది. Upland area లో ఉండే చిన్నకారు రైతులకు వర్షాభావంవల్ల కరువు కాటకాలకు లోబైనవారికి చెరుకు ఉత్పత్తివల్ల వచ్చే ఫలితంకంటే మరొకటి లేదని ఈవాడు గర్వంగా చెప్పక తప్పదు. ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలో 7 సహకార ఫ్యాక్టరీలు స్థాపించుకున్నారు. అఖిలభారతంలో 40 ఫ్యాక్టరీలు work out చేసి ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితులలో ఏ కారణంచేతను తెలియదు, కేంద్రప్రభుత్వం చక్కెర పరిశ్రమమీద కట్టుదిట్టాలు, అడ్డంకులు, అటంకాలు పెడుతున్నది. వేతివోల్ట, సిల్ట, అన్ సిల్టకులూ, ఎమర్జెన్సీ ఇన్సూరెన్సు, అంతేకాకుండా ఎలక్ట్రిసిటీలో కూడా minimum charges కాక Tariff rate పెంచించడం అరిగింది. చక్కెర పరిశ్రమలో molasses సాధారణంగా 4% ఉంటుంది. 100 టన్నుల చెరుకుకి 4 టన్నుల molasses ఉంటుంది. Per ton 40-50 రూపాయలు అమ్మేవారం. Molasses Control Order వేసి రు 8.75 లు per ton అమ్ముటనిపనదిగా అజ్ఞాపించారు. దానివల్ల ఫ్యాక్టరీకి ఇబ్బంది వస్తుంది. అందుచేత అనుకున్నదానికంటే యావద్భారతదేశంలో క్రమింగు బాగా తగ్గిపోయింది. వేయి టన్నులు ఆడే పాల కొట్లు చక్కెర ఫ్యాక్టరీలో యిప్పుడు అగిపోయింది. చోడవరం ఫ్యాక్టరీ రోజువారీ క్రమింగు 400 టన్నులకంటే ఎక్కువలేదు. ఆముదాలవలలో అదేవిధముగా ఉంది. Cane-grower కి, ఫ్యాక్టరీకి ఉండే అవినాశావ సంబంధం పోయింది. రిజర్వుబ్యాంకు పెట్టుబడి పెట్టడం, State Bank ద్వారా, Apex Bank ద్వారా రైతుకి ఎకరానికి వంద, రెండు వందలు అప్పులు యిచ్చి ఫ్యాక్టరీకి చెరుకు తోలితే దాని ధరలోంచి మినహాయించి యివ్వడం జరుగుతూ ఉండేది. రైతులు అన్నితరహాలో ఆపరేటింగ్ సొసైటీలద్వారా డబ్బు తీసుకొనివస్తున్నారు. ఒకచోటే తీసుకొంటే కాగుంటుందనుకొంటాను. రిజర్వుబ్యాంకు అలా ఇవ్వడానికి వీలులేదని అడ్డుపెట్టనమాట వాస్తవము. ఈ అడ్డువల్ల ఫ్యాక్టరీకి రైతుకు సంబంధము పోయినది. రైతులు Plant వేసినది మొదలు పాపకార్తవర్ధకు పోయి పెట్టుబడికోసము డబ్బు తెచ్చుకొని బెల్గాన్ని అడి పాపకారుకు ఇవ్వడము అని contract చేసుకొనడము జరుగుతున్నది. బెల్లము ధర పెచ్చు అనడము కారణముచేత యావత్తు చెరుకుబెల్లము క్రింద convert చేసుకొని పాపకార్తకు ఇవ్వడము జరుగుతోంది. ఫ్యాక్టరీకి, రైతాంగానికి సంబంధము తప్పిపోయిన కారణముచేత ఈ సంవత్సరము 20 కాశముకన్న ఎక్కువ చెరుకును ఫ్యాక్టరీలు అడలేదు. వేలాది కూలీలు వదిలేసి ఈ sugar industry విషయములో ప్రభుత్వము శ్రద్ధతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. సెంట్రల్ ప్రభుత్వము ఉత్తరువులు జారీచేయడము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వాటిని అమలు జరుపడమువల్ల ఈ అవరోధాలు అన్ని వస్తున్నది. టన్ను మొలాసిస్

రు 6.70 న.పై. అమ్మాలి అంటే ఈ రోజున మాదగ్గరరు 40/-, 50/- లకు తీసుకొని రు 100/-, రు 200/- లకు అమ్ముతున్నారు. కాబట్టి కేంద్రమున పర్యావరణానికి అని పూరుకొనక రాష్ట్ర ప్రభుత్వముకూడ తన బాధ్యతను గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. Apex Bank నుంచిగాని, సెంట్రల్ బ్యాంకుగాని ఎకరూనికి రు 500/- ఫ్యాక్టరీలద్వారా ఇప్పించినట్లయితే sugar industry develop అవుతుంది, దానితో పాటు fertilisers కూడ ఇచ్చినట్లయితే అధికముగా చెరుకును ఉత్పత్తి చేస్తారు. ఇప్పుడున్న పద్ధతి ఇంకొక 2 సంవత్సరాలు కొనసాగితే ఫ్యాక్టరీలకు కాళాలు వేసుకొని పోవలసివస్తుంది. కొత్తగా వచ్చిన 5, 6 ఫ్యాక్టరీలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 20 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టినది. కేంద్ర ప్రభుత్వముచేత 90 లక్షలు ఇప్పించారు. ప్రతి ఫ్యాక్టరీమీద, 1 కోటి 40 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి స్థాపించుకొన్నాము. రైతులు 20 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టారు. మొత్తము sugar industry లో వచ్చే లాభాన్ని, foreign exchange లో వున్న లాభాన్ని, లక్షలాది కూలీల భావిభాగ్యోదయాన్ని గుర్తులో పెట్టుకోవాలని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. నరసారాయణ (పాల్వంచ): అధ్యక్షా, ఇండస్ట్రిస్ డిమాండును ప్రవేశపెడుతూ ఈ బడ్జెటు కేటాయింపు తక్కువగా వుండడానికి కొన్ని కారణాలు చూపించారు. వారి tone లో apologetic ధోరణి కనిపిస్తున్నది. అది ఈ కాళకు న్యాయము చేకూర్చే ధోరణి కాదని ప్రారంభములో చెప్పదలచుకొన్నాను. పారిశ్రామికరణ చేసుకొనే లక్ష్యానికి అనుగుణముగా లేదని నా మనవి. ఇరిగేషన్ కు, వరక కు పెంచుకొన్నందుకు సంతోషమే. పారిశ్రామికరణ చేసుకొనాలనే నడుదే కాన్ని కల్గివుంటూనే allotment తగ్గించుకొనడం ఈ లక్ష్యానికి అనుగుణముగా లేదు. చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలకు కేటాయించుకొన్నాము. 1, 2 పెద్ద పరిశ్రమలు వున్నట్లయితే కొద్దిమందికే ఉద్యోగ అవకాశాలుంటాయి. చిన్నపరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేసుకొన్నట్లయితే చాలమందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు వుంటాయి అన్నారు. చిన్నపరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకొనవలసినదే, పెద్దపరిశ్రమలపట్ల చేయవలసిన కృషిలో విఫలమయినందువల్ల అందని పండ్లు వుల్లగావున్నవి అని చెబుతూ అత్యవసరపు ప్రాంతములకు చెందుతున్నాము. ఇది మంచిదికాదు. ఇప్పుడు Heavy Electricals వస్తున్నది. బొగ్గుపరిశ్రమ విషయములో మొదటి ప్రణాళికలో 16 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి వుంటే 2 వ ప్రణాళిక ఆఖరికి 30 లక్షల టన్నులకు వచ్చింది. 3 వ ప్రణాళికలో 80 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి చేయాలని ప్రణాళిక చేసుకొన్నాము. దక్షిణ భారతదేశములో బొగ్గుకు వున్న ప్రాముఖ్యాన్నిబట్టి చూసినపుడు దానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. పారిశ్రామిక ఎన్జింట్యూకొరకు 205 లక్షలు పెట్టుబడిపెట్టి 2200 మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చుకొన్నాము అంటున్నారు. పరిశ్రమల మంత్రిగారు

తమ note లో ఉద్యోగాలు అనుకొన్నంతగా చేసుకోలేకపోయాము అని చెప్పారు, మన failure ని అంగీకరించినంతమాత్రాన సరిపోదు. దానిని overcome అయ్యే దానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. చిన్నతరహా పారిశ్రామికవేత్తలు సోషలిస్టు సమూహ సమాజానికి కొంత తోడ్పడుతున్నారని అన్నారు. నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రముగా వున్నపుడు దీనిని ఎంత త్వరగా తగ్గించగలము అని చూడాలనిగాని చిన్న పారిశ్రామికవేత్తలు వచ్చినంతమాత్రాన సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మిస్తున్నామనుకొనడం అన్యాయమవుతుందని మనవిచేస్తున్నాము. మన రాష్ట్రములో private sector ని ప్రోత్సహించే ధోరణి కనిపిస్తున్నది. ఉదాహరణకు రి సంచన్నరాలనుంచి సింగరేణి కాలరీస్ low temperature carbonisation plants కొరకు ప్రయత్నము చేసినా దీనికి ఇవ్వకుండా private సంస్థకు లై సెన్సు ఇచ్చినాము అని ప్రశ్నితరాల నమయములో చెప్పారు. సింగరేణి కాలరీస్ ప్రభుత్వ యాజమాన్యాని సమర్థవంతముగా నడుపుతున్నదని చెప్పుకొంటున్నాము. అయినా private సంస్థకు ఇచ్చారంటే అభివృద్ధి అయ్యేదానికి ఎంత అవకాశము వున్నదీ అవగాహన అవుతుంది. జేరియం టెమికల్ ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణము సాగుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు దాని progress గురించి చెప్పారు. దీనిలో మద్రాసు ప్రాంతమునుంచి వచ్చినవారిని పనిలో చేర్చుకొంటారు అని, స్థానికముగా వున్న వారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వరని సర్వత్రా ఒకమాట వ్యాపించి వుంది ఇది అన్యాయం. దీనిలో ప్రభుత్వం తోక్యము కలుగచేసుకొని రాష్ట్రములో వున్నవారికి పని కల్పించడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాము. అలాగే డిఫెన్స్ అవసరాలని అన్నారు. అందుకు ముందుగా industries తోనే కోత కోసుకొన్నాము. కాని defence అవసరాలకై ఏ ఏ పరిశ్రమలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలో మంత్రిగారిచ్చిన వివరాలలో కనిపించలేదు. Defence అవసరాలకు ఉపయోగపడే industries అని పేర్కొన్న సందర్భంలో కూడ రాష్ట్ర శేంద్ర ప్రభుత్వాలదృష్టి ఎంత లోపభూయిష్టంగా వుందో ఒక్కవిషయం చూస్తే తెలుస్తుంది. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో తేనీ పాకాడ్ సి మెంటు ఫ్యాక్టరీని ఆంధ్రరాష్ట్రానికి సంబంధించిందిగా చూపించారు. దీనినిబట్టి శేంద్రం ఎంత తాద్యతగా వ్యవహరిస్తున్నదో తెలుస్తుంది. ఇక, లై సెన్సులు ఎవరు పొందుతున్నారో వారు పరిశ్రమలను వెంటనే ప్రారంభించకపోతే ఆ లై సెన్సులను రద్దు చేయటానికి గవర్న మెంటు ఆలోచిస్తుందని చెప్పారు. ఇంతవరకు ఎన్ని లై సెన్సులు ఇచ్చారు ఎన్ని specific time లో ప్రారంభించలేకపోయారు, ఎన్ని లై సెన్సులను రద్దుచేశారో చెప్పిస్తుంటే గవర్న మెంటుయొక్క సదుద్దేశం ఎంతవరకు వెరవేరిందో మాకు తెలిసి వుండేది. ఆ వివరాలు తెలియచేస్తూ తగిన సమయంలో ప్రారంభించేవారికి లై సెన్సులు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాము. Venkateswara Paper Straw Board Mill తిరువతిలో వున్న దానిని Madras Company జేరం చేస్తున్నదని, అది మాట్లాడాలనే ఆలోచనలో

వుందని 1961 రిపోర్టులో వుంది. మూడు సంవత్సరములనుండి అది జేరంలోనే వుంది. ఉన్న పరిశ్రమను అమ్ముకోవలసిన గతి మనకు ఎందుకు పట్టింది? ఒక ప్రక్క పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకోవాలనుకొంటూ మరో ప్రక్క వున్నదానిని అమ్ముకోవటం ఏమిటో నాకు తెలియటంలేదు. ఇతర రాష్ట్రాలలో పెట్టుబడులు వున్నాయి. అవి లాభదాయకమో, నష్టదాయకమో అలోచనలో వున్నట్లు తెలిపారు. ఆ ఆలోచనలు త్వరలో పూర్తిచేసి Venkateswara Straw Board Mill ను నిలబెట్టుకోవాలిని ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఆఖరుకు ఒక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. సింగరేణి కాలరీస్ గురించి రెండు మూడు రోజులక్రితం ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఆంధ్రరాష్ట్రం పారిశ్రామిక పతంగా ఎట్లా జరిగిందో తెల్పుకొనటానికి చూడవలసినవాటిలో సింగరేణి కాలరీస్ లో ఒకటని చెప్పారు. అక్కడనుండి వచ్చిన సభ్యుడుగా నాకు గర్వకారణం. కాని అక్కడ జరుగుతున్న అభివృద్ధి అంతెంలో కనిపించినంత జరగటంలేదని నా అభిప్రాయం. క్రిందటి సమావేశంలో Estimates Committee వేయాలని చెబితే గవర్నరు మెంటువారు వేచారు. ఆ కమిటీకి కార్మిక సంఘాలు, కార్మిక నాయకులు ఎలా సమర్థవంతంగా నడపాలో అనేక సూచనలిచ్చారు. కాని వారెన్ని చెప్పినా అక్కడ దుబారా ఎలా జరుగుతున్నదో మనవిచేస్తాను. అక్కడ పనిచేసే ఒక officer ను study tour కు పంపిస్తున్నారు. సమర్థవంతంగా నడిపించే పద్ధతులు తెల్పుకొనటానికి, విదేశాలలో వున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేసుకొనటానికి వీలుగా ఆ పరిశ్రమతో సంబంధంవున్న వ్యక్తిని పంపాలి కాని ఆఫీసర్లను పంపటంవల్ల ఏమీ ప్రయోజనం వుండదు. ఆ పంపుతున్న ఆఫీసర్లకు ఇంజనీరింగ్ సైడ్ ఏమీ తెలియదు. అతనిని యాత్రకోసం పంపుతున్నారని తెలుస్తున్నది. ఆ దుబారా విషయంకూడ ఆ ఎస్టి మేట్స్ కమిటీదృష్టికి తీసుకురావటం జరిగింది. అలాంటి దుబారాలు చాలా వున్నాయి. వాటినిన్నీటిని అరికట్టవలసిన అవసరం వుంది. సింగరేణి కాలరీస్ యొక్క head office Hyderabad లో వుంది. ఆ ఆఫీసును ఇక్కడ వుంచటంవల్ల ఎంతో డబ్బు దుబారా అవుతున్నది. అయినా మంత్రిగారు ఆఖరుకు పరిస్థితి నిరాశానకంగా వుందని చెప్పారు. మనకు వేరే గత్యంతరం లేక ఈ విధంగా తగ్గించవలసివస్తున్నదని అన్నారు. అయినప్పటికీ ఈ రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావటానికి, పారిశ్రామికరణ చేయటానికి తగిన చర్యలు తీసికోవాలని, తగిన కృషి చేయాలని, అందుకు ఈ కొద్ది మొత్తం బాధుడు కనుక దీనిని వుపరాలోచించాలని కోరుతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం): అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం పారిశ్రామికంగా ఏకొద్దీ పరిశ్రమలలో పప్పు చాలావరకు పెరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది, వున్న అంతెనుబట్టి మా ప్రే: పెరుగుదల కనిపించినప్పటికీ పెరుగుదల స్థాయి చాలా వరకు తగ్గినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఉదాహరణకు 1960 సంవత్సరంలో 20 పాయింట్లు పెరిగినప్పుడు 61వ సంవత్సరంలో 15 పాయింట్లు మాత్రమే పెరగటం జరిగింది. 62లో 6 పాయింట్లు మాత్రమే పెరిగింది. పెరుగుదల కనిపించినప్పటికీ పెరుగుదల స్థాయి తగ్గుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది కాబట్టి దీని గురించి ప్రభుత్వం కొంత శ్రద్ధతీసికోవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేతనే Review of State Planers లో Industrial Production was not impressive during 1961 అని ప్రాయటం జరిగింది. దీని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం చూసుకొంటే ప్రత్యేకించి పరిశ్రమలను expand చేసే కృషి చాలా వరకు ప్రశంసనీయముగా జరుగుతున్నదని స్పష్టమౌతుంది. అంధ్రా పేపర్ మిల్ విస్తృతికోసం ప్రయత్నించటం, అదే విధంగా సింగరేణి కాలరాస్ లో ఉత్పత్తి 8.10 మిలియన్ టన్నులకు పెంచే ప్రయత్నం చేయటం, అదేమోదిరి అజంజాహ్ మిల్స్ లో expansion programme వేసుకోవటం, అదే విధంగా హైదరాబాద్ టెక్నికల్ లో కూడా expansion programme అమలు చేయటానికి చేస్తున్నది, ప్రభుత్వం, గూడూర్ గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీలో 50,000 worth of material కెప్పించి expansion programme వేసుకొంటున్నారు, ఈ విధంగా వచ్చే సంవత్సరం industrial Sectorలో expansion programme అమలు చేయటానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నం ప్రశంసనీయంగా వుంది. కానీ గతంలోవున్న పరిస్థితులను warningగా వుండటానికిగానూ-కొన్ని అంశాలను మనవి చేస్తాను. నైజం మిగర్ ఫ్యాక్టరీ తీసి కొంటే అక్కడ profit సంవత్సరం, సంవత్సరం తగ్గిపోతున్నది. 1959-60 సంవత్సరంలో 88 లక్షలు లాభంవస్తే 1960-61లో 48.7 లక్షలు మాత్రమే లాభం వచ్చింది. 61-62 లెక్కలు యింకా తయారు కాలేదన్నారు. అలాగే సర్వీస్ తీసి కొంటే 63-59 లో 15 లక్షలు లాభంవస్తే 59-60 లో 4 లక్షలు లాభం వచ్చింది. 61-62లో 87 వేరే లాభం వచ్చింది, తరువాత సంవత్సరం నష్టం వచ్చిందేమో తెలియదు. ఉత్పత్తి పెరుగుతూ లాభం తగ్గుతున్నది. దాని గురించి పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. రాజమండ్రి పేపర్ మిల్స్ లో 1959-60లో 2588 టన్నులు ఉత్పత్తి అయితే 8 లక్షల 27 వేలు లాభం వచ్చింది. 1960-61లో ఉత్పత్తి 2827 టన్నులు అయితే లాభం 8 లక్షల 27 వేలవందల 8 వేల ఎనలై అయిదు వేలకు తగ్గిపోయింది ఇదే విధంగా సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీలో 1957-58 సంవత్సరంలో 5 లక్షల 87 వేల పౌనులు ఉత్పత్తి అయితే లబ్ధి 48 వేలు లాభం వచ్చింది. 1960-61లో ఉత్పత్తి 9 లక్షల 88 వేల పౌనులకు పెరిగితే లాభం

శక్తి లక్షా 82 వేలు మాత్రమే అయింది. మరు సంవత్సరం ఉత్పత్తి 10 లక్షలకు పెరిగితే లాభం యింకా శక్తి 57,851 అయింది. ఈ రకమైన పరిస్థితులకు ప్రజల మైన కారణాలేమిటో పరిశోధన చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవటం అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. పారిశ్రామిక వాతావరణం మన దేశంలో నెలకొల్పేందుకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వం చేస్తున్న సందర్భంలో ప్రభుత్వ యజమాన్యావ ఉన్న పరిశ్రమలలో ఉత్పత్తి తగ్గినప్పుడు, దానికి అనుకూలమైనటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడడం కష్టం కాబట్టి, దీనికి ప్రత్యేకమైన పరిశీలన అవసరమని వేమ మనవి చేస్తున్నాను. ప్రత్యేకించి private రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు ప్రభుత్వము తీసుకొనేటటువంటి చర్యల గురించి చెప్పడం అరిగింది. చాలా సంవత్సరము. ఈ సందర్భంలో sales tax గురించి, దీనిలో concession, incidence of sales tax గురించి ప్రభుత్వం చారు ఆలోచన చేస్తామని చెప్పుకున్నారు. అది ఇంకా ఆలోచనలో మాత్రమే ఉన్నది. అదే విధంగా విద్యుచ్ఛక్తి rate విషయంలో, large scale consumersకు ఇచ్చే exemptions, medium and small scale consumersకు ఇస్తామని చెప్పుకున్నారు; అదికూడా ఇంకా ఆలోచనలో మాత్రమే ఉన్నది. సరసమైన ధరలకు స్థలాలు సేకరించి ఇస్తామని అంటున్నారు. దానికి కేటాయించినది. మాత్రం నాకు కనుపించలేదు; కాని ఒక సందర్భంలో establishment of Industrial Development areas అనేది మూడు ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. దాన్ని గురించి 45 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం అరిగింది. కాని 1961-62లో దానికి ఏమీ ఖర్చు చేయలేదు, 1962-63లో 18 లక్షలు ఖర్చుచేస్తే, 1963-64లో కేటాయించులేదు. అందుచేత, ఈ రకంగా చూచినప్పుడు అనుకొన్నటువంటి ప్రోత్సాహం ఆచరణలో ఇవ్వలేనటువంటి పరిస్థితి కన్పడుతుంది. కాబట్టి ఇవి అవకాశాలు అనుకుంటుంటే మనవి చేస్తున్నాను. పూర్వము అప్పుడు ఉన్నటువంటి మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, private రంగములో వస్తాయి అనుకొంటున్నటువంటి పరిశ్రమలు ఈనాటివరకు రానటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడిందని అన్నారు. Engineering Firms ఒకటి ప్రైవేటరంగాలో land acquire చేయడం ప్రారంభించింది. అయిదు కోట్లవరకు ఖర్చుచేస్తారని, multiproject ఒకటి ఏర్పడుతుందని అప్పుడు చెప్పడం అరిగింది. అది ఏమైందో ఈనాటి వరకు తెలియదు. అదే రకంగా Plastic Industries factory ఒకటి చిత్తావట్టడం ప్రాంతములో అయిదుకోట్లు ఖర్చుపెట్టి ఏర్పాటు చేస్తారని చెప్పడం అరిగింది. అదేమైందో తెలియదు. అదే విధంగా Asbestos Processing industry ఒకటి కడప జిల్లాలో 7.8 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని విన్నాను. అదేమైందో ఇంతవరకు తెలియదు. అదే రకంగా cycle parts manufacture industry ఒకటి ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదన్నారు. అదే విధంగా manufa-

cture of electrical parts at Hyderabad ఒకటి ఏర్పాటు చేస్తారని చెప్పారు. తరువాత project for tillers అని ఈ రకంగా కొన్ని projects private రంగములో కొన్ని కోట్లు ఖర్చుచేసి నిర్మాణంచేసే ప్రయత్నం జరుపుకున్నారని చెప్పిన తరువాత, ఈనాటికికూడా వాటి పరిస్థితిగురించి తెలియదు. దానికి అనేక కారణాలు ఉండవచ్చును. కాని ఆ కారణాలు తెలియపరిస్తే కాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ factories అన్నీ అమలులోకి వచ్చేందుకు, ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించేందుకు కావలసిన సహాయం చేయాలని నేను ప్రభుత్వం వారిని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఇంకొక విషయం మనకు కన్పడుతున్నది. ఎప్పటికప్పుడు, తేంద్ర ప్రభుత్వము మన వట్ల అనుసరిస్తున్న విధానము, మనవైపు చూపిస్తున్నటువంటి దృష్టి గురించి కూడా ఆలోచించవలసి యుంటుంది. ఈ విధంగా అయితే మనకు ఏమి రాలోతున్నది? ఎందుకంటే రెండవ వంచవర్ష ప్రచాళికలో మనము include చేసుకొన్నటువంటి కొన్ని schemes కు తేంద్రం నుంచి clearance రాని కారణమున మనము drop చేసుకొన్నటువంటి సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. సుమారు 118 schemes మనం రెండవ ప్రచాళిక కాలములో drop చేసుకొన్నాము. 580 లక్షలు ఖర్చు చేయవలసిన schemes అమలు జరగలేదు. దీనికి కారణం తేంద్రంనుంచి clearance రాకపోవడమే. ఇటువంటి ఇబ్బందులు తేంద్రంనుంచి రావడంవల్లనే, మన schemes జరగకుండా పోతున్నాయి. అటు irrigationలో కానివ్వండి, industries కానివ్వండి, powerలో కానివ్వండి. అన్నీ సందర్భాలలోను తేంద్రం నుంచి ఇబ్బందులు వస్తున్నాయని వ్యవ్థం అవుతున్నది. ఈ రకమైన పరిస్థితులు పోవడానికి మనం పెద్దపెట్టిన ప్రయత్నం చేస్తేగాని ప్రయోజనంలేదు. లేకపోతే మనకు పూర్వం Heavy Electricals గురించి మనకు ఎటువంటి పరిస్థితి వచ్చిందో చూడండి. దేశం అంతా ఒకే పెట్టునలేచి గొంతు చించుకొని తేకలు పెట్టితే తప్ప అది నిలబడే పరిస్థితి మనకు లేకపోయింది. వీమైనప్పటికీ ఈ సందర్భంలో మన మంత్రులు చాలా చక్కనటువంటి ప్రశంసాపాత్రమైన ప్రయత్నం చేశారు. దానివలన, ఒక-ఆందోళన, ఒక అలజడి ప్రజలలో రావడానికి అవకాశమైంది. ఈ రకమైనటువంటి పరిస్థితిని మంత్రిగారు కల్పించి నందుకు మంత్రిగారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. అటువంటి చర్య ఇటుపైవకూడా తీసుకోవాలి. ఆంధ్రరాష్ట్రములో ఈ Labour Departmentలో ఉన్నటువంటి స్థితిగతులను తేంద్రానికి తెలియపరచడం, దానిని basisగా తీసుకొని, అవసరమైనటువంటి ఆందోళన జరపవలసినటువంటి అవసరం ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, కొందరు మిశ్రులు మాట్లాడుతూ, తేంద్రాన్ని విమర్శిస్తే ప్రయోజనం లేదని, మరికొందరు అన్నారని ఆంధ్రరాష్ట్రంనుంచి చేస్తున్నటువంటి ప్రయత్నాలుకూడా తక్కువ అని. అది అంగీకరించలేకుండా పోతున్నాను. బహుళ ఇంతకంటే ఎక్కువగా ప్రయత్నం

చేయాలంటే అర్థం ఉన్నదికాని, అసలే ప్రయత్నం లేదనేటటువంటిది నరియైనది కాదు. ఉన్నంతవరకు విషయాలను తెలియపరచడం జరిగింది. 1952 నుంచి 1961 వరకు licences కొరకు 861 applications పెట్టుకొన్నట్లయితే, కేంద్రం 170 licences మాత్రమే మంజూరు చేసింది. తక్కినవి వారు మంజూరు చేయకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఆ లోపము కేంద్రముదా, రాష్ట్రముదా మనము అలోచన చేసుకోవాలి. అంతేకాదు, 1952 నుంచి 1959 వరకు మంజూరుచేసిన licences చూచినట్లయితే, 88 percent Bombayకు, 15 percent Bengalకు, మనకేమో 4 percent మాత్రం రావడం జరిగింది. ఈ రకమైన దుస్థితిమనకు ఉన్నదన్నమాట, అంతేకాదు, కేంద్రంనుంచి కొన్ని projects కావాలని కోరి ఉన్నాము. వాటి విషయం ఏమైందో, అవి రాలేదా, వస్తున్నాయా, వాటికొరకు ప్రయత్నంచేస్తే అవి వచ్చేవరిస్థితిలో ఉన్నాయా, దీన్ని గురించి అలోచన చేయవలసి యున్నది. Heavy Electricals plant కావాలని మనము కోరాము. Atomic Plants కావాలని అన్నాము. ఈ రకంగా మనము కోరినటువంటివి కొన్ని ఉన్నాయి. Marine Diesel Engine factory పోయే నాటికి మనకు తెలియని వరిస్థితి ఏర్పడింది. కాని మనం ప్రయత్నించేందుకు వీలులేకపోలేదు. ఢిల్లీలో లైజాన్ ఆఫీసరు మనకు ఉన్నారు. అతడు దాన్నిగురించి ప్రశ్నోచ్ఛించి ప్రయత్నం ఏమైనా చేశారా? ఎందుకు చేయలేదు, ఇతను చేస్తున్నానని ఏమిటి? మనం అలోచన చేయాలి. ఈనాడు Industrial Development Corporation శరపున Roller Bearing Project ఒకటి మనకు పెట్టడానికి నిర్ణయించుకొన్నాము. కాని దానికి Central Project క్రింద 8 కోట్ల రూపాయలు మంజూరుచేసి, ఆ మొత్తం ఒకటి అక్కడ వున్నది. దీనికి స్థలంకూడా నిర్ణయం కాలేదు. మరి స్థలంకూడా నిర్ణయం కాకుండా కేంద్ర ప్రాజెక్టుగా అది ఉన్నప్పుడు, అది ఎవరికి allot చేయనప్పుడు అదేమో మనకు ఇవ్వరని చెప్పినప్పుడు Industrial Development Corporation శరపున పెట్టుకొంటున్నామా లేకపోతే వదలివేయడమా? ఈ విషయాలలోకి కొంతవరకు లోతుగా పోయి చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది ... 100 కోట్ల రూపాయలు కిమ్మత్తు అయినటువంటి దానికి స్థల నిర్ణయం కాకుండా ఉన్నటువంటివి ఉన్నాయి. నాటిలో కొన్ని అయినా, మనకు వచ్చేటటువంటి ప్రయత్నం మనం చేయాలి. అవసరమైతే ఒక delegation ఇక్కడ నుంచి పంపమని కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన వొత్తటి తీసుకువచ్చి, మనకు స్వాయంగా ఇవ్వవలసినటువంటివి ఇప్పించ వలసిందిగా కోరడం ఎంతైన అవసరం... ఈ రాష్ట్రంలో సమగ్రమైన అవకాశాలు ఉన్నాయనేది పరిశీలించవలసిన అవసరంలేదు. Vizagలో ఒక port ఉంటే ఆ port మధ్యప్రదేశ్ carbo supply చేయడం మీద అధారపడి ఉంటున్నది. అదే రకంగా బీహారునుంచి వచ్చే steel మీద ship yard అధారపడి ఉంటున్నది. అదే రకంగా మైసూరు,

Voting of Demands for Grants

మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, ఇవి bamboo మొదలగు వాటికొరకు మనరాష్ట్రం మీద ఆధారపడి ఉంటున్నారు...కనుక ఈ విధంగా inter dependency తప్పదు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో, regional imbalance పోగొట్టే దానికి కేంద్రప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. అంతేకాదు, ఈ industrial atmosphere రాష్ట్రములో ప్రత్యేకించి ఏర్పడేదానికి కావలసిన ప్రయత్నం కేంద్రములోకూడా చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మూడవ ప్రచాళికలో సుమారు 18.25 కోట్ల రూపాయలు, మన రాష్ట్రములో కేంద్ర ప్రాతెక్టులక్రింద ఖర్చు పెడుతూ ఉంటే, మనము ఈ రాష్ట్రములో 80, 70 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేయడానికి పూనుకోవడంలేదు. అందుచేతనే, రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి, స్థితిగతులు, కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియపరచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. ఆ basis మీద అందోళన చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు, Ship Building Yard గురించి వెంకటేశ్వర్లు గారు చెప్పారు. ఆ నిర్ణయం తీసుకొని సుమారు 14 సంవత్సరాలైంది. 1955 వ సంవత్సరంలో అది sanction అయింది. Dry dock ఒకటి ఏర్పాటు చేయవలెనని నిర్ణయం చేసుకొన్నారు. కాని అది అమలు జరగడంలేదు. అంతేకాదు, ఇది విరమిస్తారేమో అనేటటువంటి భయము, అందోళన కూడా ఉన్నది. మరి దీనికి ఇంత ఆలస్యం కావడానికి కారణం ఏమిటంటే; దానికి steel లేదు, సిమెంటు లేదు అని అంటున్నారు. ఆ తరువాత foreign exchange లేదని అంటున్నారు. ఈ రకంగా చూచుకొన్నప్పుడు మన ship yard అభివృద్ధి చేసేందుకు కేంద్రం చేస్తున్నటువంటి ప్రయత్నం చాలా తక్కువ. దానిని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారని చెప్పవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇంతేకాదు, Ship Building yard లో ప్రత్యేకించి Ship Auxiliary industry ఒకటి తయారుచేయవలసిన అవసరం ప్రత్యేకించి ఉన్నదని recommendation చేయడం జరిగింది. "Unless such industries are set up and enable to grow ship building and repairs, it will be uneconomical and non-competitive". అయినప్పటికీ కూడా దీనిని గురించి ప్రత్యేకించి ప్రయత్నం జరగడంలేదు. దీనికి అభివృద్ధి జరగడంలేదు. అందుచేత ఈ రాష్ట్రములో పరిశ్రమల కొరకు పెద్దఎత్తున ప్రయత్నాలు జరగలేదని, రాష్ట్రములో పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉన్నదని చెప్పవలసియున్నది. Industrial sector లో చూచుకొన్నప్పుడు, అందుకు contribution చూచినట్లయితే దేశం మొత్తంమీద State income 13% మాత్రం ఉన్నది. అయితే Act India లెక్కలు చూచుకొన్నప్పుడు, అది 18.5 ఉన్నది. 1955-56 వ సంవత్సరంలో ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ కం మద్రాసు రాష్ట్రంలో 128 కోట్లు, మహారాష్ట్రలో 242 కోట్లు, బెంగాల్ లో 218 కోట్లు ఉంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 98 కోట్లు మాత్రమే ఉంది. హాన్ ఫ్యాక్టరీస్ ఎంటర్ ప్రైజెస్ వెస్ నుండి

100కి 50 వంతులు మించి వచ్చింది. ఫ్యాక్టరీ ఎంటర్ప్రైజెస్ ఆంధ్రలో 25% మాత్రమే కంట్రీబ్యూట్ చేయటం జరిగింది; మద్రాసురాష్ట్రంలో 54.8%, మహారాష్ట్రలో 74.4% ఉంది. 4 వేల మందికంటే ఎక్కువమంది వర్కర్లు ఉన్న పరిశ్రమలు మన రాష్ట్రంలో 40 మాత్రమే ఉన్నవి. జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలు 1956-57 నాటికి దేశం మొత్తంమీద 29887 ఉంటే మన రాష్ట్రంలో 568 మాత్రమే ఉన్నవి. ఈ సంఖ్య 1960-61 నాటికి 446 అయినది. Paid up capital 1960-61 నాటికి తగ్గిపోయింది—కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో ఇంవెస్ట్మెంట్ లేని ఊట పోయేందుకు కావలసిన ప్రయత్నాలు ప్రత్యేకంగా చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, దీనికి కావలసిన వివరాలు, సమాచారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు): అధ్యక్ష మహాశయా, యీ డిమాండ్స్ నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ పరిశ్రమలకాఖ ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు తలపెట్టింది గాని—శ్రీకాకుళం జిల్లాలో యీ అభివృద్ధి కార్యక్రమం ఏమాత్రం జరగలేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లా పాతపట్నం కాలూకాలో సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టటానికి తగిన పరిస్థితులు ఉన్నవి—పాతపట్నంలో ఒక సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటుచేసి ఆంధ్రదేశంలో గల సిమెంట్ కొరత తీర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం, వికాఖ జిల్లాలో ఖార్జూల్ ఎక్కువగా పండిస్తున్నారు కాబట్టి, ప్రస్తుతం దానికి తగిన మార్కెట్ ధర లేదు కాబట్టి ఒక ఖార్జూల్ ఫ్యాక్టరీ పార్వతీపురం కాలూకాలో ఏర్పాటుచేసి, అక్కడి నైపులకు తగిన ధర వచ్చేట్లు ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం, వికాఖ జిల్లాలలో పత్తికూడా ఎక్కువ పండుతుంది. అక్కడ ఒక మాలుమిల్లు ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో తోళ్ళ పరిశ్రమలు ఏమీ లేవు. అక్కడ జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో పెద్ద లిజనెరికారులు తోళ్ళ పరిశ్రమ ఏర్పాటుచేసి, తోళ్ళ చౌక ధరలకు తీసుకొని వేదవారిపి అవ్యాయం చేస్తున్నారు. శ్రీకాకుళం జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఒక తోళ్ళ పరిశ్రమ ఏర్పాటుచేసి హరిజనులకు పని కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అక్కడేమీ చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు—కొబ్బరిపీచు పరిశ్రమ, అగ్గిపెట్టెల పరిశ్రమ—మొదలైనవి లేవు. వ్రతి క్లాకుతో యీ పరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేసి అక్కడి వేదవారికి పని కల్పించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. హరిజనవాడలో హరిజనులకు చేతి పరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేసి, వారికి చేతిపనులు వేర్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వ్రతి క్లాకులో లఘు పరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేసి పనిలేనివారికి పని కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పట్టుపరిశ్రమ స్థాపించటానికి అవసరమైన అదవులు చాలా ఎక్కువ ఉన్నాయి కాబట్టి అక్కడ పట్టుపరిశ్రమ స్థాపించి, పరై న ధరకు

పట్టును ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మొలాసిస్ గురించి కృష్ణారాజు బహదూర్ గారు చెప్పిన విషయాలతో నేను ఏకీకరిస్తున్నాను. రైతులనుండి చెరకు తక్కువ ధరకు తీసుకొంటున్నారు. మొలాసిస్ బ్లాక్ మార్కెట్ లో అమ్ముతున్నారు. అది రైతులకు, పశువులకు ఉపయోగపడే సారవంతమైన సరుకు కాబట్టి—అది రైతులకు 100 గా గాని, చౌకగాగాని ముట్టేటట్లు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాలి—ఇవసరేకులు—సిల్వర్ రేకులు—పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసినవారికి తగినంతగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇవ్వటంలేదనే ఫిర్యాదులు వస్తున్నవి—ఈ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేసినవారికి అవి సప్లయి చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. సిమెంట్ గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలకు అందటంలేదు—ప్లానుపేసి, ఇండస్ట్రియల్ డైరెక్టర్ ద్వారా పంపించినప్పటికీ, సిమెంట్, రేకులు, గ్రామాలలో ఇళ్ళు కట్టుకోవటానికి ప్రజలకు దొరకటంలేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ఎక్కువ సిమెంట్ రేకులు సప్లయిచేసి, అక్కడ ప్రజల ఇబ్బందులు తీర్చవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను. నా కి అవకాశం ఇచ్చిన తమకు నా హృదయపూర్వకమైన వందనాలర్పిస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి (కమలాపూర్) : అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో పరిశ్రమల అభివృద్ధికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన కృషి ప్రశంసనీయమైనది—మంత్రిగారు ఇచ్చిన పోజ్ నడివినతర్వాత—గడచిన ఒక సంవత్సరంలో కొన్ని అభివృద్ధికరమైన పనులు జరిగినట్లు అనుకొనే సత్తా మనకు వచ్చిందని అనుకొంటున్నాను. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం complacent attitude ఎంతో చేసినట్లుగా వారి స్టేటుమెంట్—పేజీ 31—అఖరు పేరాలో కనుపిస్తుంది—“The Government has constantly been representing to the Central Government for allocation of large number of Central projects here and we have been assured that the regional imbalances existing between different States at present in respect of Central schemes will be removed very soon. Hon'ble Members may therefore look forward to the establishment and development of many more central projects in future.”

*** It should, however, not be forgotten that the real progress and prosperity of the people would depend more on the development of medium and small scale industries than on the development of major industries. Government, have therefore, decided to take every possible step to foster and encourage the growth of medium and small scale industries in the State in particular.”

మేము పోగ్నలడిగిన పందర్బంలో మంత్రిలు “AS SOON AS” అని చెబుతూ ఉంటారు—కాని ఇందులో “very soon” అన్నదానికి అర్థం ఏమిటో తెలియదు.

ఇది చదివితే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఒక సమగ్రమైన ఇండస్ట్రీయల్ పాలసీ ఉన్నదా—అనే సందేహం వాకు కలుగుతున్నది, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యమున నెల కొల్పబడే పరిశ్రమలవల్ల మనకు లాభం లేకపోవచ్చునని, లభ్యపరిశ్రమలు, కుటీర పరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేస్తే పరిపోతుందని—మన ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నట్లు కను పిస్తున్నది. ప్రభుత్వం ఇప్పటికై నా సమగ్రమైన ఇండస్ట్రీయల్ పాలసీ ప్రకటిస్తే కాగుంటుంది. పబ్లిక్ సెక్టార్ లో ఇంతవరకు ఏర్పాటుచేసిన పరిశ్రమలు—no profit, no loss—చేస్ వీరే నడుస్తున్నవి. లాభంవచ్చిన పరిశ్రమలు కనపడటంలేదు. కొన్ని పరిశ్రమలు ఇంకా నష్టదాయకంగా కూడ నడుస్తున్నవి, కొందరు సభ్యులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసే తప్పులు తప్పితే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించటం మర్యాద కాదని చెప్పారు.

ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెట్ చర్చల పందర్బంలో ‘కో’కొని చేసుకొని మాట్లాడుతూ—కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తే కాగుండదని రాష్ట్రాలమధ్య imbalance దూరం చేయటానికి చాలా కృషి చేస్తున్నదని చెప్పారు. కాని అది మాకు ఏమాత్రం అగుపడటంలేదు.

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో 2589 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి central sponsored projects మీద ఉంచే దానిలో మన stateకు వచ్చినది 18 కోట్ల 72 లక్షల రూపాయలు. మధ్య ప్రదేశ్ కు 200 కోట్ల రూపాయలు, West Bengalకు 185 కోట్ల రూపాయలు, ఒరిస్సాకు 280 కోట్ల రూపాయలు మద్రాసుకు 77 కోట్ల రూపాయలు వచ్చినాయి. మనకు మాత్రం 18 కోట్ల రూపాయలు వచ్చినాయి. మన అసంఖ్య విస్తీర్ణము, మనకు ఉన్న ప్రకృతి సంపదనుబట్టి చూచినట్లయితే మనకు 288 కోట్ల రూపాయలు రావలసింది. 288 కోట్ల రూపాయలకు 18 కోట్ల 72 లక్షల రూపాయలే వచ్చినది. Third Planలో 1261 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి మొత్తం భారత దేశంలో central sponsored projects పై నడించే మన population వగైరా పీటన్నిటి దృష్ట్యా మనకు రావలసింది 115 కోట్ల రూపాయలు. State Government యొక్క complacent activities చూపిస్తున్నారు. మనకు మాత్రం మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో 68 కోట్ల కంటే ఎక్కువ రాకపోవచ్చును. ఇదేగాక Central Government మనకు చేసే అన్యాయాన్ని State Government చారియొక్క Provisionలో చూపించారు. 861 licences కావాలని, Commerce and Industries department recommend చేసి సంపత్తి

Government of India నుంచి 1955-61 మధ్య 170 licences మాత్రమే మనకు వచ్చాయి. ఇవన్నీ గాకపోయిన 8 సంవత్సరాల లోపల దాదాపు 1150 foreign collaborations అయితే మన State కు వచ్చినవి చెండు collaborations మాత్రమే. మిగతావి అన్నీ యితర State కు పోయినాయి. ఇవన్నీ చూస్తే imbalance యిత అంత కాదు. South zone లోపల మన imbalance పెరిగింది. Facts, figures చూస్తే 1955-61—1960-61 లో Andhra Pradesh income 661 కోటి రిరి లక్షల రూపాయలట, దీని Percentage చూసుకున్నట్లయితే 55.58 నుంచి పెరుగుదల 15.80. కేరళలో 24.42 పెరుగుదల మద్రాసులో 48.74. యితే మాదిరిగా per capita income తీసుకున్నాగాని 1955-58 నుంచి 80-81వరకు percentage increase చూస్తే Andhra Pradeshలో 4.89 కేరళలో 9.84 మద్రాసు 10.28. Imbalance ఉన్నదని ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నది. Complacent attitude అంటే ఏమిటి? Central Sponsored Projects యిక మనకేమి రాకపోవచ్చును. ఈ మధ్య State Government చాల కృషి చేసి Heavy Electricals project, Synthetic drug factory చెండు తీసుకువస్తే అందులో heavy electricals వస్తుందా రాదా అని కొంత అనుమానం వచ్చింది. అనుమానం లేదని Chief Minister గారికి Prime Minister గారు ఒక letter వ్రాసినారు. దానివల్ల కొంత తృప్తి కలిగింది అని చెప్పుకున్నారు గాని ఆ తృప్తి నాకేమి అగవడడంలేదు. Indian Airlines Corporation Workshop Begumpet లో ఉన్నది. దానిలోదాదాపు 700 employees ఉన్నారు. దానినియక్కడనుంచి తీసివేసి Bombay లోనో, Calcutta లోనో పెట్టాలని అనుకుంటున్నారు. 700 కుటుంబాలు యిక్కడ నుంచి తరలింపు చేయాలంటే, ఆ వనివాళ్ళకు కష్టం, అంతే కాదు, Airways base బాగు అయింది. ఎన్నాళ్ళనుంచో Deccan airways యిక్కడనే ఉండి యిప్పటికీ చాల వృద్ధి చెందింది. అటువంటిదానిని యిక్కడనుంచి తీసివేద్దాము అనే అపోహలు కలిగినాయి. ఇది యిప్పటినుంచే కాదు 1959 నుంచి జరుగుతున్నది. అది సంతీవయ్యగారికి గుర్తుఉన్నది అందరికీ గుర్తుఉన్నది. ఇంత వరకు State Government Central Governmentకు యిక్కడనుంచి తీసివేయ వద్దెని letter వ్రాసినదా? ఏమిచేసినదో ప్రకటనమాత్రం రాతేదు. Central Sponsored project మన దగ్గర చాల క్షక్తువ. Indian Airlines Corporation యొక్క Deccan Airway base యిక్కడ ఉన్నదానిని మార్చవద్దు అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో మనని చేస్తున్నాను. మన దగ్గర దాదాపు 88 డకోటాన్ ఉంటుంటే డకోటాన్ తక్కువచేసి వై క్రెంట్ విమానాలు, F.27 అని Holland aircrafts

వచ్చాయి. దాని తరువాత వాటి సంఖ్య తక్కువై పోయింది. Workshop లో ఏదైతే over hauling జరుగుతున్నదో, ఏ parts అయితే బాగుచేస్తారో, డకోటాస్ గాని, ఏవైనాగాని, వాటికి మాత్రం ఏమీ భేదంలేదు. Equipment పెరుగుదల జరుగుతున్నటువంటిదానికి మద్రాసుకంటే, Bombay కంటే, ఢిల్లీకంటే ఇక్కడే base కాగాఉన్నదని technical experts చెబుతున్నారు. ఢిల్లీలో compare చేస్తే యిక్కడ dust free atmosphere ఉన్నది. ఢిల్లీ, బొంబాయి, over hauling base మాత్రంకాదు. It is only maintenance base. మద్రాసుమాత్రం out stationగా ఉండేది. దీనివలనా తీసుకునేట్టి మద్రాసులోనో Bombay లోనో పెట్టె Begumpet air post కంటే ఎక్కువచేయాలనే దృష్టివాళ్ళకు ఉన్నదని State Government తో మనవిచేస్తున్నాను. 2,81 సంవత్సరాలకు పూర్వం, Electro aircraft manufacturers, California వారు హైదరాబాద్ సమీపంలో జేగంపేట దగ్గర passenger type aircraft manufacture చేయాలని Survey చేసుకుందామని అని వచ్చారు. ఢిల్లీ కంటే బొంబాయికంటే మొత్తం జేగంలో హైదరాబాద్ లో చాలా మంచిగా ఉన్నదని geographical situation గాని strategic point of view గాని climatic గా గాని ఏ దృష్టితో చూసినా యిక్కడే బాగాఉన్నది చేద్దామని అనుకున్నారు. కాని State Government అందుకు తగిన ప్రయత్నం చేసి తీసుకురాలేదు. దానిని పూనాలోనో ఎక్కడో చేద్దామని అనుకుంటున్నారు. M. I. G. Pac, ఒకటి యిప్పుడు వచ్చేది ఉన్నది. M. I. G. Pact కొరకు యిక్కడే బాగా ఉన్నది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చి యిటువంటి Central sponsored projects ఎక్కువ కావాలని కోరమని మనవిచేస్తున్నాను. Industrial imbalance తొలగించాలని నున దగ్గరనే medium, small scale industries పెడతామని క్రొత్త policy ప్రకటనచెబుతున్నది. ఇది cabinet డిషిషన్ తోకే మినిష్టరుగారి policy statement లో యిచ్చారో చెబితే బాగా ఉంటుంది. Government under takings, రాజమండ్రి paper mill గురించి కొంతమంది గౌరవసభ్యులు తెక్కలు చెప్పారు, దానిలోకి నేను పోదలనుకోలేదు, State Government నడిపించే కొన్ని projects ఉన్నాయి, నిజామ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీగాని, అజం జాహ్ మిల్ గాని దానిలో Government policy ఏమిటో వైట పెట్టడంలేదు. 40.5% shares ఉన్న రోటేషన్ మేనేజ్మెంట్ క్రిందయిస్తూ 88.6% shares ఉన్న అజంజాహ్ మిల్సు గవర్నమెంటు అధ్వర్యాన నడుస్తూఉన్నది. 10 సంవత్సరాలకు పూర్వం అజంజాహ్ మిల్సులో 100 రూపాయల share ఉంటే 700 రూపాయలు వచ్చేది. ఇప్పుడు ఆ 8 shares అమ్మితే 50, 60 రూపాయలకుకూడ ఎవరూ కొనేవారులేదు. అటువంటి వున్న ఈ policy ఏమిటో అర్థం కాకుండా ఉన్నది. గవర్నమెంటు నడిచే పరి

శ్రమలో policy ఏమిటి? ఇంతకు పూర్వం Hyderabad Governmentలో ఎన్నో వరిశ్రమలు ఉండేవి. అవన్నీగవర్న మెంటు ఆధ్వర్యాన నడవజాలవు. profit లేకేవు, అందుకొరకు Private Sector కు మరల్చాలి అని చెప్పారు. మళ్ళీ యిప్పుడు Industrial Development Corporationకు licence యిప్పించి కొన్ని industries నడపాలి అని చెబుతున్నారు, ఇది contradictory statement గా ఉన్నదని చెబుతున్నాను, State Government policy, Central Government policy యివన్నీ చూస్తే employment potential ఎక్కువైనదని ఒక chart మాత్రం మార్గర లేకుండాపోయింది. మొత్తం industries ఎన్ని, major size industries ఎన్ని, medium size industries ఎన్ని, Small scale industries ఎన్ని వీటిలో potentiality ఎంత పెరిగింది? ఎంత పెరుగుతుంది? Village levelలో up-lift చేద్దామని క్రొత్త ప్రణాళిక తీసుకువస్తున్నట్లుగా దీనిలో conclusionలో చెప్పారు. వారు యిచ్చిన reportను బట్టి చూస్తే ఈ సంవత్సరానికి రు. 2,82,00,000లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. మొత్తం నూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో రు. 18,98,00,000 ఉన్నాయి. కాబట్టి దీనితో పెద్దగా Village level వరకు తీసుకుపోతారనే ఆశ నాకులేదు. అటువంటి ఆశ కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం నాకు జ్ఞాపకం వస్తున్నది. Unparliamentary కాదు అనుకుంటాను. ఊరికి మీరు చూస్తూ ఉండండి. కేంద్రప్రభుత్వంగాని State ప్రభుత్వాన్ని employment potentialities కల్పిస్తుంది. Industrial imbalance లేకుండా చేస్తుంది అంటే ఇంగ్లీషులో ఒక proverb ఉన్నది. 'One can fool all for some time and some for all times but not all for all times,' అని fooling అంటే యిక్కడ అది కాబోవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వం అన్యాయం చేస్తున్నది, State ప్రభుత్వం అనమర్లతతో ఉన్నది అనడం కాదనుకోండి. అది ఏమిటో మంత్రిగారు తమ reply లో clearచేసి ప్రతిజ్ఞల్లా, కాలాకా, గ్రామాలలో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి గల అవకాశములు ఏవో అన్నిటినీ సమగ్రంగా ప్రకటిస్తే బాగా ఉంటుంది.

ఈ విషయాలకు సమాధానం మంత్రిగారు తమ స్టేటు మెంటులో తెలియజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రతిజ్ఞల్లా, కాలాకా, గ్రామ స్థాయిలలో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రభుత్వం తప్పక కృషిచేస్తుందని, కాము రచించుకున్న లక్ష్యాలను అమలు జరపడానికి తప్పక ప్రయత్నించవలయునని చెబుతూ వెళ్తుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి (నిర్మల్): అధ్యక్షా, వరిశ్రమల కాశామంత్రిగారు ప్రజాశక్తివేత్తల సభను విజయవాడకు యీ సందర్భములో కొన్ని విషయాలు తమ

ద్యారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలయుననుకుంటున్నాను. భారీ పరిశ్రమల విషయములో తేంద్ర ప్రభుత్వం మనరాష్ట్రంపై చిన్న చూపు చూస్తున్నదని కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు, పరిశ్రమల మంత్రిగారు ప్రయత్నించి పాపి ఎల్ టీ కల్స్ ప్రాజెక్టు తీసుకువచ్చారు. ఇంకా మరికొన్ని భారీ పరిశ్రమలను తీసుకు రావడానికి తాము ప్రయత్నిస్తున్నట్లుగా మంత్రిగారి ప్లేట్ మెంట్ ద్వారా మనకు వ్యక్తమవుతున్నది. మన రాష్ట్రము ముఖ్యముగా వ్యవసాయముపై ఆధారపడి యున్నదనే విషయము ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరములేదు. ఇది అందరికీ తెలిసినదే. గ్రామీణ స్థాయిలో నిరుద్యోగము తీవ్రముగా నున్నది. దీనిని పరిష్కరించడానికి ప్లాట్ స్కేల్, మీడియం స్కేల్ పరిశ్రమలను గ్రామీణ ప్రాంతములో స్థాపించ వలసిన అవసరం ఎక్కువగా వున్నది. ఒక బ్రిటిష్ ఆధర్, Sir William Beveridge, బ్రిటిష్ సోషల్ సెక్యూరిటీ, ప్లానింగ్ విషయాలనుగూర్చి యిలాఅన్నాడు.

It is important that the industrial output should be properly distributed to avoid a dreadful result in England and America. ఈ విధంగా ఆయన చెప్పారు. కనుక చాటి ప్రాముఖ్యం గమనించడం అవసరం. కానీ, మన మంత్రిగారి ప్లేట్ మెంట్ ప్రకారంచూస్తే ప్లాట్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం యిస్తున్నట్లుగా కనుపించడంలేదు. ప్లాట్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ ను ఏర్పాటుచేసి, చాటికి అనుబంధంగా పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలనుకూడ ఏర్పాటు చేసినట్లయితే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగమును అతిత్వరిత కాలములో సక్రమంగా పరిష్కరించడానికి చాలా వీలవుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం యిచ్చిన సహకారంవలన అనేక కారణాలవలన ఇండస్ట్రీయల్ కో-ఆపరేటివ్స్ సక్రమంగా నడవనట్లుగా తెలుస్తుంది. వీటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఎందువలన యివి సక్రమంగా నడవడం లేదో గమనించవలసిన అవసరమున్నదని ప్రభుత్వానికి మనవిజేస్తున్నాను. ఇందులో మరొక ముఖ్యమైన కారణముకూడా వున్నది. కొంతమంది ముందుకువచ్చి, కలిసికట్టుగా ఒక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ స్థాపించుకుని, రిజిస్టర్ చేసుకొని పని ప్రారంభిద్దామని ఆశించినప్పటికీ, ఉద్యోగుల నుండి సరియైన గై డెన్స్, సహాయ సహకారము లభించడంలేదు. కనుక, దీనికి సంబంధించి ఒక కమిటీని నియమించి, పరిశీలన చేయించి దీనిని తొలగి చేసేవేకప్పు ప్రతిబంధ అవసరమైన ప్రోత్సాహం కలగదు. ఇదివరకు ఒక సొసైటీ రిజిస్టర్ కావలయునంటే తిర్థా స్థాయిలోనే అరిగేది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ స్థాయివరకు రావలసి వస్తున్నది. ఎక్కుదయినా ఒక సొసైటీని ఏర్పాటు చేసుకుంటామని కొంత షేర్ కాపిటల్ తో కొంతమంది ముందుకు వచ్చినప్పుడు, అసెంబ్లీ డై రెక్టర్, డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ అయినా వెళ్ళి వారికి వున్న పాథకవాదకాలు, ముందు తీసుకొనవలసిన జాగ్రత్తలు, సొసైటీ సక్రమ పంథాలో నడుపుకొనడానికి అవసరమైన చర్యలు

గూర్చి చెప్పి, వారికి ఫ్రెండ్, గ్రేడ్, అండ్ ఫిలాసఫర్ గా వుండవలసిన అవసరం ఎంతో వుంది. అంతేగాని, వూరికే కాగితాలు పంపించడంతో తమ బాధ్యత అయిపోయిందన్నట్లుగా వ్యవహరిస్తే మాత్రం ఆచరణలో వారికి అవసరమైనంత ప్రోత్సాహం లభించదని మనవిజేస్తున్నాను. అందుకు మా జిల్లాలోని బ్రాన్ ఇండస్ట్రియల్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీని చెప్పవచ్చును. లఘాయరవై అయిదుజేలు రూపాయిలతో, 140 మంది సభ్యులతో ఆది ప్రారంభమైంది. కాని, దానికి అవసరమైన అప్పును ప్రభుత్వం యింతవరకు యివ్వడం జరగలేదు. అంతేగాక, వీటిలో కొన్ని రైవల్ సొసైటీలు కూడా వుంటాయి. అటువంటివన్నీ వీరికి ఎక్కువ అప్పును సకాలములో గుచ్చి వారు తమ కార్యక్రమములను సక్రమంగా నెరవేర్చుతున్నారా, లేదా సకాలములో తిరిగి తమ అప్పును తీర్చివేయుచున్నారా, లేదా అను విషయములను గమనించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై యున్నదని మనవిజేయుచున్నాను. ఇందులో ఏదీ అనుమానం ప్రభుత్వమునకు కలుగకుండుటకు అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగులను పంపి ఆవిచారి చక్కగా నిర్వహింపబడుటకు తోడ్పడవలసియున్నది. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల ప్రాముఖ్యతను గూర్చి సీమ్ వెల్స్ ఒక పుస్తకమును వ్రాశారు. దానికి ముందుమాట శ్రీ నెహ్రూగారి వ్రాశారు. వారు ఇండస్ట్రియల్ కో-ఆపరేటివ్స్ యితర రేఖలలో ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నవో ఈ పుస్తకంలో చాలా వివరంగా వ్రాసారు ముందుమాటలో శ్రీ నెహ్రూ ఈవిధంగా వ్రాశారు. "That should be an incentive in view of the conditions existing in our country." సీమ్ వెల్స్ చైనాలోని సరిస్థితులను కూడా చక్కగా గ్రహించినవారు. అక్కడ ఇండస్ట్రియల్ కో-ఆపరేటివ్స్ ను వారు అభివృద్ధిచేసుకొని ఎలాంటి ప్లవంశంగా తమనమాజ ఆర్థిక వ్యవస్థను నడుపుకుని వస్తున్నది చక్కగా పరిశీలించినవారు. ఇది సక్రమంగా అభివృద్ధి చెందినట్లయితే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగాన్ని కూడా చాలవరకు పరిష్కరించడానికి అవకాశముంటుంది. ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలలో వీటి పరిస్థితి ఎలావున్నదో ప్రభుత్వం గమనించవలసి యున్నది. 1961-62 వ సంవత్సరములో 31 లక్షలు రూపాయలు తెలంగాణాలో ఇండస్ట్రియల్ కో-ఆపరేటివ్స్ టాటల్ ఫుట్ కొరకు రిలీజ్ చేశారు. ఈ సంవత్సరం ఒక్కచై నకూడ అందుకు వినియోగించడంలేదు. దీనిని గమనించి, యీ రీతియనలే ఇంఖాలెస్ తొలగించడానికి ప్రభుత్వం తప్పుక ప్రయత్నిస్తుందని ఆశిస్తున్నాము. అలాగే రిలీజ్ చేస్తున్న మొత్తాలు వాటితో సరెండర్ చేస్తున్న మొత్తాలను కూడా గమనించి వాటిని సరిద్దవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఏ పని అయినా, పరిశ్రమ అయినా, ప్రాజెక్టు అయినా, స్కీము అయినా—తప్పని అవసరమని మనందరికీ తెలుసు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో

అభివృద్ధి చేయాలని, ఉత్సాహంతో పని చేయించాలని ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించినా, డిపార్టుమెంటువారు ఉపయోగించక సరెండర్ చేస్తున్నారు. ఈ రెండు సంవత్సరాలనుంచి ఇండస్ట్రియల్ అవుట్ పుట్ పెంచడానికి ఏమీ కృషి చేయడం లేదని తెలుతోంది. ఇండస్ట్రిస్ కోసం యీ ప్రాంతంలో ఎక్కువ కృషి చేస్తారని కోరుతున్నాను, ప్రయత్నం పెట్టారులో కాపీటల్ చాల మైగా వుంది. తెలంగాణా రీజియన్ అయినా, ఆంధ్రప్రాంతం అయినా గాని రిరి కోట్లకంటే ఎక్కువ ప్రయత్నం కేపిటల్ ఎవరూ ఇన్వెస్ట్ చేయడంలేదు. ఇండస్ట్రిస్ డిపార్టుమెంటు నుంచి తగు ప్రోత్సాహం, హెల్పింగ్ లేదేమోననే అనుమానం కలుగుతోంది. పరిశ్రమలకాని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటులో వుంటే జాగుండదు. ఇండస్ట్రియలిస్టులకు ఒక ప్రెండ్, ఫిలాసఫర్ అండ్ గైడ్ లా వుండాలి. వారిని వెతికితెచ్చి ప్రోత్సాహ మిచ్చాలిగాని పిల్లర్ టుపోస్ట్ తరిమి, ప్యాంట్ రెస్పెక్ట్ తో చూడటం మంచిదికాదు. అట్లా అయితే చారు ముందుకువారు. ఆదిలాబాద్ జిల్లా కాటన్ వీరియా, ప్రయత్నం ఇండస్ట్రియలిస్టులకు లోను యిచ్చి ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది. వారు, అక్కడ పెట్టడానికిలేదు, ప్రైడరాబాదులో ఆ పరిశ్రమ సెడకాము అని పయత్నిస్తున్నారు. మంత్రిగారు ఆ కాటన్ అండ్ స్పిన్సింగ్ మిల్ అక్కడనే వుండాలని సూచించారు. అందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. అది బాక్ వర్క్ వీరియా, రా మెటీరియల్ దొరుకుతుంది కాబట్టి అక్కడనే ప్రారంభించాలి. తెలంగాణాలో ఇండస్ట్రిస్ త్వరగా నిర్మిస్తారని మనవిచేస్తూ వేసు సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, కొన్నాళ్ళ క్రిందట సెంట్రల్ మినిష్టరు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు యిక్కడకు వచ్చి ఒక పబ్లిక్ ఫంక్షనులో ప్రైడరాబాదులో ఇండస్ట్రిస్ పెట్టకూడదా అని ఢిల్లీలో నాకు కనిపించిన పెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్టులను అడిగితే ప్రైడరాబాదులో మేము ఇండస్ట్రిస్ పెట్టడానికి ఏ విధమైన ఇన్ సెంటివ్ కూడ లేవు, అందుచేత మేము అక్కడ పెట్టము అన్నారు అని చెప్పారు. ఆ ఫంక్షనులో ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ వున్నారు. ఇండస్ట్రిస్ మంత్రిగారుకూడ వున్నారు. అయితే వారు యీ విషయం గమనించే వుంటారను కొంటున్నాను. గమనించి పట్లయితే ఇండస్ట్రిస్ కు కావలసిన ఇన్ సెంటివ్ అన్నీ తప్పకుండా ఏర్పాటు చేస్తారనుకొంటాను. ఇన్ సెంటివ్ గురించి యిందులో కొంచెం వ్రాశారు. పవర్ లేదు, పవర్ కోసం, లాండ్ అక్వయిర్ చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నానున్నారు. నవరూరాల ముఖ్యమైనది. పెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్టులకు సరైన కేసుకు ఎల్జిసీసిటీ యివ్వకపోతే ఆ ఇండస్ట్రియే ఎగిరిపోతుంది. కొన్నాళ్ళ క్రిందట అరిగిన ఒక ఉదాహరణ మనవిచేస్తాను. బాన్స్ గోవా ఫ్యాక్టరీయో, షోడా యాండ్ ఫ్యాక్టరీయో

Voting of Demands for Grants

యిక్కడ పెట్టడానికి గ్రాంగధరా కెమికల్స్ కంపెనీవారు యిక్కడకు వచ్చారు. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడకపూర్వం అనుకోండి. బీఏకల్ ఎగ్జాంపుల్ కాబట్టి మనవి చేస్తున్నాను. అఫీసులోకి వెళ్ళి మాకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఏ రేటుకు యిస్తారు అని అడిగారు. వారు ఏడో రేటు చెప్పారు. అయితే కిట్టదు, మేం ఫ్యాక్టరీ పెట్టలేం అన్నారు. అది రెండుకోట్ల కస్టెర్స్. వారు సెక్రెటరీయట్ లోను, డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్ అఫీసులోను కనుక్కున్నారు. వీరినిమించి ప్రభుత్వం వేరే ఏమీ చేయడనే ఉద్దేశంతో మినిస్ట్రీయల్ లెవల్ కు రాకుండానే ట్యూబ్ కారన్ లో పెట్టారు. అక్కడ చాలా ఫ్లోరింగ్ గా జరుగుతోంది. అందువల్ల మినిస్టర్స్ పాలసీ డిపార్టుమెంటు పాలసీ చాలా కో-ఆర్డినేషన్ వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. మనదేశం ఇండస్ట్రీయల్ జావాని ఇక్కడవున్న మెంబర్స్ ఎంత ఆత్మతతో చెబుతారో, అంత ఆత్మర దిపార్టుమెంటులోని ఉద్యోగస్థులలో కూడా వుండాలి. ఎక్కడైతే నా రూల్స్ అడ్డంగా వస్తే పాటిసి ఇండస్ట్రీ ఇన్ సెంటివ్ గా మారుకుంటాము, కావలసిన కాంక్షను తెచ్చు కుంటాము అన్న పద్ధతీతో వుండాలి కాని రూలుకు వ్యతిరేకంగా వుండి కాబట్టి యివ్వము అంటే ప్రయోజనం వుండదు. మేము ప్రశ్నలు పేసవచ్చుదు, రూలుకు వ్యతిరేకంగా వుండకో: మనకు కుదరదనో జవాబు చెప్పడం, మంత్రిగారు అది యిక్కడ చదవడం, మూడు నాలుగు నెలల జాప్యం అవ్వడం జరుగుతోంది. ఇలాంటివి జరుగుతున్నందువల్లనే మంత్రి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆ విధంగా మాట్లాడడానికి అవకాశం వచ్చిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నేను మరొకటి చెబుతాను, ఎవరూ ఏమీ అనుకోవద్దని కోరుతున్నాను. నేను మొన్న చెన్నపట్టణం వెళ్ళాను. అక్కడ ఒక ఫ్యాక్టరీ ఓపెనింగ్ సెర్మోనిక్స్ వెళ్ళాను. మద్రాసుమంత్రి వెంకటరామన్ గారు వచ్చారు. చాలామంది ఇండస్ట్రీయలిస్టులు వచ్చారు. అందులో తెలుగువారు కూడా చాలామంది వున్నారు. నేను చారితో మీరు యిక్కడ there అవుతున్నారు. కాగానే వుంది. కొంత డబ్బు తెచ్చి అక్కడ ఎందుకు పెట్టకూడదు అంటే వారేనున్నారో తెలుసో - చెప్పకుంటారా - మేము ఇక్కడకు వస్తే మీరు మమ్ములను అడరిస్తారు, గౌరవమిస్తారు, హైదరాబాదు వెడితే మీము చిటి వలించడమేగాని, గంటలతరబడివున్నా ఆ ప్రభుత్వంలో మమ్ములను చూడేవారే లేరు అన్నారు. ఇటువంటి అట్యూస్మీర్ క్రియేట్ అయిపోయింది. ఇట్లా ఒకరిద్దరికే జరిగి వుండవచ్చు. కాని యీ అట్యూస్మీర్ వచ్చినప్పుడు కష్టం జరుగుతుంది. మంత్రిలుగాని, డిపార్టుమెంటువారుగాని చారినీ ప్రశ్నలకంటే అడరించవచ్చురేలేదు, గౌరవించవచ్చురేలేదు, ఇచ్చినముతో రాగానే ఏమిచి మాట్లాడడం మాత్రం వుండాలి. అంతకంటే వారు ఎక్కువ ఏమీ ఆశించరు. ఇండస్ట్రీయలిస్టులకు డిపార్టుమెంటులో ఎట్లా మేనేజ్ చేసుకోవాలో తెలుసు. మిగిలినవన్నీ ఛార్జ్ చూసుకుంటారు. కాని, మొదటి స్టేజీలోనే అడ్డం పెట్టి, దూరంగా వుంచినట్లయితే అరలు అటువంటి భావం,

వాతావరణం సృష్టించబడడం నిజంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చాలా నష్టదాయకమైనదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో ఎవరెవరికి సంబంధం ఉన్నదో వారందరూ కొంత వరకు మనస్సంస్కారం చేసుకొని ప్రవర్తించాలి. చైచారిని అన్ని ప్రాంతాలు పదలిపెట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చేటట్లు చేసుకోవాలి. మనకు బ్రహ్మాండమైన మినరల్ డిపాజిట్స్, సజ్ సాయిల్ రిసోర్సెస్, సర్వేస్ రిసోర్సెస్—చాలా పున్నాయంటాము. ఇన్ని పున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చైచారు వచ్చేమాదిరిగా చేసుకోవాలిగాని—చారువ పే మాడలేదనే ఫీలింగు ఉట్టడం మనకు చాల యిబ్బందికరమైనటువంటిదని మనవి చేస్తున్నాను. దానిని ఏ విధంగా మార్చుకోవాలంటే—అది మన కాండక్టోలో వుంటుంది. ఇదమిద్దంగా గ్రాఫ్ గీసి చెప్పలేము. ఇతరులకు ఆ భావం కలిగినమాట మాత్రం వాస్తవం. స్రయిపేటు ఇండస్ట్రీయలిస్టులు చెప్పడమేగాకుండా కేంద్రమంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగారుకూడ చెప్పారు కాబట్టి ఆ వాతావరణం మారాలంటే ఒక సూతనమైన మర్యాదా శిలంతో మంత్రులు, డిప్యూమెంటువారు—యావస్థమిది కూడ ప్రవర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇన్ సెంటివ్ విషయంలో పెద్దవారికి యిబ్బంది ఉన్నప్పుడు స్ట్రాట్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీయలిస్టులకు యింత కష్టంగా వుంటుందో అలోచించాలి. ఇండస్ట్రీయల్ ఎన్టీటీలు ప్లాట్ చేశారు. నేను ఒకరిమీద కంప్లయింటు చేయడంకాదు కాని నేను వెళ్ళిన రెండుమూడుచోట్ల అక్కడవున్న ఉద్యోగస్థులకు సింపతి అనేది స్ట్రాట్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీయలిస్టుల విషయంలో చాల తక్కువ, ఏదో రొటీన్ మాదిరిగా వెళ్ళడం. ఇష్టం ఉన్నచారికి, అసీనులోనేగాక ఇతరచోట్ల కలుసుకోడానికి ఆకేషన్స్ ఉన్నటువంటివారికి కొన్ని ప్రయోజనాలు పొందడం. అక్కడ మామూలుగా ఉన్నచారికి దొరకకపోవడం జరుగుతోంది. రికమెండేషన్స్ రాకపోవడం, వచ్చినా, ఆలస్యం చేయడం, తరుణం ఆయిపోయిన తరువాత రికమెండేషనులు సంపించడం—యీలాంటివి జరుగుతున్నాయి. ఒకచోటే కాదు, ఒకప్పుడు ఒక ఇన్ ఫ్రెమ్స్ నా దృష్టికి వచ్చింది, నేను మంత్రిగారికి వ్రాసుకున్నాను. వారు ఏదో జవాబు యిచ్చారు అనుకోండి. ఇటువంటివి చాలా జరుగుతున్నాయి, స్ట్రాట్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీయలిస్టులకుకూడ యిటువంటి భావం కలుగకూడదు. ఒకరితో, 50 వేలలో డబ్బున్నవారు నేను ఒక ఏన్లీరి ఇండస్ట్రీ ప్లాట్ చేయగలను, మనదేశంలో ఉన్న పెద్ద ఇండస్ట్రీలకు సహాయం చేయగలను; నా దేశం అభివృద్ధి మార్గంలో వెదుకున్నప్పుడు, నేనుకూడ ఆ రథవక్రాన్ని ముందుకుపోనీ అవకాశం ఉన్నది అన్న సంతోషం, సద్గర్వం అకనికరి కలిగేటట్లు మనం చేయాలిగాని ఆ ఉద్యోగస్థులు ఇండస్ట్రీయలిస్టులను క్రిమినల్స్ గాచూచి, నుంచుంటే తప్పు, కూర్చుంటే తప్పు అని శిక్షించే వైఖరిమాదిరిగ-వీరిని పాలిటికల్ ప్రజెన్స్ గా ట్రీట్ చేసినట్లయితే యీ వ్యవహారం నడవదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ డిప్యూమెంటు తమ పుణ్యక్షేత్రం పూర్తిగా మార్చుకోవాలి. దీనికి మనం పెద్ద

పెద్ద మొత్తాలు ఖర్చుచేస్తున్నాము. పెద్ద జీతాలతో వారుంటున్నారు. మనంవారిని గౌరవిస్తాము. ఇండస్ట్రియలిస్టులు చిన్నవాడనిగాని, పెద్దవారనిగాని భేదాలు చూపడం, లేక ఢిల్లీలో వారికి పలుకుబడివుందని వీరుకూడతొంగి పనిచేయడం— యీ విధంగా కొన్నిచోట్ల వ్యవహరిస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను. వారు ఇటువంటి దృక్పథం మార్చుకోవాలని, మంత్రులు అందుకు ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఎల్ఐసీటీ రేట్ల విషయం పెద్దవారికే ఇబ్బంది అయినప్పుడు చిన్నవారికి మరి కష్టంగా ఉంటుంది. హార్డు పవర్ కు రు 2 అనుండి రు 5 లకు మార్చారు. మరొక డిపార్టుమెంటువారు మార్చారు అనుకోండి. ఈ డిపార్టుమెంటువారు దెబ్బలాడాలి. ఈ మంత్రులు దెబ్బలాడాలి, ఒప్పుకుంటే ఎట్లా? రు 2 అనుంచి రు 5 లకు ఒక్క మారుగా పెంచితే ఎట్లా? Minimum రు 120 అనుంచి రు 800 లకు పెంచారంటే small scale industrialist ఏమో వ్రరుగా వెళ్ళగలుగుతాడు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : ఎల్ఐసీటీ బోర్డులో industrial representative కూడా ఉంటాడా?

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం : అవునులేండి. అంతా కలిసే చేస్తున్నారు. వేరే డిమాండు present చేస్తున్నారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. అక్కడ డెప్యూటీ సీనియర్ ప్రభుత్వం అంతా ఒకటే లేదా, voice శక్తుల. Blame shifting కోసం apportionment కోసం చెప్పడంలేదు. ఒకరు చేసేది రెండవవారికి ప్రమాదం అవుతున్నప్పుడు, డిపార్టుమెంటులో coordination శక్తులగా ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. నైనాన్ను డిపార్టుమెంటువారితో చెప్పి P. W. వారు చేసేదికాని, ఎల్ఐసీటీవారు చేసేదికాని ఇక్కడ industrial development కు అడ్డువస్తే కొంచెం గమనించాలి. చిన్న industrialists ను encourage చేస్తామని పిలుస్తున్నాము. వారికి ఉన్న డబ్బు యావత్తు తెచ్చి small scale industries పెట్టుకుంటున్నారని కొంతవరకు వనికి వస్తుందికదా అని. భూములమీద ఆశ పోయింది. ఉన్న కొంచెం డబ్బు తెచ్చి దానిపై పెడితే ఆకస్మాత్తుగా వెనువెంటనే క్రిందటి సంవత్సరం రు 2 లు వుండేది ఈ సంవత్సరం రు 5 లు చేస్తే, minimum రు 120 లు వుండేది రు 800 లు చేస్తే వారు నడువలేరు. రాష్ట్ర రాజధానికోసం ఏమైనా పద్ధతులు చేసుకున్నా small people కు, industry లోనైనా, agriculture లోనైనా, ఏమిచేసినా, కొంత relief సూచించే పద్ధతి ఉండాలి కాని ఒకటే పద్ధతిలో logical మేము చేస్తున్నామంటే ఎవరికయితే రాష్ట్ర పరిపాలన నడిపిస్తున్నామో, ఎవరి అభివృద్ధికోసం ఇవన్నీ చేస్తున్నామని మనం అంటున్నామో, అటువంటివారిలో చాలామందికి దెబ్బ తగిలినవరకూ మనకు ఏవిధమైన లాభం ఉండదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఎమిచెప్పినా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు శీతకన్ను వేసిందని అంటూంటారు. శీతకన్ను అనేమాట వినడానికే కష్టంగా ఉంది. ఏ విని చెవులు గట్టిరాళ్ళు అయిపోయాయి. తప్పు ఎవరిది? కేంద్రప్రభుత్వానికి, రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఏవిధమైన భేదం లేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది అంతా ఒకటేపాటీ గవర్నమెంటు, కాంగ్రెసుపాటీ ప్రభుత్వం, ఆంధ్రదేశానికి నష్టం కలుగుతున్నది అంటే industrial side కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవల్లనే నష్టం కలుగుతోందని వేసు మనవిచేస్తున్నాను. మేము ఏమైనా అడిగితే సెంటరువారు చేయలేదు, శీతకన్ను వేస్తున్నారు అంటే మీరుచేసిన వత్తిడి ఏమిటో తెలియమీద పెట్టండి ప్రశ్నవేస్తే జవాబు చెప్పడంకాదు. గత ఆరు సంవత్సరాలుగా కాని, రిపబ్లిక్ అయినప్పటినుంచి కాని, ఆంధ్రప్రదేశ్ అయినప్పటినుంచి కాని 1958 వ సంవత్సరం మొదలు ఇప్పటివరకు సెంటరును ఏ వ్యవహారంలో వత్తిడి చేస్తున్నామో, వత్తిడిచేస్తే ఏ కారణంచేత నిరాకరించారో, చెప్పండి. సారాంశం చెప్పిగాని figures చదివారు. ఆయన ఇచ్చిన figures కావు అవి. పార్లమెంటు సభ్యుల ఉపయోగానికే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారు తయారుచేసిన పుస్తకంలోనుంచి చదివినవి. ఇన్నాళ్లు ఏమిచేస్తున్నాం? ఇన్నాళ్లు సంగతి ఎందుకు? మొన్ననే జరిగింది. అక్టోబరులో యుద్ధం వచ్చింది. Defence production విషయమై దేశంలో బ్రహ్మాండమైన industry develop అయే పరిస్థితులు వచ్చాయి. అన్ని రాష్ట్రాలనుంచి Defence Ministry కి అప్లికేషన్లు వెదుకున్నాయి. మా ఏరియాలో ఈ industry పెట్టండి అని ఎన్నో అప్లికేషన్లు వచ్చాయి. ఈ ప్రభుత్వం వారు ఎన్ని suggestions వచ్చాయి. అసలు పంపనేలేదని అక్కడి మంత్రిగారు అన్నారు. మమ్మల్ని ఏమిచేయమంటారు, pressure ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి వస్తోంది కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి రాలేదు అంటున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వంవారే చేస్తున్నారంటే ఏమైనా ఒకపుడు మాటవరుసకు సభలో చెప్పడానికి వారికి వస్తుందేమో, మామట్టుకు మేము కాంగ్రెసుపార్టీలో లేము. అక్కడి ప్రభుత్వం, అక్కడి ప్రభుత్వం ఒకటే కాంగ్రెసు పార్టీది. దేశాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళినా credit వారు తీసుకోదలచుకుంటే, ఆంధ్రదేశాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళదలచుకుంటే ఈ im-balance కు discredit కూడా వారే తీసుకోవాలి కాని తీసుకువెళ్ళే కేంద్రప్రభుత్వంమీద రుద్దడం ఏమాత్రం సమంజసంకాదు. మనం ఐక్యంగా నడిస్తే, 20 జిల్లాలు కలిగిన ఆంధ్రదేశం, దేశానికి నడిబొడ్డుగా ఉన్న ఆంధ్రదేశంమాట కేంద్రప్రభుత్వం వినదా? అక్కడ మనకు శ్రద్ధ ఉందా అనేది ప్రశ్న. మనం శ్రద్ధ వగ్గించుకుని ఇతరులపై ఆ విధమైన ఆక్షేపణ చేయడం న్యాయంకాదు. మీలో మీరు చేసుకుంటే చేసుకోండి. పబ్లిక్ గా మాత్రం ఒకటే; ఒకే కాంగ్రెసు గవర్నమెంటు మానంటి వారికి కనిపించేది. ఇది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేస్తున్న అన్యాయం, కాంగ్రెసుపార్టీ చేస్తున్న అన్యాయంగా కనిపిస్తుంది. మీలో మీరు వుండే విషయాలు మాకు అస్త

మానమూ చెప్పవద్దని opposition view ఇది అంతా ఒకటే గవర్నమెంటు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఒప్పుకున్నచోటకూడా జరిగే వ్యవహారాలలో Industries department లో ఎట్లా వుంటున్నది, చాలాకాలంగా అందరు చెబుతున్నదే అనుకోండి. Indian Express లో leading article లో చెప్పారు. ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటులో ఒక కాగితం కదలాలంటే చాలా వ్యయప్రయాసలతో కూడినవిషయం. ఢిల్లీలో ఎంతో ఇక్కడా అంతే. కాకినాడలో కనుక్కున్నాను, విశాఖపట్నంలో కనుక్కున్నాను, మిగిలినచోట్ల కనుక్కున్నాను. అందరూ చెప్పారు చాలా వ్యయప్రయాసలతో కూడిన వ్యవహారం అని. ఈ వ్యయం తగ్గినైతే తప్ప, కాగితం కోపం వచ్చేవారికి ఖర్చుతగ్గే ఏర్పాట్లు, కట్టుబాట్లు చేస్తేకప్పు ప్రయోజనంలేదు, రెగ్యులేషన్లు, రూల్సు చాలా పాచుగా వుంటాయి. Indian Express లో ఏమిప్రవాళం ఉంటే. The application for an industrial license still passes through 60 offices and took on an average as many fortnights. రూల్సు ఈ మోస్తరుగా వుంటూ industrialization తొందరగా కాలేదని, industries పెట్టలేదని అనుకుంటే ఏమిలాభం? ఈ రూల్సు simplify చేయాలి. రెగ్యులేషన్లు ఎంత పాచుగా వుంటే ఖర్చు అంత పాచు అవుతుంది. ఈ ఖర్చుకు మరొక పేరు ఉంది. ఆ పేరు నేను చెప్పను. Centres of control తగ్గించాలి. తగ్గినైతే వచ్చినవానికి సులభంగా ఉంటుంది. ఖర్చు తగ్గుతుంది, తొందరగా పనులు చేయడానికి వీలుంటుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. Heavy electricals మనకు వచ్చింది. సంకోచం. జరిగిన అందోళన ఫలించింది. అయినా retrench అయిన personnel ను చారు తీసుకున్నారో, లేదో కొంచెం గమనించాలి. మంత్రిగారు వెంటనే వారిని తొందర పెట్టాలి. మొన్ననే ప్రాజెక్టు మీకు నిలుస్తుందని సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పారుకదా. రెండు డివిజన్లు retrench చేశారు. వారిని తీసుకోవాలని ప్రతిరోజూ తొందర చేయాలి. మనం ఇంట్లో వ్యవహారం మూడిరిగా ఇప్పుడు తొందరచేస్తేనే ఆరు నెలలకు అయినా అవుతుంది. Project administrator ను ఇంకా వేయలేదు. తిరుచునాపల్లిలో వేశారు; భోపాల్ లో ఉండనే ఉన్నారు; హరిద్వార్ లో వేశారు. ఇక్కడ ఎందుకు వేయలేదు? మాట ఇచ్చి వెళ్ళినా వేయలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం పూచీ అరచీ మనం అడిగితేనే సరిగ్గా నిర్వహణ చేస్తారు కాని లేకపోతే వేయలేదు. హార్బరు విషయం తీసుకుందాము. చెన్నపట్నంలో బ్రహ్మాండమైన వర్తిడి తెచ్చి artificial harbour అయినా మూడింకలు, నాలుగింకలు improve చేయించుకున్నారు. Natural గా మనకు ఉన్న విశాఖపట్నం హార్బరుకు ఏమైనా పని జరుగుతున్నదా అనే ధ్యానం అయినా ఉందా అంటాను. రెండవ ప్రదాళికలో ఖర్చు చేయాలి 10 కోట్లు వేసి, నాలుగు కోట్లే ఖర్చుచేసి, మూడవ ప్రదాళిక వచ్చిన తరువాత మరల 5 కోట్లు వేసి, 4+5 కలిపి 10 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాము.

మూడవ ప్రకాశితలో వ్రాశారు. మన ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే నా గమనిస్తారా? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని హార్బరులలో చెద్దది, natural అయినది ఇది ఒకటే. Artificial harbour అయిన చెన్నఁట్రుంచారు హెచ్చుచేసుకుంటూంటే మనం ఏమిచేస్తున్నామనే ధ్యానం మన ప్రభుత్వానికి ఎందుకు లేదో? ఒక్కొక్కప్పుడు మంతులకు మామూలైన కార్యక్రమాలలో time లేకపోతే డిపార్టుమెంటు శ్రద్ధపుచ్చుకోవాలి. మంత్రిగారి దృష్టికి తేవాలి. లెజిస్లేషన్లు, మంత్రిలు, డిపార్టుమెంటు అంతా ఒక యూనిట్ గా నడవాలి కాని mutual antagonism ఉన్నట్లు కాని ఏదో తూష్టిం భావంతో ఉండడం కాని మన దేశం వెనక్కు వెళ్ళిపోవడానికి మార్గమని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా విషయాలు ఇందులో వ్రాశారు. మంత్రిగారికి ఒకందుకు ధన్య వాదాలిస్తున్నాను. పుస్తకం మిగిలిన పుస్తకాలకంటే చక్కగా అచ్చువేశారు. వారి చేతిలో పుండికాబోలు ప్రింటింగ్! వారికి తెలుసు - మంత్రిగారికి చేసినది బాగా వేయాలని, వేశారు. సంతోషం. లోపల వ్రాసినదికూడా చాలా clear గా వ్రాశారు. అందులో ఎక్కడా 'మూత ముంపుడు' లేదు. కాగా analytical గా వ్రాశారు. అంతవరకు నా ధన్యవాదాలిస్తున్నాను. Shortage of power విషయమై ఇప్పుడే చెప్పాను. మొదట అలోచించలేదు. Shortage of power ఉంటూ సీలేరు అగ్రిమెంటు ఎట్లా చేశారని మనవి చేస్తున్నాను, గుంటివాడవద్ద కాకుండా బిలిమెలవద్ద కట్టుకునే అగ్రిమెంటువల్ల గుంటివాడవద్ద produce అయే power కంటే బిలిమెలవద్ద 23-25% power production తగ్గుతుంది. Shortage of power అంటూ ఈ మోస్తరు అగ్రిమెంటు చేసుకుంటే ఎట్లా? 25% అంటే 150 వేల కిలోవాట్లు తగ్గిపోయింది. అందుచేత డిపార్టుమెంటుకి డిపార్టుమెంటుకి ఒక కో ఆర్డినేషన్ ఉండాలి ఒకరో పని చేసేస్తూంటే రెండోవారు ఊరుకొంటే అదేమీ సరిపోదు. ఈ సందర్భంలో వారు ఇలా వ్రాశారు.

'The House is probably aware (probably ఏమిటి, మాకు తెలుసును అదంతా) of the existence of three corporations'. అయితే ఈ సందర్భంలో కార్పొరేషన్లు విషయం మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను. ఎన్ని కార్పొరేషన్లు ప్లాట్ చేసినప్పటికీ కొంతమంది చైర్మనులును చేసేటప్పుడు, ఇది కట్టుకోండి ఎల్క్విసిటీ బోర్డు అనుకోండి. మిగిలిన కార్పొరేషన్లు తయారు చేసినప్పుడు వేసు అనుకోవడం నాన్ అఫీషియల్స్ చే వేయాలి. వారు లెజిస్లేటర్లు అయి ఉండకూడదు, M. Ps. అయి ఉండకూడదు. వారికి కావలసిన amenities యివ్వండి. House, Car మిగిలిన travelling facilities యివ్వండి. జీతాలు, పాత్రైన జీతాలతో సమానమైన ఆనందోరియములు యివ్వకుండా ఉంటేనే బాగా అలోచించడానికి ధ్యానం ఉంటుంది. ఇది Power grabbing - running race గా ఉండకుండా ఎవరికి నిజంగా దీని

యందు యిష్ట ఉంటుందో అటువంటివారిని ఇందులో చేస్తే ధ్యానంతో చేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను, ప్రతిచోట గణగణా చైర్మనులు వేస్తారు, సంతోషమే. కాని పనిలోమాత్రం చాల యిబ్బంది అయిపోతుంది. వసులు ఏమీ జరగవు. వీరందరిని నాన్ అఫీషియల్స్ను లెజిస్లేటర్లుకాని నాన్ అఫీషియల్స్ను వేయండి. తెలివితేటలు కాంగ్రెసుపార్టీకి సంబంధించిన మనుష్యులలో మాత్రమే లేవు. దేశంలో ఇతరుల బుర్రలలోకూడా తెలివితేటలున్నాయి. అందుచేత న్యాయమైనవారిని, సమర్థత ఉన్నవారిని, ఎక్కడా ఇదివరకు black record లేనివారిని వేసి జీతాలు లేకుండా amenities మాత్రం సంపూర్ణంగా వారికి కావలసినవి యిచ్చినట్లయితే అవన్నీ సక్రమంగా నడుస్తాయి గాని ప్రతిరోజు ఫలానావారిని చైర్మనుగా వేసేరని న్యూస్ పేపరులో వస్తే వెంటనే ఇవతల క్వశ్చన్ ఎందుకు వేయరు, అతని సమర్థత ఏమి? చేసేవనికి వేసే మనిషి యొక్క సమర్థతకు సంబంధంలేని చైర్మన్ షిపు వేస్తూంటే ఇదంతాకూడా public life యొక్క standards తగ్గిపోతాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రా పేపరుమిల్లు, గూడూరు సిరమిక్స్ ఎందుకు సరిగా పని చేయలేదు, లాభం ఎందుకు రావడంలేదంటే కొన్నాళ్ళక్రితం వ్రాశారు. ఆంధ్ర పేపరు మిల్లును 1988-89 లో కొనుక్కున్నాం, 1945-48 లో old machinery బాగులేదని జవాబు చెప్పారు. బాగుంది. 1968 సంవత్సరంలో చెప్పారు. బాగుంది. 1968 సంవత్సరంలో చెప్పారు. బాగుంది. 1968 సంవత్సరంలో చెప్పారు. ఇంకా అది old machinery అవడం ఏమిటి? వాటిలో 2 కోట్లు పెట్టారు. ఆంధ్ర పేపరు మిల్లును గవర్న మెంటు కొన్నటువంటి ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? మన ఆంధ్ర గవర్న మెంటుకి కావలసిన అన్ని కాగితాలను తప్పకుండా సప్లయ చేయడమే కాకుండా surplus గా మన రాష్ట్రంలో యితర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చిన కాగితంకంటే మన కాగితం చెలామణి అయే మోస్తరుగా incidentals 3% నుంచి 6% వరకు వేసి నష్టానికి volume of transactions పాచ్చు కావడంవలన ఖజానాకు డబ్బు వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రారంభించారు ఆంధ్ర పేపరుమిల్లును, అదేవిధముగా గూడూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీని expand చేసి మన ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకి, వల్లికు పాల్తు డిపార్టుమెంటుకి కావలసిన యావత్తు పరికరాలను చేస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో expand చేసి దానివల్ల వచ్చే లాభం యితరులకు దోకుండా ఆంధ్రరాష్ట్రానికి మిగిలే మోస్తరుగా చేదామనే ఉద్దేశ్యంతో రెండూ పుచ్చుకున్నాం. ధైర్యమే నేటిమెంటు ఉన్నచోట నష్టం వస్తుందని ప్రతిరోజు వ్రాస్తూ వస్తున్నాయి. చాలమంది చెప్పారు. అందుచేత details లోకి వెళ్ళను. వర్కర్లు విషయం ఉన్నది. రాజమండ్రి వర్కర్లు రిప్రజెంటేషన్లు చేసుకున్నారు. 15 సంవత్సరాలయి ఉన్నవారికి పెర్మనెన్సీ లేదు, benefits యివ్వడంలేదని రిప్రజెంటేషన్ చేసుకున్నారు. అందుచేత వాటి విష

19th March, 1963

యమై మంత్రిగారు దఖలు పుచ్చుకోవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. రెండు కోట్లు పెట్టి మామూలుగా ఇండస్ట్రీ స్టార్డుచేస్తే foreign country నుంచి machinery రావడానికి రెండు సంవత్సరాలు ఆలస్యం ఆవుతుంది. ఆర్డర్స్ యివ్వడం, మెషిన్ రీ యివ్వడం వాటిని గాలికి, ఎండకు ఉంచేస్తూ ఉంచే ఇక్కడ ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో గందరగోళం అయినతరువాత దానికి వర్షం, ఎండ పడకుండా store చేస్తామని ఇప్పుడు అంటున్నారు. ఏమయినా ముందుకు వెళ్లడం ఉద్దేశ్యం ఎవరికి లేదు? దిపార్టుమెంటుకి లేదా? ఎవరిని వేస్తున్నారు ఉద్యోగస్థులుగా? ఇప్పటికి ఉద్యోగస్థులను వేయడం ఏల? పునాదులు ఎక్కడ వేయాలో తేలక రెండు సంవత్సరాలు జాస్యం చేస్తున్నామంటే దానికంటే వేరే self-condemnatory attitude మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు మామూలుగా చాలా చురుకైన వారు. వారు కాగా చురుకుదనంతో ఈ ఏడాది restless గా నిద్రకూడా పోకుండా, చేతుతో ఉన్న industries ను investment చేసిన ఇండస్ట్రీస్ ను సవ్యంగా ఆరిపి తాళం వచ్చేటట్లు, అవకతవకలు పోయే మోస్తరుగా మాతన వాతావరణం, మాతన దృక్పథం వచ్చేటట్లు చేస్తారని నేను గట్టిగా ఆశిస్తున్నాను. వెంకటేశ్వర పేటరు స్ట్రోబోర్డు విషయం ఎందుకు ఆమ్మేస్తున్నారన్నాడు చాలామంది. అది పనికి రానటువంటిది. తప్పనిసరిగా కొనుక్కున్నారు. వేరే కొనుక్కునేవాడు లేకపోతే అది పదిలిపెట్టుకోవాలి. Write off చేసినానరే దానికి printing cost అయినా మిగులుతుంది. ఎక్కడా ఏమీలేదని మనవిచేస్తున్నాను. సింగరేడి కాలియరీస్ విషయం చెప్పారు. ఎస్టిమేట్సు కమిటీలోనో పబ్లికు అకౌంట్సు కమిటీలోనో ఈ ప్రశ్న వచ్చింది. మేనేజింగు డైరెక్టరు ఈ ఊరిలో ఉండి ఆక్కడ వ్యవహారం నడిపిస్తున్నారంటే ఏమీ కాగులేదు. ఆ స్థలంలో ఉండే మేనేజింగ్ డైరెక్టరుని వేసే ఏర్పాటు ఏదైనా చేసి తొందరగా targets ను పొచ్చుచేసుకుని 80 కాకుండా 90 లక్షలు అయేమోస్తరుగా Northern Indian Collieries కంటే కాగా ముందుగా వెళ్లి నట్లుగా కీర్తి తెచ్చుకుందాం. ఈ కీర్తికి బోనస్సులు యివ్వండి. ఆఫీసరు కాగా పని చేసినప్పుడు వానికి ప్రత్యేకమయిన ప్రోత్సాహం చేయండి. దుర్భాగ్యుడైన ఆఫీసరును తప్పించండి. కరోడాగా ఉండండి. అన్ని పథాలవారు సహోర్థు చేస్తారు. వైజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది. టేగాన్ ఫ్యాక్టరీ ప్రయివేటు పెక్టారులోకి వెళ్ళడం ఎందుకు? అందులో బ్రహ్మాండమైన టేగాన్ క్వంటిటీ ఉంటే మనకు ఏమీ కష్టం. ప్రయివేటు పెక్టారులో డబ్బు ఉంటుంది. మనకు లేదంటారు. అది చాలా హాస్యాస్పదముగా ఉంది. ప్రయివేటు ఇన్వెస్టుమెంటును ఎవరై జాచేస్తే రిజర్వు బ్యాంకు బులిచెప్పును చూస్తే తెలుస్తుంది. వారు పెట్టే డబ్బు 20% కంటే ఉండదు. Banks, Industrial Financing Corporations అప్పుక్రింద యిస్తారు. వారుపెట్టే

Capital 20%, 15% కంటే మించి ఉండదు. కావలసిన డబ్బులో 20% capital అయినా మనకు లేదంటారా? తప్పకుండా ఉంది, ఎందుచేతనంటే మూడు కోట్ల ప్రజల ఉన్నాం. సత్కార్యం చేయడానికి ప్రజలంతా తప్పకుండా డబ్బు అప్పు రూపంలో ఇస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంజాహి మిల్లు గురించి చాల గందర గోళంగా ఉంది. చాల తెలిగ్రాములు వచ్చాయి. తమ ఖయ్యుక్కవర్తిచమతో తరువాత వారికి తెలిగ్రాములు యిస్తాను. Government purchased Azamzahi Shares in 1959 through the same broker who cheated Government heavily in Sirpur Share in 1955. అటువంటి వ్యవహారంతో వచ్చినటువంటిది. మనకు ఉన్నది 36% షేర్లు. 49% ఉంటే మేనేజిమెంటు వ్రయివేటు విత్తనీకి యిచ్చేస్తాం. 36% షేర్లు ఉన్నదానిలో యీ మోస్తరుగా మేనేజిమెంటు పెట్టుకున్నదానిలో యీ రోజున quotation ఎలా ఉంది. పుస్తకం చూస్తే 80% వరకు ఉందని వ్రాశారు, 100 రూపాయల షేరు. వారు ఇచ్చినది 80 రూపాయలు చొప్పున మా డెబ్బట్టులో ఉండన్నారు. ప్రాదరాబాదు స్టాక్ ఎక్స్చేంజీ పుస్తకంలో వేస్తున్నారు. 80% కి తక్కువ ఉందని అదే బహుళా జవాబులో చెబుతారు. Recognized Stock Exchange లో ఆంజాహి మిల్లు అసలు quote చేస్తున్నారా, లేదా? బొంబాయి Stock Exchange లో గాని, కలకత్తా Stock Exchange లో గాని, మదరాసు Stock Exchange లో గాని చేస్తున్నారా? లేదు, Price అంత డిమాండ్ అయింది గవర్నమెంటు మేనేజి చేస్తున్నప్పటికీ. షేరుహోల్డిర్లు బ్రతిమాలు తున్నారు షేర్లు కొనుక్కోండని. గవర్నమెంటు ఎలాగూ మేనేజి చేస్తున్నారు షేర్లు ఇచ్చేస్తాం కొనుక్కోండని. ఒకడున్నాడు కొనడానికి offer చేస్తున్నాడు 98 చొప్పున, అతనికి 95% కి ఇవ్వరు. మేము కష్టదశలో ఉన్నాం, షేర్లు గవర్నమెంటు కొనుక్కోవలసినదని తెలిగ్రాములు వచ్చాయి. బహుళా మంత్రిగారికి వచ్చి పుంటాయి. చాటిని తమ వర్తిచమతో మంత్రిగారికి అప్పచెప్పేస్తున్నాను. ప్రాగా టూల్స్ కార్పొరేషనుకు మొన్న ఒక Central Minister గారు వచ్చి నపుడు అటూ, ఇటూ తిరుగుతూ over staff గా కన్సిడర్ అందని అన్నారు. ఇక్కడకు వచ్చి దీపాలు వున్నవి ఎందుకు అన్నాను అనుకోండి. వెంటనే గుమాస్తా వచ్చి దీపాలు అన్నీ తీసివేస్తే ఎట్లా వుంటుంది. ఎవరో కేంద్రమంత్రి over staff అన్నాడు. వెంటనే 87 మందిని తీసివేశారు, అన్ని ఉద్యోగాలు వదులుకొని ఇందులో prospects వుంటాయని వచ్చినవారందరినీ తీసివేశారు, పంపించేశారు. Notice ఇవ్వడము, తీసివేయడము లేకుండా పంపించేశారు. ఈ విషయమై మంత్రిగారికి appeal వచ్చివుంటుందనుకొంటాను. అకస్మాత్తుగా Permanent employees ని బిధులలోకి పంపేస్తే ఇది ఎక్కడి Welfare State అవుతుంది? పూర్వపు మార్వాడి

రాజ్యమా? Shylock రాజ్యమా, డబ్బు సరిపోయేటట్లుయితేనే వుంచుతాను లేక పోతే పంపేస్తాను అనడానికి Slavery రాజ్యమా? Welfare రాజ్యము. మామూలుగా పీఠంధరు ఓటర్లు. వీరికి కొన్ని human rights వుంటాయి. మిగిలినవోట్ల retrenchment compensation ఇచ్చినప్పటికీ కూడా తప్పుకుండ వారినే పనిలోకి తీసుకోవాలనే రూలు వుంటుంది. ఇక్కడ ఏమీలేదు. ఇది గవర్నమెంటు మేనేజిమెంటు, Industrial labour & industrial management & completeగా వున్న relations అన్నింటినీ subvert చేసి వీరికి ఏవిధమైన వాక్కులు లేకుండా చేయడము చాల అన్యాయము. ఈ విషయములో మంత్రిగారికి applications వచ్చాయి కాబట్టి కొంత శ్రద్ధతీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ 87 మంది ఒక typical index లాంటిది. ఈ 87 మందివల్ల ప్రపంచమంతా తీరగూడిపోతుంది కాదు. ఇందులో ఒక principle involve అయివున్నది అన్నిమాట. Permanent ఉద్యోగములో వున్నవారిని తీసివేస్తే...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్. ఇంకొక factory లో వీరికి occupation ఇచ్చా రని వా information.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఒప్పుకొన్నాను. పీఠంకా వాదపక్ష representations చేస్తే చేస్తాము అన్నారు. ప్రతిరోజు తిండిఖర్చు హోటలుకు ఎవరు ఇస్తారు? alternative employment చూసి ఫలానాదానిలో absorb చేసుకోవాలని చెప్పి తీసివేసినట్లయితే దీనిని గవర్నమెంటు అని అందుము. గవర్నమెంటు managed industry లో order వుండవలసినది chaos వున్నట్లయితే చాల కష్టమని మనవి చేస్తున్నాను అందుచేత ఈ విషయములో శ్రద్ధతీసుకోవాల్సి మనవి చేస్తున్నాను. 10 రోజులుగా సిరిపూరు పేవరుమిల్సు విషయమై వస్తోంది ప్రక్క ఉత్తరాల సమయములో. గవర్నమెంటుకు ఇంకాలో ఏవిధమైన పాలసీ లేదని clear అయిపోయింది. మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమీ చెప్పారు. ఈ Coups auction పైనే ఇస్తాము గానీ negotiated గా ఇవ్వము అని అన్నారు ఆయన చెప్పిన తరువాత ఊరుకోక ఇవాళ మంత్రిగారిని మరల ప్రశ్న నేరారు. "ఈ విషయమై మేము decision తీసుకోలేదు" అని మంత్రిగారు చెప్పారు. గొప్పవారు అయినకొద్ది negotiated sales అయిపోయి వుంటాయి. బీదవాడు "అయ్యా. ఇంత గంభీరమైనది కావాలి, ఇంత చెడురు కావాలన్నట్లయితే అబ్బెయ్యె public auction లో అయితే మంచిది అంటారు. వారికి ఇచ్చినట్లయితే questions వస్తాయి. లంచాలు వుచ్చుకొన్నారు అని అంటారు. అలా పీబులేదు అని అంటారు. సిరిపూరు పేవరు మిల్సు అయితే ఫరవాలేదు. దీని history చాల వుంది. తమందరికీ బాగా తెలుసు.

వమకు దగ్గరబాడాను. పెద్దలందరికి ఏ అవసరము వచ్చినప్పటికి ఇది కామధేనువు లాంటిది. పరస్పర విరుద్ధమయిన పాలసీలు వుండడానికి కారణము. ఒకరోజు public auction, ఒకరోజు negotiated sale; ఒక రోజుచారిమీద prosecution, ఒకరోజు withdrawal, అనేక రకాలుగా ఇందులో జరుగుతూ వుండడానికి కారణము ఏమిఅంటే ఇది కామధేనువులాంటిది కాబట్టి, కామధేనువు పాలు ఇచ్చినప్పుడు వద్దతి మారుతూ వుంటుంది. ఖాదీవోర్డు విషయము చెప్పి వదిలివేస్తాను. ఖాదీ అంటే నాకు ఇష్టము. ఖాదీలో నాకువున్న ఉత్సాహము ఇటువైపు వున్నవారిలో వుండక పోవచ్చు. కాని ఖాదీవోర్డు వున్నవాళ్ళు జాగ్రత్తగా నడిపించండి. ఖాదీవోర్డులో accounts సరిగా లేవు అని విన్నాను. ఇక్కడ pre-audit గాని, post-audit గాని లేదని వింటున్నాను. ఇది చాల అన్యాయము. ఖాదీయొక్క పవిత్రతవల్ల స్వరాజ్య సాధనకు ముఖ్యమయిన సాధనగా పరిగణించాము. ఖాదీ పేరుతో వున్న సంస్థలో accounts లేవన్నట్లుంటే మా అందరికీ చాల కష్టము అవుతుంది. బాకీలు వున్నవారి దగ్గరనుంచి బాకీలు వసూలుచేయరని తెలుస్తున్నది. లక్షలకొలది డబ్బు పంచిపెడుతున్నారు. అది వసూలు అవుతున్నదా లేదా అనే సంజాయిషీ లేదని ఇది కేవలం Charity distribution మోస్తరుగా వున్నదని తెలుస్తున్నది. ఇలాగే కేంద్ర ప్రభుత్వము Rehabilitation Finance Corporation ను start చేసినది. Accounts ఏమీ వేయలేవుట. 6 ఏళ్ళు, 7 ఏళ్ళు అయినతరువాత దీనికి accounts కూడ లేవు కాబట్టి wind up చేయాలి అని అన్నారు. ఆ మోస్తరుగా దీనినికూడ wind up చేసేయండి. గవర్న మెంటు accounts లో ఆ పేరు కల్పించినంతకాలము, తెలిస్తే చరుకే సంబంధము తీసుకొనివచ్చినంతకాలము దానిని సంపూర్ణముగా regulate చేయవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదంతా పిమర్చనాపూర్వకముగా చెప్పినది కాదని మరొకమారు మనవిచేస్తున్నాను. ఇది బాగా ముందుకు పోవాలని నా అభిప్రాయము. మంత్రిగారికి కూడ ముందుకు పోవాలనే ఉద్దేశము ఉంది కాబట్టి ముందుకు వారిని తీసుకొని వెళ్ళడముకోసం మనవి చేశాను. చెప్పిన మాటలుకూడ చెప్పాను అని ఖావించుకొని కొంతవరకు ముందుకు నడిపించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎఱ్ఱగొండపాలెం): అధ్యక్షా, ఏ రాష్ట్రము పురోభివృద్ధి అయినా ఆ రాష్ట్ర పారిశ్రామిక విధానాన్నిబట్టి వుంటుంది. మన రాష్ట్రములో industrial income 98 కోట్లు, per capita income రు 200/-. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చితే 9, 10 వ స్థానములో వున్నాము. మనము ఎంత వెనుకవడివున్నామో అర్థమవుతుంది, దీనికి కారణాలు (1) కేంద్రము శీతకన్ను (2) మన రాష్ట్రము యొక్క నిర్లక్ష్యము అని చెప్పక తప్పదు. 8 వ ప్రణాళికలో 8 సంవత్సరాలు

గడిచిపోయినప్పటికీ ఇంతవరకు చెప్పకోతగ్గ కీలకపరిశ్రమలు ఇక్కడ లేవు అనేది అందరికీ తెలిసినదే. పెద్ద ఆందోళన చేయడమువల్ల సింథటిక్ డ్రగ్ ఫ్యాక్టరీ, Heavy Electricals వస్తాయని అంటున్నారు. వీటి రూపము వేరే చూడవలసి వుంటుంది పెద్ద, మధ్య, చిన్న తరగతి పరిశ్రమలను ఏవిధముగా నిర్లక్ష్యము చేసినది ఈ table ని జట్టి అర్థమవుతున్నది. ఈ table లోని allotments ఈ విధముగా వున్నవి. 8 వ ప్రణాళిక మొత్తము కేటాయింపు 1961 నుంచి 1966 వరకు 1898 లక్షలు. దానిలో 1963-64 లో ఖర్చు పెట్టనున్నది 282 లక్షల 20 పేలు అంటే మొత్తము వద్దలో 99% అన్నమాట. చిన్నతరహా పరిశ్రమల విషయములో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై ఖరీ ఎలావుంది అంటే 1961-66 లో 890 లక్షలు ఖర్చు పెట్టవలసివుండగా 1963-64 లో, 29 లక్షలు ఖర్చు పెట్టనున్నారు. అంటే 9% మాత్రమే. తోల్గ పరిశ్రమకు 100 లక్షలు ఖర్చు పెట్టవలసివుండగా 11 లక్షలు ఖర్చు పెట్టనున్నారు. అంటే 11% మాత్రము అన్నమాట. చేతి వసులకు 25 లక్షలు ఖర్చు పెట్టవలసి వుండగా 8.42 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నారు అంటే 12% మాత్రమే. ఖనిజాభివృద్ధికి 41 లక్షలు వుండగా ఖర్చు పెడుతున్నది 2 లక్షలు, అంటే 5%. తోల్గ పరిశ్రమ గ్రామీణప్రజలకు, హరిజనులకు తీవ్రపాధి ఇచ్చే పరిశ్రమ. దీనిలో గత 3 సంవత్సరాలలో ఖర్చు పెట్టినది 88% మాత్రమే. 84% ఖర్చు పెట్టవలసి వుంది. చేతివసులకు 85% ఖర్చు పెట్టారు, 85% ఖర్చు పెట్టవలసి వుంది. రాబోయే 2 సంవత్సరాలలో పెద్దఎత్తున ఖర్చు పెడితే తప్ప వృద్ధి చెందవు.

(Mr. Speaker in the Chair)

Allotments పూర్తిగా లేకపోయినప్పటికీ, కేటాయింపుకొన్న మొత్తము లను అయినా ఖర్చు పెట్టుకోలేకపోతే ఏవిధముగా అభివృద్ధి చెందుతామో అర్థము కావడములేదు. రాజమండ్రి పేపరుమిల్లు, గూడూరు సిరమిక్ గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీ గురించి చెప్పారు. అక్కడ కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు కాని returns లేవు. నష్టానికి ఖర్చు పెట్టారన్నమాట. ఇది పారిశ్రామిక విధానానికి criteria కాదని చెప్పక తప్పదు. ఈ పుస్తకములో State industry విషయము ఎక్కడా చెప్పలేదు. State industry కి మార్కాపురం, గిద్దలూరు, వినుకొండ ప్రాంతాలు అనుకూలముగా వున్నవి. అక్కడ ore కూడ బ్రహ్మాండముగా వుంది. pre-war days లో మార్కాపురంనుంచి slates ఇండోనేషియా, బర్మా, సిలోన్ దేశాలకు ఎగుమతి అయినది. ఆ పరిశ్రమ విషయము ఈ పుస్తకములో ఎక్కడా లేదు. మార్కాపురంలో slate గనులు చాలా వున్నాయి. ఆ గనులవల్ల ప్రభుత్వానికి 50 పేల వరకు రాయల్టీ వస్తున్నది.

(కోరం గంట).

కాని ప్రభుత్వం సక్రమంగా నిర్వహిస్తే సంవత్సరానికి 2 లక్షల రాయల్టీ రావలసివుంది. ప్రభుత్వం అక్కడ వుండేవారికి లైసెన్స్ ఇవ్వకుండా లీజ్ హోల్డిర్లకు ఇవ్వటంవల్ల అతడు ప్రభుత్వానికి 50 వేలవరకే రాయల్టీ చెల్లించి మిగిలిన లక్షా 50 వేలు గుట్టకాయపాస్ వా చేస్తున్నాడు. ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా పట్టించుకోదు. కనీసం వాటిని ప్రభుత్వం తీసికోకపోయినా అక్కడ వుండే labour society కి లైసెన్స్ ఇస్తే బాగుంటుంది. బండికి ఒక టన్ను వుంటుంది. అంటే బండికి 4-50 రాయల్టీ వసూలుచేసి ప్రభుత్వానికి 1-0-0 మాత్రమే చెల్లించే ఆ లీజ్ హోల్డిర్ నుండి తీసికొని వారికి - ఆ సొసైటీవారికి ఇస్తే ఆ డబ్బు ప్రభుత్వానికే వస్తుంది. లేదా చిన్న వ్యాపారస్థులకు వరపతి సౌకర్యాలు కలుగజేసి అప్పు వారికి వా ఇస్తే వారు ఈ పరిశ్రమను అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురాగలుగారు. ఆ వలకల పరిశ్రమమీద పదిహేను వేలమంది కార్మికులు బ్రతుకుతున్నారు. ఇంకా 10 వేల మందివరకు బ్రతకటానికి 50, 60 వేలవరకు ప్రభుత్వం పెట్టుబడిదార్లకు loans ఇచ్చి ప్రోత్సాహం ఉత్సాహాలు కలుగజేస్తే ఆ పరిశ్రమను యింకా అభివృద్ధి చేసుకొనటానికి వీలుంటుంది. Small scale industries department లో slate ను కయారు చేసే పరికరాలు వున్నాయి. మొన్న మేము వెళ్ళి చూశాము. slate గా తీయటానికి, పొరలను కోయటానికి, polish చేయటానికి కావలసిన చిన్న చిన్న పరికరాలు వున్నాయి. ఎక్స్ పెరిమెంట్ లేసిస్ మీద కొంతమందికి ఇవి ఇస్తే 10 వేలమంది కార్మికులకు జీవనభృతి కలగటానికి వీలుంటుంది. ఆ slate పరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయటానికి ప్రభుత్వం సేను సూచించే మూడు మార్గాలలో ఏదో ఒకదానిని అవలంబించాలి. ప్రభుత్వమే ఆ mines ను తీసికొని లైసెన్సు ఇస్తే లక్షల అదాయం వస్తుంది. లేదా Co-operative society కి ఇస్తే labour బ్రతకటానికి వీలుంటుంది. ఈ రెండూ చేయలేని పక్షంలో చిన్న చిన్న పెట్టుబడిదార్లకు వరపతి సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే వారు అభివృద్ధి చేయటానికి వీలుంటుంది. ఈ పరిశ్రమద్వారా ఫారిన్ ఎక్స్ చేంజి రావటానికి వీలుంది. Pre-war days లో ఇండోనేషియాకు, సింగపూరుకు, బర్మాకు ఇక్కడనుండి పలకలు ఎగుమతి అయ్యేవి. ఇప్పుడు కూడ finer variety కయారు చేస్తే ఇతర దేశాలలో వాటికి market వుంటుంది. మార్కాపురం, గిద్దలూరు, వినుకొండ తాలూకాలలో 20 వేలమంది బ్రతకటానికి వీలుంటుంది కనుక ఈ పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహం ఉత్సాహాలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ రీత్యా చిన్న తరహా పరిశ్రమలను ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలి. ప్రభుత్వం పెద్ద పరిశ్రమలకు ఇస్తున్న మోతాదులో చిన్న పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వటంలేదు కనుక ఇకనైనా వీటి మీద నిర్లక్ష్యభావం విడనాడి చిన్న తరహా పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహోత్సాహాలు కల్గించాలి. అందుకు యింకా allotments అధికం చేయాలని కోరితే డబ్బు లేదని

అంటారు. డబ్బుకు opposition చూపిన మార్గాలు సరైనవి కావని అంటారు. డబ్బు కావాలంటే మేము సూచించిన మార్గాలను అనుసరించి మన రాష్ట్రంలో ఇతోధికంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి గావించి మన యొక్క per capita income ను, మన industrial potential ను పెంచి దేశంలో మనం రెండో స్థానానో, మూడో స్థానానో అక్రమించటానికి ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసి కొంటున్నాను.

శ్రీ వి: రామారావు (చేపెళ్ళ): అధ్యక్షా, పరిశ్రమల మంత్రిగారు ప్రివేజ్ పెట్టిన డిమాండును నేను అలపరుస్తున్నాను. వారిచ్చిన రిపోర్టులో ఖారీపత్తు పరిశ్రమలు, మద్యతరగతి పరిశ్రమలు, చిన్న రకం పరిశ్రమలు అనేకం వున్నాయి. రక రకాల పరిశ్రమలుగా, రకరకాల రంగాలలో మన దేశానికి అండదండగా కనిస్తున్నాయి. అయితే వీటిలో తోళ్ళపరిశ్రమ ఒకటి వుంది. ఇప్పుడు దేశంలో వున్న పరిశ్రమ ఎన్నిటికన్న ఇది మొదటి పరిశ్రమ. నిజంగా Original 'Man' original 'Woman' తోలునే బట్టగా ఉపయోగించుకొన్నారని మన చరిత్ర చాటుతున్నది. కేవలం leather ను బట్టగా ఉపయోగించుకోవటమేగాక నీరు తోడుకోటానికి, పాలు వుంచుకోటానికి కప్పుకోటానికి, లెంట్స్ వేసుకోటానికి ఉపయోగించుకొనే వానిని చరిత్రలో వుంది. ఆదిపట్టిన ఆ పరిశ్రమ ఈనాడు అడుగున వడింది. పూర్వం దానిని ఎలా వాడుకొన్నారో ఇప్పుడలాగే వదిలేశారు. When cow became sacred, beef eating became a sin. తోళ్ళను ముట్టుకొన్నవారు, అంటుకొన్నవారు, ఓట్టుకొన్నవారు హరిజనులయ్యారు, అవర్ణులయ్యారు. తక్కినవారు సవర్ణులయ్యారు. అడుగునబడిన ఈ పరిశ్రమ సైంటిఫిక్ లేసిస్ మీద పైకి వస్తున్నదానిని చిన్న పరిశ్రమగా భావించకుండా పెద్దపరిశ్రమగా భావించాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో పశుసంపద, Cattle wealth, చాలా గొప్పదని మన రాష్ట్ర చరిత్ర చెప్పుతున్నది. India లో one-third of the leather production మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నదని statistics వల్ల తెలియుచున్నది. అంటే ఇయిదు కోట్ల రూపాయల విలువగల leather production మన రాష్ట్రములో అవుతున్నది. కనుక ఇంత పెద్దపరిశ్రమకు వదిలక్షల రూపాయలు కేటాయించడం అంటే "ఊరు కాలదు, నీరు లేవదు" అనేటటువంటి ప్రకారంగా ఉన్నది. ఈ కొద్దిమొత్తం ఏమాత్రం చాలదు. దాదాపు 20, 25 లక్షలమంది హరిజనులు, చర్మకారులు ఈ పరిశ్రమమీద ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నారు. అందుకొరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయాలని ఈ మొత్తమును కేటాయించినది. ఇప్పుడు మూడవ సంవత్సర ప్రణాళిక నడుస్తున్నది. మొదటి సంవత్సరంలో ఖర్చు కాలేదు, రెండవ సంవత్సరంలో ఖర్చు కాలేదు. మూడవ సంవత్సరంలో 5, 6 లక్షల రూపా

యలు ఖర్చు చేయుటకు మొన్న మొన్ననే sanction అయింది. ఇంతకు పూర్వము ఈ పరిశ్రమ అభివృద్ధికొరకు ఒక Adhoc Committee ఉండినది. అది పోయిన తరువాత Advisory Board అయింది. ఈ Advisory Board కు మన పరిశ్రమలమంత్రి గారు Chairman గా ఉండి చాలా తొందరగా 2, 3 మాసాలలోనే ఈ 5, 6 లక్షల రూపాయల schemes pass చేసినందుకు వారిని నేను కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటున్నాను. ఈమంత్రిగారి ఆధ్వర్యంక్రింద నడుస్తున్న ఈ Advisory Board 2, 3 మాసాలలోనే ఇంత తొందరగా 5, 6 లక్షల రూపాయలు మంజూరుచేసి ఖర్చు పెట్టగలిగినప్పుడు, రానున్నటువంటి సంవత్సరంలో 50 లక్షల రూపాయలు కూడా ఖర్చు పెట్టగలరని అనుకొంటున్నాను. అటువంటప్పుడు, ఈ కేటాయించినటువంటి మొత్తము చాలదని, చాలా తక్కువ అనే విషయం ప్రభుత్వవృత్తికి తీసుకొని వస్తున్నాను. పరువాత slaughter houses మన రాష్ట్రములో చాలా అవసరం. ఇవి లేకపోవడంవల్ల, మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి పశువులయొక్క రోళ్లు అన్ని scientific basis మీద పయారు కావడంలేదు. ఇప్పుడు 20 per cent of the leather మాత్రమే slaughter houses లోనుంచి మంచిగా తయారవుతున్నది. మిగతా 80 per cent వల్లెటూళ్లలో అవి బాగా handle చేయకపోవడంవల్ల, దాని quantity చాలా fallen type గా ఉంటూ international market లో చాలా తక్కువ ధరలో అమ్మకం అవుతున్నది. కాబట్టి మన రాష్ట్రములో చర్మము బాగా తయారు కావడానికి slaughter houses చాలా అవసరమని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత Khadi Board కు ఈ సంవత్సరంలో రెండు కోట్లకు పైగా డబ్బు కేటాయించినట్లుగా రిపోర్టులో ఉన్నది. ఈ Khadi Industrial Board, leather యొక్క activities కొరకు, model tanneries కొరకు, slaying centres కొరకు సుమారు 5, 6 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. అయితే వారికి సరియైనటువంటి staff లేకుండా, ఆ model tanneries అన్నీ కూడా సరి అయినటువంటి మార్గాలలో నడవడంలేదు. కాబట్టి, గవర్నరు మెంటు ఎప్పుడైతే ఒక Leather Board అనేటటువంటిది స్థాపించిందో, అప్పుడు, మొత్తం రాష్ట్రములో ఈ పని అంతా ఒకటే Channel ద్వారా అర్థైతట్లుగా, ఆ leather section డబ్బు అంతా కూడా ఈ Leather Boards కే అప్పగిస్తే బాగుంటుంది. ఈ Khadi రిపోర్టువాళ్ళు ఎన్ని model tanneries డబ్బు యిచ్చిఉంటారో ఆ model

tanneries అన్నీ కూడా ఈ Leather Board కే అప్పజెప్పితే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే ఈ Leather Board కు తగినటువంటి staff ఉన్నది. ఈ technical staff అంతా రాష్ట్రమంతటా పర్యటన చేసి, పనులు supervise చేసి proper guidance ఇస్తుంది. కనుక ఇంకా ఇతర Departments లో leather works పైతే ఉన్నాయో, వాటన్నింటికీ కూడా ఒకటే channel ద్వారా, ఈ Leather Board ద్వారా, డబ్బు ఖర్చు అయ్యేటట్లు చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తరువాత వీధిగా అయితే scavengers అభ్యుదయ ప్రణాళికలో ఉంటూ పాధపడుతూ ఉంటారో, అదేవిధంగా ఈ tanners అభ్యుదయ ప్రణాళికలో, అధిమాధమ ప్రణాళికలో, congested జాగాలలో గుడిసెలలో ఉంటూ పాధపడుతున్నారు. కాబట్టి, weavers కు వీధిగా అయితే, Housing Co-operative Society ద్వారా డబ్బు ఇస్తున్నారో, అదేవిధంగా ఈ tanners కు Housing Co-operative Societies ద్వారా వారికి గృహవసతి కలుగజేయవలెనని ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను. తరువాత ఈ Department లో contractors ఉన్నరు, purchasing section ఉన్నది. వీరు leather యొక్క articles neighbouring States నుంచి తెచ్చుకొంటున్నారు. కానీ, మనము మన State industries, మన Cottage industries ను encourage చేయాలి, contracts అన్ని బయటికిపోకుండా ఒక్క Leather Board వరంగానే జరగడం మంచిది. ఎందుకంటే ఈ Leather Board లో Leather technology diplomas గలిగిన experts ఉంటారు. మొన్న జిగ్గిరన్ రాంగారు, Minister for Communications, వచ్చినప్పుడు ఇక్కడ ఒక Leather Works meeting లో మాట్లాడుతూ Government level లో జరిగే టువంటి contracts అన్నీ కూడా ఈ Leather Board కు ఇచ్చినట్లయితే, వారు ఎక్కడెక్కడ ఏ పనులు వీధిగా చేయాలో వారు ఆ వ్యవహారం సక్రమంగా చేయగలుగుతారు. అవిధంగా చేస్తే బాగుంటుందని వారుకూడా నలవో ఇచ్చారు. కనుక ఈ పూచనలను ప్రభుత్వము తప్పక గుర్తించి ఈ leather industries ను encourage చేయగలరని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

شری سلطان صالح الدین۔ جناب اسپیکر صاحب ہمارے سامنے جو تین لاکس صنعت کے تعلق سے پیش کئے گئے ہیں ان کے متعلق میں یہ عرض کرنا چاہتا ہوں کہ جیسا کہ سب جانتے ہیں اور خود منسٹر صاحب بھی اچھی طرح واقف ہیں ہمارا شہر حیدرآباد ایک بیروزگاروں کا شہر بنا ہوا ہے۔ اس سلسلہ میں گزشتہ کئی سالوں سے یہاں کے عوام اپنا رد عمل ظاہر کر رہے ہیں کئی بار اس سلسلہ میں وعدے کئے گئے لیکن کوئی وعدہ بھی الیفا نہیں ہوا۔ اس میں شک نہیں کہ گزشتہ سال ۱۱ لاکھ روپیہ رکھے گئے تھے لیکن اس سال نووہ رقم بھی نہیں رکھی گئی۔ جو دولاکھ روپیہ رکھے گئے تھے اس کے متعلق یہ معلوم ہوا تھا کہ اوسمیں سے کچھ رقم خرچ کی گئی ہے لیکن بعد میں معلوم ہوا کہ جو اسکیم بنائی گئی ہے اس کے نصف کوئی بھی رقم حاصل نہیں کر سکا۔ یہ انتہائی افسوس کی بات ہے کہ اس اسکیم کے سلسلہ میں کچھ ایسے قواد بنا دئے گئے جنہیں پریشان حال اور بیروزگار اشخاص پورا نہیں کر سکتے تھے۔ نتیجتاً یہ ہوا کہ وہ رقم حاصل نہ کر سکے۔ اس کے علاوہ ہم دیکھ رہے ہیں کہ عجیب طور پر سپاہی بنیادوں پر اس سال اسکیل الڈ سٹریز کو چلایا جا رہا ہے۔ رقمیں صرف انہیں لوگوں کو دیجاتی ہیں جو کسی خاص سپاہی مقصد کے لئے کام کرتے ہیں۔ ایسے ادا روں کو مدد دینا جو سپاہی تھے۔ لیکن وہ رقم بھی استعمال میں نہ آسکی۔ آپ بتائے اس رقم سے بھر مین کتنے کارخانے قائم کئے گئے اور کتنے کارخانے چل رہے ہیں۔ نہ صرف یہ کہ رقم ضائع ہو گئی بلکہ بیروزگاری میں بھی دن بدن اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ بڑا بڑا دو سال کے بعد بھر حیدرآباد میں رومن اور چیکو سلواکھ کے ماہرین کی مدد سے کارخانے قائم ہونگے۔ اس کے لئے فنی ماہرین اور تربیت یافتہ لوگوں کی ضرورت ہوگی اگر تربیت یافتہ لوگ نہ ہوں تو بیروزگاری دور نہ ہو سکے گی۔ اور اوسمیں حیدرآباد کے ایک فیصد لوگوں کو

بھی نہیں لیا جا سکیگا۔ اس لئے ان کو ٹریس دینے کے لئے ایک پائلٹ اسکیم تیار کی جائے جس میں ٹریس حاصل کرنے والوں کو الاؤنس بھی دیا جائے گا کہ جب یہ کارخانے یہاں قائم ہوں تو یہاں کے لوگ کام کر سکیں۔ اس طرح میں کھولنگا کے مسلم وقف بورڈ کو دو لاکھ روپے دئے گئے تھے جس میں سے تین چوتھائی رقم خرچ نہیں ہو سکی۔ اسکا اڈیشن ہے کہ وہ رقم لیا پس ہو جائیگی۔ اس لئے وہاں سے وہ رقم حاصل کر لی جائے۔ حیدرآباد میں خاص طور پر مسلم طبقہ یروزرگاری کا شکار ہو چکا ہے۔ اور انہیں سوائے رکشا چلانے کے اور کوئی ذریعہ نہیں رہا۔ اس لئے میں کھولنگا کے اس مسلم کی طرف خاص توجہ دینا چاہئے۔ بعض ادارہ جات ایسے ہیں جنہوں نے رقم حاصل کر لی لیکن کوئی کارخانہ نہیں کھولا گیا۔ بلکہ اوسکے ممبروں نے آپس میں رقم تقسیم کر لی ہے۔ یروزرگاری دور کرنے کے سلسلہ میں جو رقمی مدد دی گئی اس سے کوئی کارخانہ حیدرآباد میں نہیں کھولا گیا۔ یہی نہیں کہ کوئی کارخانہ نہیں کھولا گیا بلکہ یروزرگاری میں بھی اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ یہاں خاص طور پر مسلمانوں کا پیسہ سرکاری ملازم تھا۔ لیکن سرکاری ملازمتیں چلی گئیں۔ اسکے علاوہ جاگیراٹ وغیرہ بھی چلے گئے۔ جسکی وجہ سے مسلم طبقہ میں یروزرگاری زیادہ بڑھ گئی۔ افسوس کی بات ہے ان لوگوں کے لئے کوئی متبادل انتظام نہیں کیا گیا۔ حال ہی میں سناروں کی یروزرگاری کا مسئلہ پیدا ہوا تو ان کے لئے متبادل روزگار فراہم کرنے کے متعلق غور کیا جا رہا ہے مجھے ہمدردی ان سے بھی ہے لیکن میں یہ عرض کروں گا کہ بارہ برس سے جو طبقہ یروزرگاری کا شکار ہے اس کی یروزرگاری کو دور کرنے کی طرف کوئی توجہ نہیں کی جا رہی ہے۔ اسی طرح سرکاری محکمہ جات کا حال ہے۔ میں خاص طور پر دارالطبع کے متعلق کھولنگا کے وہاں

مندرجہ ذیل صاحب کو توجہ کرنے کی ضرورت ہے۔ اگر میرا حافظہ غلطی نہیں کرتا تو یہ عرض کرونگا کہ یہ محکمہ سری وٹا ایک راؤ کے تحت اور بھی ایک محکمہ تھا جو پولس ایکشن کے بعد محفوظ رہا۔ سری وٹا ایک راؤ نے اس محکمہ پر خاص توجہ کی تھی یہی وجہ ہے کہ انہوں نے وہاں مقبولیت بھی حاصل کی۔ اس طرح میں مندرجہ ذیل صاحب سے بھی عرض کرونگا کہ وہ بھی اس طرف توجہ فرما کر وہاں کے ملازمین کا دل موہ لیں۔ وہاں کے نائب ناظم کو قرضی دیا جاسکتی ہے اور دوسری اصلاحات ہو سکتی ہیں۔ وہاں پر کئی لوگوں کو اس وقت پر مختلف طریقوں پر پریشان کیا جا رہا ہے۔ ایک صاحب کو یہ کہہ کر کہ آپ پاکستان جا کر آئیے ہیں پریشان کیا گیا۔ بعض لوگوں کا ریکارڈ خراب کرنے کی کوشش کی جا رہی ہے۔ اس لیے میں مندرجہ ذیل صاحب سے عرض کرونگا کہ وہ اس طرف توجہ فرمائیں حیدرآباد میں بھی ایک ایسا محکمہ ہے جو اچھی طرح کام کر رہا ہے۔

اس کے بعد ہمارے سامنے فیکٹریز کا مسئلہ آتا ہے۔ یہ صحیح ہے کہ ہمارے سیکرٹری جنرل نے لائسنس کی ہے جسکی وجہ سے یہاں بیروزگاری میں اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ اچھی الڈ سٹریز کو دوسری ریاستوں کو الڈ کیا گیا لیکن افسوس ہے کہ آندھرا کے ساتھ اچھا سلوک نہیں کیا گیا۔ میں سمجھتا ہوں کہ اس کے خلاف کوئی سخت قدم اٹھا لیا جائے۔ یہ کوئی جماعتی یا سیاسی مسئلہ نہیں ہے۔ یہ ایک متحدہ مسئلہ ہے۔ جو کسی خاص جماعت یا طبقہ سے تعلق نہیں رکھتا۔ پانچ سالہ منصوبہ کے تحت یہاں ۳ کروڑ روپے رکھے گئے ہیں جو لاکھوں

امن لئے اس مسئلہ پر توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ تا کہ
یہاں کے عوام میں جو بے چینی ہے وہ دور ہو سکے۔ اس سال
اسکیل الڈ سٹریز کے سلسلہ میں جو بد عنوانیاں ہیں۔
اولکی اصلاح ضروری ہے۔ پرمٹ دینے کے سلسلہ میں
کافی بد عنوانیاں ہوتی ہیں۔ ریموٹ ستانی کے بغیر کوئی
کام نہیں ہوتا۔ حال میں اخبارات میں آیا ہے کہ منسٹر
صاحب مری میرا احمد علی خان نے فرمایا مہر حیدر آباد
سیکولن کی تعداد کے لحاظ سے دنیا کا دوسرا بڑا شہر ہے۔
اگر ایسا ہے تو یہاں پڑسیکولن کی صنعت قائم کی جا
سکتی ہے۔ لیکن یہاں سیکولن کا جو سامان آتا ہے۔
وہ دوسرے اسٹیٹ سے آتا ہے۔ وہی کاغذ نے
یہاں قائم کر کے یہاں کی بیرونی کاری دور کر دیا سکتی ہے۔
آپ کسی الڈ سٹری کے قیام کے سلسلہ میں ۱۰ ہزار
روپیہ دیتے ہیں اور سیمیں سے پانچ ہزار روپیہ
بلڈ لک کے لئے ہیں ہزار روپیہ منسٹری کے لئے
اور صرف دو ہزار کا سرمایہ باقی رہتا ہے۔
اس سرمایہ سے کوئی الڈ سٹری چلائی جا سکتی
ہے۔ ہمارے پاس کافی ایسٹے صنعت کار ہیں جو مفید
مشورہ دے سکتے ہیں، ان کے مشورہ سے یہاں
الڈ سٹریز قائم کی جا سکتی ہیں۔ میں امید کرتا
ہوں کہ منسٹر صاحب اس پر توجہ فرما لیں گے۔
آخر میں میں یہ عرض کروں گا کہ جو لک منسٹر صاحب
لنگاٹ سے ہیں اس لئے کم از کم لنگاٹ کے منسٹر
اپنے ڈیسک سے متعلقہ ٹریڈرز لنگاٹ اور انگریزی
کے ساتھ ساتھ اردو میں شائع کر رہے ہیں تو ٹھیک ہے۔
یہ کوئی خاص مسئلہ نہیں۔ کم از کم لنگاٹ کے وزراء تو
ایسا کر سکتے ہیں۔

శ్రీ కాశాని వెంకటరత్నం (పుయ్యూరు): అధ్యక్ష మహాశయా, ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టర్ గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ నేను బలవరుస్తున్నాను. పారు ఇచ్చిన పుస్తకంలో చాలా విషయాలు వున్నవి. సామాన్య జనానికి ఉపయోగపడే అఘు సరిశ్రమలు, పారిశ్రామిక క్షేత్రాలు గురించి పారు ఉదహరించారు. అది సంతోష కరమైన విషయము. అనేక చిన్న చిన్న కుటీరపరిశ్రమలు, అఘుసరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసి, ప్రజలలో కొంతవరకు నిరుద్యోగం పోగొట్టి, వారికి జీవనాధారాన్ని కల్పించటానికి ప్రయత్నించబడుతున్నదని పారు తెలియజేశారు. పంచదార ఫ్యాక్టరీలు గురించి కూడ యీ డిమాండులో వున్నది. 6 కోఆపరేటివ్ మగర్ ఫ్యాక్టరీస్ ఏర్పాటు చేసినారు. రైతులకు కావలసిన అప్పులు, ఎరువులు ఫ్యాక్టరీ ద్వారా ఇప్పించినట్లయితే పారు పెంచుచెరకు సందించి - ఆ ఫ్యాక్టరీ పారికి ఇస్తారు. కృష్ణాజిల్లాలో గండ్రా యనే ఫారెస్టులో "ఎరన్ ఓర్" తీసి ఏమిచేస్తున్నారో ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా గమనించాలని కోరుతున్నాను. 18 మాసాలనుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ మైనింగ్ కార్పొరేషన్ పనిచేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు ఇచ్చిన పుస్తకంలో వుంది. ఆ కంపెనీ ఏమిచేస్తున్నది అన్నది చూడాలి. ఏమీ జరుగుతోంది అన్న విషయం గవర్నమెంట్ చూడకపోతే లాభంలేదు. లక్షలకొలిది రూపాయలతో కంపెనీ పెట్టారు. దానికి సంబంధించిన మైనింగ్ కార్పొరేషన్ వేరే పెట్టారు. ఆ గండ్రాయినుండి ఎరన్ ఓర్ తీస్తున్నారు. అది ఏమవుతున్నదో ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్ మెంట్ వారుగాని, ఆ కాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగారు కాని చూడకపోతే లాభంలేదు. అక్కడనుండి ఇవసరాయి శ్రవ్యకు పోతున్నారు. మంచిటట్టుం, కాకినాడకు చేరవేస్తున్నారు. అది లిమిటెడ్ గా కొంత మందికి కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చారు. నిజానికి లోయస్ట్ కుండర్ పెట్టినవానికి కాంట్రాక్ట్ కు ఇచ్చాలి-కాని, అట్లా ఇవ్వకుండా ఏదో ఒక కారణంతో-లిమిటెడ్ గా కొంతమందికి కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చారు. ఆ కాంట్రాక్ట్ పొందినవారు బచారుగురు ఉన్నారు. అక్కడ జరుగుతున్న పరిస్థితి మరి దారుణంగా ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. అక్కడకు శ్రద్ధగా, కచ్చేగా పనిచేసే అజ్ఞాయిషీచేసే ఇండస్ట్రీస్ అఫీసర్-శర్మగారు అనేవారు వస్తే-వెంటనే వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించారు. ఆ కాంట్రాక్ట్ తీసుకొన్నవారు "గవర్నమెంట్ మాది - మా ఇష్టంవచ్చినట్లు చేస్తాం - ఉద్యోగస్తులు ఏమిచేస్తారు?" అని చెబుతూ-ఆ ధోరణిలో ప్రవర్తిస్తూంటే-వారపైన వగిన యాక్షన్ తీసుకోటానికి-ఆ కాఖ అధినతిఅయిన మంత్రిగారు చర్య తీసుకోకపోతే ప్రయోజనంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. 1961 ఫిబ్రవరి అఖరుకు 2 లక్షల టన్నులు ప్రవాహం అన్నారు. మచిలీ పట్నం రేవుకు 80 లక్షలు విలువచేసే లక్షటన్నులు ఖనిజాలు ఎగుమతి చేశామన్నారు. కాని 1962-63 లో 70 లక్షల రూపాయలు, 1963-64 లో కోటి రూపాయలు విలువైన ఖనిజాలు అక్కడనుండి చేరవేస్తున్నారు. 6 టన్నులు పరిమాణం గలిగిన లోరీలలో 7½ టన్నుల నరుకు చేస్తున్నారు. 7½ టన్నులు పరిమాణంకలిగిన లోరీలలో

19th March, 1963

9 టన్నులు వేస్తున్నారు. గండ్రాయి ఫాక్టరీ దగ్గరనుండి లాఠీకి 6 టన్నులే వెడుతున్నట్లు లెక్కలో ఉంటుంది. కాని వెళ్లేది 7½ టన్నులు 6 టన్నులు కేపాసిటీగల లాఠీలో 7½ టన్నులు; 7½ టన్నులు కేపాసిటీగల లాఠీలో 9 టన్నులు వెడుతున్నట్లు ఎక్సా చెబుతున్నారని మీరు అడగవచ్చును. General గా లాఠీలు, ట్యాక్సీలు వగైరాల కొరకు ప్రత్యేకంగా Flying squad అని ఒకటి ఉన్నది. వారు పట్టుకొని కూకం వేసి చూశారు. 6 టన్నులు వుండవలసినదానిలో 7 టన్నులు ఉన్నది. Capacity హెచ్చు ఉన్నది. 7 టన్నులు వుండవలసినదానిలో 9 టన్నులు వున్నది. ఈ రకంగా రాయి పోతూ వున్నది. టన్నుకు 6 రూపాయలో ఎంతో గవర్న మెంటుకు రాయల్టీ నష్టం వస్తున్నది. 6 టన్నుల లాఠీలో 7 టన్నులు, 7 టన్నుల లాఠీలో 9, 9½ టన్నులు వేస్తున్నారు. ఇది సంవత్సరంవరమంచి జరుగుతున్నది. మూడు మాసాలక్రితం Police వారు పట్టుకున్నారు. ఈ లాఠీని కూకం వేయిస్తే ఈవిధంగా లెక్క తేలింది. గవర్న మెంటుకు report పంపించారు. ఏమి జరిగిందని అడుగుతున్నాను. ఏమి చేయ లేకపోయారు. ఎన్ని లక్షల టన్నులు ఆ విధంగా పోయిందనే విషయం ఆలోచించాలి. గవర్న మెంటుకు ఏదో లాభం చేద్దామని Mining corporation పెట్టుకున్నాము. తప్ప జరుగుతున్నదని తెలిసినప్పడు Police department పట్టుకొని report పంపించింది. అది Industries department కు వచ్చి వుండవచ్చు. దాని మీద ఏమైన ప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్నదా 'అని అడుగుతున్నాను. ఒక్కొక్క లాఠీకి టన్ను, ½ టన్ను, 3/4 టన్ను పోయింది. ఈ విధంగా పోతూవుంటే ఏమిటి జరిగేది? Mining Corporation పేరు పెట్టుకొని ఎవరో private వాళ్లు కాగు పడుతున్నారు. అందులో limited గా కొంతమందికి యిచ్చారు. కాని దానిలో చాలమందికి సంబంధం ఉన్నది. గవర్న మెంటు మేమేనని చెప్పకొని అక్కడ వుంటే ఉద్యోగస్థులను భయపెడుతున్నారు. శాధ్యత కలిగినవారి అండ మాకు ఉన్నదని చెబుతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో Mining Corporation పెట్టి మనం చేస్తున్నది ఏమిటి? ప్రజలకు సంబంధించినది. గవర్న మెంటు రాయల్టీ నష్టం వస్తున్నది. ఈ రాయిని తీసుకొని పోయి private licence కలిగినవారికి అమ్ముకుంటున్నారు. Mining Corporation వారికి 6 టన్నులే లెక్కకు యిస్తున్నారు. State Trading Corporation కు కూడ 6 టన్నులే వెడుతున్నది. మిగతా రాయి ఎక్కడ ఉన్నది? మిగతా రాయి వారే ప్రత్యేకంగా export చేసుకుంటున్నారు. లాభం పొందుతున్నారు. ఈ విధమైన మోసం జరుగుతూ వుంటే చేయవలసినది ఏమిటి? Enquiry చేస్తే దీనిలో చాలమంది తైటపడతారు. చాలా శాధ్యత గలిగినవారు తైటపడతారని ఐహారంగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే గవర్న మెంటు ఉన్నదని అనుకోవాలా? లేదని అనుకోవాలా? ఈ విషయంకూడ మంత్రిగారు జాగా ఆలోచిస్తారు.

చించాలి. Enquiry చేసి తగిన చర్య తీసుకొని యిటువంటి అవకతవకలు జరుగకుండా కట్టుదిట్టం చేయవలసిందని మనవిచేస్తూ నేను శైలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమర్పించిన Industries పద్ధతు చాలమటుకు సమర్థిస్తున్నాను. రాయలసీమ మొత్తానికి చాల వెనుకబడిన అనంతపురం జిల్లా శాశ్వతంగా కరువుకు గురి అవుతున్నదని అందరికీ తెలుసు అటువంటి జిల్లాలో గనుల విషయంలోనేమీ, చేనేత మిల్లల విషయంలోనేమీ ప్రోత్సాహకరంగా లేదు. అనంతపురం జిల్లాలో తెర్రట్టరామపురం అనే గ్రామం, రామగిరి అనే గ్రామంలో చాల జంగులుగనులు క్రవ్వారు. అవి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ హయాములో క్రవ్వబడి అట్లే నిలిచిపోయినాయి. వాటిని గురించి ప్రభుత్వం యితవరకు ఏవిధమైన పరిశోధన చేయించలేదు. ఆ జిల్లాలకు ఆర్థిక స్తోమత కలిగించడానికి ఆ పరిశోధనను సాగించాలని కోరుతున్నాను. వశ్రజరూరు గ్రామంలో వశ్రాలు దొరుకుతూనే వున్నాయి. గుత్తి శాలూకా మొత్తానికి దానిని గురించి ఏవిధమైన పరిశోధన చేయలేదు. దానిని గురించికూడ ఈ department తగిన చర్య తీసుకొని investigate చేయించాలని కోరుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో ఎక్కువ శాతం ప్రత్తి, చేరుశనగ పండుతున్నది. ప్రత్తి ఎక్కువగా పండడంవల్ల మాలుమిల్లులు ఎక్కువగా స్థాపించేదానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అనంతపురం జిల్లాలో ఉరవకొండ గ్రామంలో రెండు మూడు సంవత్సరాలక్రితమే చేనేత మిల్లు register చేశారు. Register చేశారు గాని అది ఏమైనదో యితవరకు తెలియలేదు. దీనిలో ఆ మిల్లును గురించి ప్రస్తావన చేయలేదు. అది ఏ పరిస్థితిలో వున్నదో తెలియదు. Share పమాలు చేయడానికి Board of Directors పైన అనుమానం ఉండేదానిననుచి ఆ collection జరగకుండా పోతున్నది. కాబట్టి డిపార్టుమెంటువారు ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకొని ప్రస్తుతం వుండే Board of Management ను తీసివేసి, క్రొత్త management ను వేస్తే ఆ మిల్లు నడపడానికి, Shares collect చేయడానికి, ఆ గ్రామాలు అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం అవిధంగా చేయడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆ Board of Management లో వుండే ముఖ్యమైన మనిషి, మూడు సంవత్సరాల క్రితం 1600 మగ్గులతో ప్రారంభమైన ఉరవకొండ Weavers' society ని supersede చేయించి, కాను nominated President అయి liquidate చేయించాడు. Liquidate చేయించిన తరువాత క్రొత్త society ప్రారంభం జరిగింది. క్రొత్త సొసైటీ కూడ function కాకుండా యధాస్థితిలోనే ఉన్నది. ఈవిధంగా జరుగుతూ వుండే దానిననుచి Shares collect చేసి ఆ డబ్బు, వారికి ఎలా యిచ్చేది అనే

అంటారు. డబ్బుకు opposition చూపిన మాగ్గాలు వరై నవి కావని అంటారు. డబ్బు కావాలంటే మేము సూచించిన మాగ్గాలను అనుసరించి మన రాష్ట్రంలో ఇతోధికంగా సారిక్రామికాభివృద్ధి గావించి మనయొక్క per capita income ను, మన industrial potential ను పెంచి దేశంలో మనం రెండో స్థానానో, మూడో స్థానానో అక్రమించటానికి ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసి కొంటున్నాను.

శ్రీ వి: రామారావు (చేతెచ్చ): అధ్యక్షా, పరిశ్రమల మంత్రిగారు ప్రోచేక పెట్టిన డిమాండును నేను జరిపరుస్తున్నాను. వారిచ్చిన రిపోర్టుతో భారీఎత్తు పరిశ్రమలు, మధ్యతరగతి పరిశ్రమలు, చిన్నరకం పరిశ్రమలు అనేకం వున్నాయి. రకరకాల పరిశ్రమలుగా, రకరకాల రంగాలలో మన దేశానికి అండదండగా కనిపిస్తున్నాయి. అయితే వీటిలో తోళ్ళపరిశ్రమ ఒకటి వుంది. ఇప్పుడు దేశంలో వున్న పరిశ్రమ ఎన్నిటికన్న ఇది మొదటి పరిశ్రమ. నిజంగా Original 'Man' original 'Woman' తోలునే బట్టగా ఉపయోగించుకొన్నారని మన చరిత్ర చాటుతున్నది. కేవలం leather ను బట్టగా ఉపయోగించుకోవటమేగాక నీరు తోడుకోటానికి, పాలు వుంచుకోటానికి కప్పుకోటానికి, పెంట్స్ వేసుకోటానికి ఉపయోగించుకొనే వానిని చరిత్రలో వుంది అదిపట్టిన ఆ పరిశ్రమ ఈనాడు అడుగున వడింది. పూర్వం దానిని ఎలా వాడుకొన్నారో ఇప్పుడలాగే వదిలేశారు. When cow became sacred, beef eating became a sin. తోళ్ళను ముట్టుకొన్నవారు, అంటుకొన్నవారు, ట్టుకొన్నవారు హరిజనులయ్యారు, అవర్ణులయ్యారు. తక్కినవారు సవర్ణులయ్యారు. అడుగునబడిన ఈ పరిశ్రమ సైంటిఫిక్ థేసిస్మీద పైకి వస్తున్నదానిని చిన్నపరిశ్రమగా భావించకుండా పెద్దపరిశ్రమగా భావించాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో వరుసంపద, Cattle wealth, చాలా గొప్పదని మన రాష్ట్ర చరిత్ర చెప్పుతున్నది. India లో one-third of the leather production మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నదని statistics వల్ల తెలియుచున్నది. అంటే అయిదు కోట్ల రూపాయల విలువగల leather production మన రాష్ట్రములో అవుతున్నది. కనుక ఇంత పెద్దపరిశ్రమకు వదిలకల రూపాయలు కేటాయించడం అంటే "ఊరు కాలుదు, పీరు లేవదు" అనేటటువంటి ప్రకారంగా ఉన్నది. ఈ కొద్దిమొత్తం ఏమూత్రం చాలదు. దాదాపు 20, 25 లక్షలమంది హరిజనులు, చర్మకారులు ఈ పరిశ్రమమీద ఆధారపడి జీవుతుకున్నారు. అందుకొరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయాలని ఈ మొత్తమును కేటాయించినది. ఇప్పుడు మూడవ సంవత్సర ప్రణాళిక నడుస్తున్నది. మొదటి సంవత్సరంలో ఖర్చు కాలేదు, రెండవ సంవత్సరంలో ఖర్చు కాలేదు. మూడవ సంవత్సరంలో 5, 6 లక్షల రూపా

Voting of Demands for Grants

యలు ఖర్చు చేయుటకు మొన్న మొన్ననే sanction అయింది ఇంతకు పూర్వము ఈ పరిశ్రమ అభివృద్ధికొరకు ఒక Adhoc Committee ఉండినది. అది పోయిన తరువాత Advisory Board అయింది. ఈ Advisory Board కు మన పరిశ్రమలమంత్రి గారు Chairman గా ఉండి చాలా తొందరగా 2, 3 మాసాలలోనే ఈ 5, 6 లక్షల రూపాయల schemes pass చేసినందుకు వాటిని నేను కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటున్నాను. ఈమంత్రిగారి అధ్వర్యంకింద నడుస్తున్న ఈ Advisory Board 2, 3 మాసాలలోనే ఇంత తొందరగా 5, 6 లక్షల రూపాయలు మంజూరుచేసి ఖర్చు పెట్టగలిగినప్పుడు, రానున్నటువంటి సంవత్సరంలో 50 లక్షల రూపాయలు కూడా ఖర్చు పెట్టగలరనే అనుకొంటున్నాను. అటువంటప్పుడు, ఈ కేటాయించినటువంటి మొత్తము చాలదని, చాలా తక్కువ అనే విషయం ప్రభుత్వస్థితికి తీసుకొని వస్తున్నాను. తరువాత slaughter houses మన రాష్ట్రములో చాలా అవసరం. ఇవి లేకపోవడంవల్ల, మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి పశువులయొక్క తోళ్లు అన్ని scientific basis మీద ఖయారు కావడంలేదు. ఇప్పుడు 20 per cent of the leather మూలమే slaughter houses లోనుంచి మంచిగా తయారవుతున్నది. మిగతా 80 per cent పల్లెటూళ్లలో అవి బాగా handle చేయకపోవడంవల్ల, దాని quantity చాలా fallen type గా ఉంటూ international market లో చాలా తక్కువ ధరలో అమ్మకం అవుతున్నది. కాబట్టి మన రాష్ట్రములో చర్మము బాగా తయారు కావడానికి slaughter houses చాలా అవసరమని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత Khadi Board కు ఈ సంవత్సరంలో రెండు కోట్లకు పైగా డబ్బు కేటాయించినట్లుగా రిపోర్టులో ఉన్నది. ఈ Khadi Industrial Board, leather యొక్క activities కొరకు, model tanneries కొరకు, slaying centres కొరకు సుమారు 5, 6 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. అయితే వారికి సరియైనటువంటి staff లేకుండా, ఆ model tanneries అన్నీకూడా సరి అయినటువంటి మార్గాలలో నడవడంలేదు. కాబట్టి, గవర్నమెంటు ఎప్పుడైతే ఒక Leather Board అనేటటువంటిది స్థాపించిందో, అప్పుడు, మొత్తం రాష్ట్రములో ఈ పని అంతా ఒకటే Channel ద్వారా అద్యోటటుగా, ఆ leather section డబ్బు అంతాకూడా ఈ Leather Board కే అప్పగిస్తే బాగుంటుంది. ఈ Khadi బోర్డువాళ్ళు ఎన్ని model tanneries డబ్బు యిచ్చిఉంటారో ఆ model

tanneries అన్ని కూడా ఈ Leather Board కే అప్పజెప్పితే కాగుంటుంది. ఎందుకంటే ఈ Leather Board కు తగినటువంటి staff ఉన్నది. ఈ technical staff అంతా రాష్ట్రమంతటా పర్యటన చేసి, పనులు supervise చేసి proper guidance ఇస్తుంది. కనుక ఇంకా ఇతర Departments లో leather works పైతే ఉన్నాయో, చాటున్నంటికి కూడా ఒకటే channel ద్వారా, ఈ Leather Board ద్వారా, డబ్బు ఖర్చు అయ్యేట్లు చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తరువాత ఏవిధంగా అయితే scavengers అశుభ్రమైన జాగాలలో ఉంటూ బాధపడుతూ ఉంటారో, అదేవిధంగా ఈ tanners అశుభ్రమైన ప్రదేశాలలో, అధిమాధమ ప్రదేశాలలో, congested జాగాలలో గుడిసెలలో ఉంటూ బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి, weavers కు ఏవిధంగా అయితే, Housing Co-operative Society ద్వారా డబ్బు ఇస్తున్నారో, అదేవిధంగా ఈ tanners కు Housing Co-operative Societies ద్వారా వారికి గృహావసర కలుగజేయవలెనని ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను. తరువాత ఈ Department లో contractors ఉన్నారు, purchasing section ఉన్నది. వీరు leather యొక్క articles neighbouring States నుంచి తెచ్చుకుంటున్నారు. కానీ, మనము మన State industries, మన Cottage industries ను encourage చేయాలి. contracts అన్ని బయటికిపోకుండా ఒక్క Leather Board వరంగానే జరగడం మంచిది. ఎందుకంటే ఈ Leather Board లో Leather technology diplomas గలిగిన experts ఉంటారు. మొన్న జగ్జీవన్ రాంగారు, Minister for Communications, వచ్చినప్పుడు ఇక్కడ ఒక Leather Works meeting లో మాట్లాడుతూ Government level లో జరిగే టువంటి contracts అన్ని కూడా ఈ Leather Board కు ఇచ్చినట్లయితే, వారు ఎక్కడెక్కడ ఏ పనులు ఏవిధంగా చేయాలో వారు ఆ వ్యవహారం సక్రమంగా చేయగలుగుతారు. ఆ విధంగా చేస్తే కాగుంటుందని వారుకూడా నలనో ఉచ్చారు. కనుక ఈ సూచనలను గ్రహ్యము తప్పక గుర్తించి ఈ leather industries ను encourage చేయగలరని అశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

شری سلطان صالح الدین۔ جناب اسپیکر صاحب ہمارے سامنے جو تہہ ناس صنف کے تعلق سے پیش کئے گئے ہیں ان کے متعلق میں یہ عرض کرنا چاہتا ہوں کہ جیسا کہ سب جانتے ہیں اور خود منسٹر صاحب بھی اچھی طرح واقف ہیں ہمارا شہر حیدرآباد ایک بیروزگاروں کا بھرپور ہوا ہے۔ اس سلسلہ میں گزشتہ کئی سالوں سے یہاں کے عوام اپنا رد عمل ظاہر کر رہے ہیں کئی بار اس سلسلہ میں وعدے کئے گئے لیکن کوئی وعدہ بھی ایفا نہیں ہوا۔ اس میں شک نہیں کہ گزشتہ سال ۱۰ لاکھ روپے رکھے گئے تھے لیکن اس سال تو وہ رقم بھی نہیں رکھی گئی۔ جو دولا کر روپے رکھے گئے تھے اس کے متعلق یہ معلوم ہوا تھا کہ اوسمیں سے کچھ رقم خرچ کی گئی ہے لیکن بعد میں معلوم ہوا کہ جو اسکیم بنائی گئی ہے اس کے تحت کوئی بھی رقم حاصل نہیں کر سکا۔ یہ انتہائی افسوس کی بات ہے کہ اس اسکیم کے سلسلہ میں کچھ ایسے قوا حد بنائے گئے جنہیں پریشان حال اور بیروزگار اشخاص پورا نہیں کر سکتے تھے۔ نتیجہ یہ ہوا کہ وہ رقم حاصل نہ کر سکے۔ اس کے علاوہ ہم دیکھ رہے ہیں کہ عجیب طور پر سیاسی بنیادوں پر اس سال اسکیم الٹ سٹریز کو چلا جا رہا ہے۔ زمین صرف انہیں لوگوں کو دی جا رہی ہے جو کسی خاص سیاسی مقصد کے لئے کام کرتے ہیں۔ ایسے اداروں کو مدد دی گئی جو سیاسی تھے۔ لیکن وہ رقم بھی استعمال میں نہ آ سکی۔ آپ بتائے اس رقم سے شہر میں کتنے کارخانے قائم کئے گئے اور کتنے کارخانے چل رہے ہیں۔ نہ صرف یہ کہ رقم ضائع ہو گئی بلکہ بیروزگاری میں بھی دن بدن اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ تقریباً دو سال کے بعد شہر حیدرآباد میں روس اور چیکو سلواکیہ کے ماہرین کی مدد سے کارخانے قائم ہوا گئے۔ اس کے لئے فنی ماہرین اور ٹریسے یافتہ لوگوں کی ضرورت ہوگی اگر ٹریسے یافتہ لوگ نہ ہوں تو بیروزگاری دور نہ ہو سکے گی۔ اور اسی میں حیدرآباد کے ایک فیصد لوگوں کو

یہی نہیں لیا جا سکیگا۔ اس لئے ان کو ٹریسٹ دینے کے لئے ایک پارکس اسکیم تیار کیجائے جس میں ٹریسٹ حاصل کرنے والوں کو الائنس بھی دیا جائے تاکہ جب یہ کارخانے یہاں قائم ہوں تو یہاں کے لوگ کام کر سکیں۔ اس طرح میں کہولگا کے مسلم وقف بورڈ کو دو لاکھ روپے دئے گئے تھے جس میں سے تین چولہائی رقم خرچ نہیں ہو سکی۔ اسکا ادا دیش ہے کہ وہ رقم لیا پس ہو جائیگی۔ اس لئے وہاں سے وہ رقم حاصل کر لی جائے۔ حیدرآباد میں خاص طور پر مسلم طبقہ بیروزگاری کا شکار ہو چکا ہے۔ اور انہیں سوائے رکشا چلانے کے اور کوئی ذریعہ نہیں رہا۔ اس لئے میں کہولگا کے اس مسلم کی طرف خاص توجہ دیتا ہے۔ بعض ادارہ جات ایسے ہیں جنہوں نے رقم حاصل کر لی لیکن کوئی کارخانہ نہیں کھولا گیا۔ بلکہ اوسکے ممبروں نے آپس میں رقم تقسیم کر لی ہے۔ بیروزگاری دور کرنے کے سلسلہ میں جو رقمی مدد دی گئی اس سے کوئی کارخانہ حیدرآباد میں نہیں کھولا گیا۔ یہی نہیں کہ کوئی کارخانہ نہیں کھولا گیا بلکہ بیروزگاری میں بھی اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ یہاں خاص طور پر مسلمانوں کا پیشہ سرکاری ملازم تھا۔ لیکن سرکاری ملازمین چلی گئیں۔ اس کے علاوہ جاگیرداروں وغیرہ بھی چلے گئے۔ جس کی وجہ سے مسلم طبقہ میں بیروزگاری زیادہ بڑھ گئی۔ افسوس کی بات ہے ان لوگوں کے لئے کوئی متبادل انتظام نہیں کیا گیا۔ حال ہی میں سناروں کی بیروزگاری کا مسئلہ پیدا ہوا تو ان کے لئے متبادل روزگار فراہم کرنے کے متعلق سوچا جا رہا ہے مجھے ہمدردی ان سے بھی ہے لیکن میں یہ عرض کروں گا کہ بارہ برس سے جو طبقہ بیروزگاری کا شکار ہے اس کی بیروزگاری کو دور کرنے کی طرف کوئی توجہ نہیں کی جا رہی ہے۔ اسی طرح سرکاری محکمہ جات کا حال ہے۔ میں خاص طور پر دارالطبع کے متعلق کہولگا کے وہاں

منسٹر صاحب کو توجہ کرنے کی ضرورت ہے۔ اگر میرا حافظہ ضابطی نہیں کرنا تو یہ عرض کروں گا کہ یہ محکمہ سری والا ایک راڈ کے تحت اور بھی ایک محکمہ تھا جو پولس ایکشن کے بعد محفوظ رہا۔ سری والا ایک راڈ نے اس محکمہ پر خاص توجہ کی تھی وجہ ہے کہ انہوں نے وہاں مقبولیت بھی حاصل کی۔ اس طرح میں منسٹر صاحب سے بھی عرض کروں گا کہ وہ بھی اس طرف توجہ فرما کر وہاں کے ملازمین کا دل موہ لیں۔ وہاں کے نائب ناظم کو ٹرپی دیا جاسکتی ہے اور دوسری اصل حامد ہو سکتی ہیں۔ وہاں پر کئی لوگوں کو اس وقت پر مختلف طریقوں پر پریشان کیا جا رہا ہے۔ ایک صاحب کو یہ کہہ کر کہ آپ پاکستان جا کر آئے ہیں پریشان کیا گیا۔ بعض لوگوں کا ریسکارت خراب کرنے کی کوشش کی جا رہی ہے۔ اس لئے میں منسٹر صاحب سے عرض کروں گا کہ وہ اس طرف توجہ فرمائیں حیدرآباد میں بھی ایک ایسا محکمہ ہے جو اچھی طرح کام کر رہا ہے۔

اسکے بعد ہمارے سامنے فیکٹریز کا مسئلہ آتا ہے۔ یہ صحیح ہے کہ ہمارے سینٹرل گورنمنٹ نے نا انصافی کی ہے جسکی وجہ سے یہاں بیروزگاری میں اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ اچھی انڈسٹریز کو دوسری رہائشوں کو الگ کیا گیا لیکن افسوس ہے کہ آندھرا کے ساتھ اچھا سلوک نہیں کیا گیا۔ میں سمجھتا ہوں کہ اسکے خلاف کوئی سخت قدم اٹھانا چاہئے۔ یہ کوئی جدا جتنی یا سیاسی مسئلہ نہیں ہے۔ یہ ایک متحدہ مسئلہ ہے۔ جو کسی خاص جماعت یا طبقہ سے تعلق نہیں رکھتا۔ پانچ سالہ منصوبہ کے تحت یہاں ۳ کروڑ روپے رکھے گئے ہیں جو لاکھوں

اس لئے اس مسئلہ پر توجہ دینے کی ضرورت ہے تا کہ یہاں کے حوام میں جو بچھیتی ہے وہ دور ہو سکے۔ اس سال اسکیل انڈسٹریز کے سلسلہ میں جو بدعنوانیاں ہیں۔ اولکی اصلاح ضروری ہے۔ پرمٹ دینے کے سلسلہ میں کافی بدعنوانیاں ہوئی ہیں۔ ریفرنس سٹالی کے بغیر کوئی کام نہیں ہوتا۔ حال میں اخبارات میں آیا ہے کہ منسٹر صاحب بڑی میرا احمد علی خان نے فرمایا پھر حیدر آباد سیکلون کی تعداد کے لحاظ سے دنیا کا دوسرا بڑا ہے۔ اگر ایسا ہے تو یہاں ہر سیکلون کی صنعت قائم کیجا سکتی ہے۔ لیکن یہاں سیکلون کا جو سامان آتا ہے وہ دوسرے اسٹیم سے آتا ہے۔ وہی کا رخا نے یہاں قائم کر کے یہاں کی بیروزگاری دور کیجا سکتی ہے۔ آپ کسی اللہ سٹری کے قیام کے سلسلہ میں 10 ہزار روپیہ دیتے ہیں اوسمیں سے بالغ ہزار روپیہ بلڈ لک کے لئے ہیں ہزار روپیہ منسٹری کے لئے اور صرف دو ہزار کا سرمایہ باقی رہتا ہے۔ اس سرمایہ سے کہے کوئی اللہ سٹری چلائی جا سکتی ہے۔۔۔ ہٹا رہے ہمارے، ایستے، صنعت کا رہیں جو مفید مشورہ دے سکتے ہیں۔ اون کے مشورہ سے یہاں اللہ سٹری قائم کیجا سکتی ہیں۔ میں امید کرتا ہوں کہ منسٹر صاحب اس پر توجہ فرمائیں گے۔ آخر میں میں یہ عرض کروں گا کہ چونکہ منسٹر صاحب لنگانہ سے ہیں اس لئے کم از کم لنگانہ کے منسٹر اہلے آئیں۔۔۔ سے متعلقہ تقریر لگو اور انگریزی کے ساتھ ساتھ اردو میں شائع کریں تو ٹھیک ہے۔ یہ کوئی خاص مسئلہ نہیں۔ کم از کم لنگانہ کے وزراء تو ایسا کر سکتے ہیں۔

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం (పుయ్యూరు): అధ్యక్ష మహాశయ, ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టర్ గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ నేను బలవరుస్తున్నాను. వారు ఇచ్చిన పుస్తకంలో చాలా విషయాలు వున్నవి. సామాన్య జనానికి ఉపయోగపడే లఘు పరిశ్రమలు, పారిశ్రామిక కేంద్రాలు గురించి వారు ఉదహరించారు. అది సంశోషకరమైన విషయము. అనేక చిన్న చిన్న కుటీరపరిశ్రమలు, లఘుపరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసి, ప్రజలలో కొంతవరకు నిరుద్యోగం పోగొట్టి, వారికి జీవనాధారాన్ని కల్పించటానికి ప్రయత్నించబడుతున్నదని వారు తెలియజేశారు. పంచదార ఫ్యాక్టరీలు గురించి కూడా యీ డిమాండులో వున్నది. 5 కోఆపరేటివ్ మగర్ ఫ్యాక్టరీస్ ఏర్పాటు చేసినారు. రైతులకు కావలసిన అస్తులు, ఎరువులు ఫ్యాక్టరీ ద్వారా ఇప్పించినట్లుయితే వారు హెచ్చుచెరకు పండించి — ఆ ఫ్యాక్టరీ వారికి ఇస్తారు. కృష్ణాతిల్లాలో గండ్రాయనే ఫార్మలో “విరన్ ఓర్” తీసి ఏమిచేస్తున్నారో ప్రభుత్వం క్రద్ధగా గమనించాలని కోరుతున్నాను. 18 మాసాలనుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ మెనింగ్ కార్పొరేషన్ పనిచేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు ఇచ్చిన పుస్తకంలో వుంది. ఆ కంపెనీ ఏమిచేస్తున్నది అన్నది చూడాలి. ఏమిజరుగుతోంది అన్న విషయం గవర్నమెంట్ చూడకపోతే లాభంలేదు. అవకాశాలిది రూపాయలతో కంపెనీ పెట్టారు. దానికి సంబంధించిన మెనింగ్ కార్పొరేషన్ వేరే పెట్టారు. ఆ గండ్రాయనుండి ఐరన్ ఓర్ తీస్తున్నారు. అది ఏమవుతున్నదో ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్ మెంట్ వారుగాని, ఆ కాలకు సంబంధించిన మంత్రిగారుగాని చూడకపోతే లాభంలేదు. అక్కడనుండి ఇవరాయి త్రవ్వుకు పోతున్నారు. మచిలీపట్నం, కాకినాడకు చేరవేస్తున్నారు. అది లిమిటెడ్ గా కొంత మందికి కాంట్రాక్ట్ కిచ్చారు. నిజానికి లోయర్ మెండ్స్ పెట్టినవానికి కాంట్రాక్ట్ కు ఇవ్వాలి—చాని, అట్లా ఇవ్వకుండా ఏదో ఒక కారణంతో—లిమిటెడ్ గా కొంతమందికి కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చారు. ఆ కాంట్రాక్ట్ పొందినవారు ఐదారుగురు ఉన్నారు. అక్కడ జరుగుతున్న పరిస్థితి మరి దారుణంగా ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. అక్కడకు క్రద్ధగా, క్రద్ధగా పనిచేసే అజ్ఞాయిషీ చేసే ఇండస్ట్రీస్ అఫీసర్—కర్మగారు అనేవారు వస్తే—వెంటనే వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించారు. ఆ కాంట్రాక్ట్ తీసుకొన్నవారు “గవర్నమెంట్ మారి — మా ఇష్టంవచ్చినట్లు చేస్తాం — ఉద్యోగస్తులు ఏమిచేస్తారు?” అని చెబుతూ—ఆ ధోరణిలో ప్రవర్తిస్తుంటే—వారిపైన తగిన యాక్షన్ తీసుకోవాలి—ఆ కాల అధిపతిఅయిన మంత్రిగారు చర్య తీసుకోకపోతే ప్రయోజనంలేదని మనవ చేస్తున్నాను. 1961 ఫిబ్రవరి ఆఖరుకు 2 లక్షల టన్నులు త్రవ్వారు అన్నారు. మచిలీపట్నం రేవుకు 80 లక్షలు విలువచేసే లక్షటన్నులు ఖనిజాలు ఎగుమతి చేశామన్నారు. శాన్ 1962-63 లో 70 లక్షల రూపాయలు, 1963-64 లో కోటి రూపాయలు విలువైన ఖనిజాలు అక్కడనుండి చేరవేస్తున్నారు. 5 టన్నులు పరిమాణం గలిగిన లారీలలో 7½ టన్నుల నరుకువేస్తున్నారు. 7½ టన్నులు పరిమాణంకలిగిన లారీలలో

9 టన్నులు వేస్తున్నారు. గండ్రాయి ఫా రెస్టడగ్గరనుండి లారీకి 5 టన్నులే వెదుకు
న్నట్లు లెక్కలో ఉంటుంది. కాని వెళ్లేది 7½ టన్నులు 5 టన్నులు కేపాసిటీగల లారీలో
7½ టన్నులు; 7½ టన్నులు కేపాసిటీగల లారీలో 9 టన్నులు వెదుకున్నట్లు ఎట్లా
చెబుతున్నారని మీరు అడగవచ్చును. General గా లారీలు, ట్రాక్సిలు వగైరాలి
కొరకు ప్రత్యేకంగా Flying squad అని ఒకటి ఉన్నది. వారు పట్టుకొని తూకం
వేసి చూశారు. 5 టన్నులు వుండవలసినదానిలో 7 టన్నులు ఉన్నది. Capacity
పాచ్చు ఉన్నది. 7 టన్నులు వుండవలసినదానిలో 9 టన్నులు వున్నది. ఈ రకంగా
రాయి పోతూ వున్నది. టన్నుకు 5 రూపాయలో ఎంతో గవర్న మెంటుకు రాయల్టీ
నష్టం వస్తున్నది. 5 టన్నుల లారీలో 7 టన్నులు, 7 టన్నుల లారీలో 9, 9½ టన్నులు
వేస్తున్నారు. ఇది సంవత్సరంనరనుంచి జరుగుతున్నది. మూడు మాసాలక్రితం
Police వారు పట్టుకున్నారు. ఈ లారీని తూకం వేయిస్తే ఈవిధంగా లెక్కచేలింది.
గవర్న మెంటుకు report పంపించారు. ఏమీ జరిగిందని అడుగుతున్నాను. ఏమీ చేయ
లేకపోయారు. ఎన్ని లక్షల టన్నులు ఆ విధంగా పోయిందనే విషయం ఆలోచిం
చాలి. గవర్న మెంటుకు ఏదో లాభం చేద్దామని Mining corporation పెట్టు
కున్నాము. తప్పు జరుగుతున్నదని తెలిపినప్పుడు Police department పట్టుకొని
report పంపించింది. అది Industries department కు వచ్చి వుండవచ్చు. దాని
మీద ఏమైన ప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఒక్కొక్క
లారీకి టన్ను, ½ టన్ను, 3/4 టన్ను పోయింది. ఈ విధంగా పోతూవుంటే ఏమిటి
జరిగేది? Mining Corporation పేరు పెట్టుకొని ఎవరో private వాళ్లు వాగు
పడుతున్నారు. అందులో limited గా కొంతమందికి యిచ్చారు. కాని దానిలో
చాలామందికి సంబంధం ఉన్నది. గవర్న మెంటు మేమేనని చెప్పకొని అక్కడ వుండే
ఉద్యోగిగ్గలను భయపెడుతున్నారు. వాద్యత కలిగినవారి అండ మాకు ఉన్నదని
చెబుతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో Mining Corporation పెట్టి మనం చేస్తున్నది
ఏమిటి? ప్రజలకు సంబంధించినది. గవర్న మెంటు రాయల్టీ నష్టం వస్తున్నది.
ఈ రాయిని తీసుకొని పోయి private licence కలిగినవారికి అమ్ముకుంటున్నారు.
Mining Corporation వారికి 5 టన్నులే లెక్కకు యిస్తున్నారు. State Trading
Corporation కు కూడ 5 టన్నులే వెదుకున్నది. మిగతా రాయి ఎక్కడ ఉన్నది?
మిగతా రాయి వారే ప్రత్యేకంగా export చేసుకుంటున్నారు. లాభం పొందు
తున్నారు. ఈ విధమైన మోసం జరుగుతూ వుంటే చేయవలసింది ఏమిటి? Enquiry
చేస్తే దీనిలో చాలామంది లై టవడతారు. చాలా వాద్యత కలిగినవారు లై టవడతా
రని బహిరంగంగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే గవర్న మెంటు ఉన్నదని
అనుకోవాలా? లేదని అనుకోవాలా? ఈ విషయంకూడ మంత్రిగారు వాగా ఆలో

చించాలి. Enquiry చేసి తగిన చర్య తీసుకొని యిటువంటి అవకతవకలు జరుగకుండా కట్టుదిట్టం చేయవలసిందని మనవిచేస్తూ నేను తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. పి. వెంకన్న (ఉరవకొండ): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమర్పించిన Industries పద్ధతు చాలమటుకు సమర్థిస్తున్నాను. రాయలసీమ మొత్తానికి చాల వెనుకబడిన అనంతపురం జిల్లా కాళ్ళవరంగా కరువుకు గురి అవుతున్నదని అందరికీ తెలుసు. టటువంటి జిల్లాలో గమని విషయంలోనేమి, చేనేత మిల్లుల విషయంలోనేమి ప్రోత్సాహకరంగా లేదు. అనంతపురం జిల్లాలో తెరట్లరామపురం అనే గ్రామం. రామగిరి అనే గ్రామంలో చాల బంగారుగనులు ప్రచ్ఛాయ. అవి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ హయాములో ప్రవ్వబడి అట్లే నిలిచిపోయినాయి. వాటిని గురించి ప్రభుత్వం యింతవరకు ఏవిధమైన పరిశోధన చేయించలేదు. ఆ జిల్లాలకు ఆర్థిక స్తోమత కలిగించడానికి ఆ పరిశోధనను పాగించాలని కోరుతున్నాను. వజ్రకరూరు గ్రామంలో వజ్రాలు దొరుకుతూనే వున్నాయి. గుత్తి తాలూకా మొత్తానికి దానిని గురించి ఏవిధమైన పరిశోధన చేయలేదు. దానిని గురించికూడ ఈ department తగిన చర్య తీసుకొని investigate చేయించాలని కోరుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో ఎక్కువ భాగం వ్రత్తి. వేరుతెనగ పండుతున్నది. వ్రత్తి ఎక్కువగా పండడంవల్ల మూలుమిల్లులు ఎక్కువగా స్థాపించేదానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అనంతపురం జిల్లాలో ఉరవకొండ గ్రామంలో రెండు మూడు సంవత్సరాలక్రితమే చేనేత మిల్లు register చేశారు. Register చేశారు గాని అది ఏమైనదో యింతవరకు తెలియలేదు. దీనిలో ఆ మిల్లును గురించి ప్రస్తావన చేయలేదు. అది ఏ పరిస్థితిలో వున్నదో తెలియదు. Share వసూలు చేయడానికి Board of Directors పైన అనుమానం ఉండేదానినంచి ఆ collection జరగకుండా పోతున్నది. కాబట్టి డిపార్టుమెంటువారు ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకొని ప్రస్తుతం వుండే Board of Management ను తీసివేసి, క్రొత్త management ను వేస్తే ఆ మిల్లు నడవడానికి, Shares collect చేయడానికి, ఆ గ్రామాలు అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆ Board of Management లో వుండే ముఖ్యమైన మరెవరి, మూడు సంవత్సరాల క్రితం 1500 మగ్గాలతో ప్రారంభమైన ఉరవకొండ Weavers' society ని supersede చేయించి, తాను nominated President అయి liquidate చేయించాడు. Liquidate చేయించిన తరువాత క్రొత్త society ప్రారంభం జరిగింది. క్రొత్త సొసైటీ కూడ function కాకుండా యధాస్థితిలోనే ఉన్నది. ఈవిధంగా జరుగుతూ వుండే దానినంచి Shares collect చేసి ఆ డబ్బు వారికి ఎలా యిచ్చేది అనే

శయంతో పగిలిన సహకార మిల్లుకు shares యివ్వకుండా పోతున్నారు. ఆ అనుమానం తొలగించేదానికి కొత్త డైరెక్టర్లను వేసి సహాయం చేయవలెనని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయం తరువాత చేనేత పరిశ్రమ చాల ముఖ్యమైనదని మంత్రిగారు పుస్తకంలో ప్రాసినదానికి సంకోషిస్తున్నాను. చెపుతున్నారే గాని దానికి ప్రాధాన్యత ఏమి లేదు. దినదినానికి చేనేత కార్మికునికి తిజేదానికి తిండికూడ లేకుండా పోతున్నది. చాలమంది గ్రామాలు విడిచి వేరే గ్రామాలకు వలస పోవడమో, ఖజానం చేయడమో జరుగుతూ వున్నది, 100 నం. మాలు రేట్లు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఇదే పరిస్థితిలో మార్కెట్లో కరువు వున్నది. బట్ట ఒకచోట అమ్మకం పోదు. బట్టకు మార్కెట్ చూపించండి అని సొసైటీలు గగ్గోలు పెడుతూనే వున్నాయి. 100 నంబరు మాలు రేటు వెలనెలకు పెరిగిపోతూనే వున్నది. చేనేత పరిశ్రమ కాళ్ళవంక వుండాలి అనుకుంటే, అందులో వుండే కార్మికులు గంటలయినా త్రాగి బ్రతకాలి అనుకుంటే 100 నంబరు మాలు రేట్లు బట్టల మిల్లలకు ఏ rate లో యిస్తున్నారో అదే రేటుకు చేనేత కార్మికునికూడ అందించాలి. అంత వరకు వారు బ్రతకడానికి అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మొట్టమొదటనుంచి చేనేత సంఘాలు చెపుతూనే ఉన్నాయి. చేనేత నాయకులు చెపుతున్నారు. ఈ వృత్తిని పోషించేదానికి అవకాశం ఉన్నదా? ప్రభుత్వానికి పోషించే శక్తి ఉన్నదా, లేదా అనేది తేల్చి చెప్పివేస్తే బాగా ఉంటుంది. ఆ విధంగా చెప్పకుండా దీనిని మేము కాపాడకాము, చేనేత కార్మికులను రక్షిస్తాము అని ఉపన్యాసాలు చెపుతూ వుంటే వాళ్లు నమ్ముకొని, అందులోనే వుండి కూటికి లేక చస్తూ ఉన్నారు. మిల్లు పోటీ లేకుండా చేయలేకపోతున్నారు. చీరలు, ధోవతులు మిల్లువాళ్ళు తయారు చేయకుండా చేసి చేనేత కార్మికులకు కేటాయింపు చేసిననాడే వాళ్ళు జీవించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విషయం ప్రత్యేకంగా ఆలోచించవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అర్ధానికి అర్థభాగం చేనేత కార్మికులు సొసైటీలక్రింద వస్తున్నారు అని చెపుతున్నారు. రానురాను ఈ సొసైటీలలో అంతా రాజకీయ పక్షాలలో వుండే నాయకులంతా చేరి, అందులో ముఖాలుగా ఏర్పడి ఆ సంస్థలకు నష్టంచేస్తూ అవి వని జరుపుకోకుండా చేస్తూ, క్రమేపి అందులో వుండే సంఖ్య తగ్గి పోవడం, ఎక్కడచూస్తే అక్కడ అవి మూతలు పడడం జరుగుతూ వున్నది. ప్రభుత్వం రాజకీయపు దృష్టిలో లాభాలు పొందాలని కాకుండా, హెచ్చవ పరిస్థితులు గమనించి, దీనిని enquire చేయించి ఎవరైతే అన్యాయాలు చేస్తున్నారో, ఆ Board of Management వారిపైన తగు చర్యలు తీసుకొని వారిని వెంటనే తీసివేయ వై బాగా ఉంటుంది. బాగా జరుగుతున్నప్పటికి సొసైటీలను supercede చేయించడం, ఆ తరువాత liquidate చేయించడం, ఈ విధంగా జరుగుతూ ఉన్నది.

19th March, 1963

*Annual Financial Statement (Budget)
for the year 1963-64
Voting of Demands for Grants*

352

ఉరవకొండ గ్రామంలో 8 వేల మగ్గాలు ఉన్నాయి. 1500 చేనేత కార్మికులు ఆ సొసైటీలో చేరి ఉన్నారు. బొంబాయి మార్కెటువంటి పెద్ద పెద్ద మార్కెటులలో పోటీ చేసే శక్తిగల యిటువంటి సొసైటీలు నామరూపాలు కూడ లేకుండా ఆయిపోవడం చాలా బాధాకరంగా వుంటుంది. ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని చాల జాగ్రత్తగా గమనించవలసియున్నదని మనవి తేస్తున్నాను. కొంతమంది పెత్తనదార్లు యిందుకు కారకులు. లాభాలు వచ్చినప్పటికీ మూసీ వేస్తున్నారు. వాటిని సక్రమంగా నిర్వహించడంలో తగు జాగ్రత్త తీసుకొనడం లేదు. ప్రభుత్వం ఆ విషయాలన్నీ ఆలోచించి, మాస్టరు ప్లాన్ యిందులోపడి నలిగిపోకుండా చూడవలసినదని, యీ సొసైటీలలో ఏవిధమైన రాజకీయాలు ప్రవేశించకుండా చూడవలసినదని ప్రభుత్వాన్ని మీదార్పరా కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తిరిగి రేపు ఉదయం 8-80 గంటలకు సమావేశమవుదాము.

12-30 P. M. The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Wednesday, the 20th March, 1963.

